

WÓJT GMINY ŁĄCZNA

**Studium
uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy
Łączna**

**"Uwarunkowania rozwoju i kierunki rozwoju"
Tekst jednolity**

**Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXI/101/2016
Rady Gminy Łączna z dnia 18 lipca 2016 r.**

KIELCE, 2016 rok.

**ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY ŁĄCZNA**

**Autor Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego mgr Rafał Koziół –
urbanista na podstawie art. 5 pkt. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i
zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 778) wraz z zespołem.**

SPIS TREŚCI

1.	INFORMACJE OGÓLNE	5
1.1.	Wprowadzenie	5
1.2.	Podstawa formalno-prawna opracowania studium	7
1.3.	Tok opracowania studium	8
2.	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	11
	ŁĄCZNA	
2.1.	Uwarunkowania wynikające z koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju	11
2.2.	Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w strukturach ponadlokalnych	12
2.3.	Uwarunkowania wynikające z polityki przestrzennego zagospodarowania województwa	13
3.	WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	19
	ŁĄCZNA.....	
3.1.	Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	19
3.1.1.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy	19
3.1.2.	Korytarz infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym	21
3.1.3.	Sieć drogowa	22
3.1.4.	Układ przestrzenny zabudowy wsi	24
3.1.5.	Przemysł wydobywczy	25
3.1.6.	Lokalna sieć infrastruktury technicznej	31
3.1.7.	Infrastruktura turystyczna	33
3.2.	Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego, jego walorowi zagrożeń	35
3.2.1.	Ochrona przyrody	35
3.2.2.	Funkcjonowanie przyrody	49
3.2.3.	Wody powierzchniowe	51
3.2.4.	Wody podziemne	52
3.2.5.	Ujęcia wód podziemnych	53
3.2.6.	Warunki glebowe	54
3.2.7.	Ocena lasów	54

3.2.8.	Zagrożenia w funkcjonowaniu środowiska	56
3.3.	Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego, jego walorów i zagrożeń	57
3.4.	Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej	57
3.4.1.	Warunki agrarne i demograficzne	58
3.4.2.	Stan rozwoju zabudowy produkcyjnej i usług z otoczenia rolnictwa	58
3.4.3.	Rozmieszczenie produkcji rolniczej	58
3.4.4.	Obszary problemowe w rolnictwie	59
3.5.	Uwarunkowania dotyczące leśnictwa	59
3.6.	Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów	61
3.7.	Uwarunkowania wpływające na jakość życia mieszkańców	61
3.7.1.	Sytuacja demograficzna	62
3.7.2.	Poziom wykształcenia	64
3.7.3.	Poziom zatrudnienia i źródła dochodów	64
3.7.4.	Stan mieszkalnictwa	65
3.7.5.	Poziom usług	65
3.7.6.	Komunikacja	65
3.7.7.	Aspekty obronne	66
3.8.	Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	67
4.	ZARYS STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁĄCZNA	68
5.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁĄCZNA	75
5.1.	Kierunki polityki przestrzennej	75
5.2.	Polityka przestrzenna dla obszarów i terenów funkcjonalnych gminy	87
5.2.1.	Obszar A	87
5.2.2.	Obszar B	88
5.2.3.	Obszar C	90
5.2.4.	Obszar D	93
5.2.5.	Polityka przestrzenna, wspólna dla wszystkich obszarów	96
6.	DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY	100
7.	USTALENIA FORMALNE	103
8.	INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM	104
9.	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	105

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Wprowadzenie

Zmiana przepisów prawa z zakresu planowania przestrzennego wprowadziła nowy, bardziej szczegółowy zakres zawartości studium, (która nastąpiła w wyniku wejścia w życie w dniu 11 lipca 2003r. nowej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zastępującej ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym) oraz konieczność uzupełnienia i poszerzenia zawartej w tym dokumencie problematyki o zagadnienia związane z członkostwem Polski w UE oraz ustalenia nowych programów gminnych i wojewódzkich (posiadających w odniesieniu do studium charakter nadrzędny) zaszła potrzeba zmiany lub uaktualnienia całości treści omawianego dokumentu. W tej sytuacji dokonana zmiana studium oznacza w praktyce opracowanie nowego dokumentu, który objął wszystkie niezbędne zagadnienia przewidziane w art. 10 ust. 2 nowej ustawy, a ponadto między innymi: wnioski z ekofizjografii gminy oraz zadania wynikające z „Programu ochrony środowiska”, przyjętej Uchwałą Nr 239/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. przez Radę Ministrów koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. z 2012 r. poz. 252), „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” a także „Planu zagospodarowania przestrzennego woj. świętokrzyskiego” zatwierdzonego Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego zwanej dalej Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 2870) oraz Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 zatwierdzonej Uchwałą Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2013 r. poz. 2914).

Podstawą racjonalnego zagospodarowania obszaru gminy powinna być zasada trwałego zrównoważonego rozwoju, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje zespolenie działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu stworzenia możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lub obywateli zarówno współcześnie żyjących, jak i przyszłych pokoleń.

Przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym przyjmując zrównoważony rozwój jako priorytet działań w sprawach objętych ustawą, nakazują w zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnić:

- wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;

- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walory ekonomiczne przestrzeni;
- prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby interesu publicznego.

Zadaniem Władz Gminy należy kształtować i prowadzić taką politykę przestrzenną, która jest zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniająca ustalenia „Strategii rozwoju województwa” zawartej w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa” oraz strategii rozwoju gminy.

W tym celu rada gminy zobowiązana ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2016r. poz. 778) podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dokumentu planistycznego opracowanego dla obszaru całej gminy. Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium podjęta została przez Radę Gminy w Łącznej w dniu 17 marca 2009 r. Nr XXV/13/2009 z dnia 17 marca 2009 r. Pierwotna edycja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna została zatwierdzona Uchwałą Nr 27/V/99 Rady Gminy w Łącznej z dnia 27 kwietnia 1999 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna. Niniejsze Studium stanowi nową edycję dokumentu.

Projekt tego dokumentu Wójt po uzyskaniu odpowiednich uzgodnień (art. 11 ust.: 5, 6, 7 ww. ustawy) przedkłada do zaopiniowania właściwym jednostkom i organom (art. 11 ust. 8 ww. ustawy), a następnie wyklada do publicznego wglądu. Dokument ten uchwała rada gminy, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie stanowi prawa miejscowego, jego ustalenia są jednak wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, gdyż plan miejscowy nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zgromadzony w studium kompleksowy zasób informacji może posłużyć nie tylko dla prowadzenia polityki przestrzennej, ale również na jego podstawie można sporządzać programy inwestycyjne i gospodarcze, formułować oferty dla potencjalnych inwestorów, promujące gminę itp.

1.2. Podstawa formalnoprawna opracowania studium

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2016r. poz. 778),
- Umowa Nr 1/2010 zawarta w dniu 5 lutego 2010 r. pomiędzy Gminą Łączna, reprezentowaną przez Wójta Gminy a Biurem Projektowym MASTERPLAN Rafał Kozieł, w sprawie zlecenia, na podstawie zamówienia publicznego udzielonego w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych,
- Zasięg opracowania „Studium...” obejmuje teren w aktualnych granicach administracyjnych gminy Łączna.

Przy opracowaniu prognozy wykorzystano przepisy następujących aktów prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 1232 ze zm.);
- 2) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. 2016 r., poz. 353);
- 3) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2016r. poz. 778);
- 4) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1651);
- 5) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.);
- 6) Ustawa z dnia 13 lipca 2001 r. Prawo wodne (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.);
- 7) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 909 ze zm.);
- 8) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014r., poz.112);
- 9) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 1800),
- 10) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 71);
- 11) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 sierpnia 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2012r., poz. 1041).

- 12) Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko – Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014r., poz. 3147);
- 13) Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko – Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014r., poz. 3154);
- 14) Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2015 r. poz. 2655);
- 15) Uchwała Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia "Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkookresowych" (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2015 r. poz. 3890).

1.3. Tok opracowania studium

Prace projektowe zostały wykonane w trzech etapach.

Pierwszy etap obejmuje:

- powiadomienie zainteresowanych jednostek i instytucji rządowej administracji ogólnej i specjalnej oraz samorządów sąsiednich gmin o przystąpieniu do sporządzenia studium, celem uzyskania uwag, wniosków o informacji o posiadanych materiałach przydatnych do studium,
  - konsultacji społecznych,
  - szczegółowe dane dotyczące wystąpień i konsultacji społecznej, przedstawione zostały w dokumentacji studium, a propozycje i wnioski zostały uwzględnione w opracowanym studium,
  - opracowanie "Diagnozy stanu zasobów przyrodniczych, kulturowych i warunków zagospodarowania gminy"), obejmującej problematykę gminy w zakresie rzeźby terenu, warunków gruntowo-wodnych, waloryzacji gleb, lasów i szaty roślinnej, waloryzacji obiektów kulturowych, warunków topoklimatycznych i aerosanitarnych, warunków fizjograficznych, a także waloryzację i funkcjonowanie środowiska wraz z wytycznymi do sporządzenia "studium",
  - opracowanie inwentaryzacji urbanistycznej ogólnej (nie będącej przedmiotem zatwierdzenia) składającej się z tekstu oraz trzech tematycznych map w skali 1: 10 000, przedstawiających:
    - stan zagospodarowania terenu,
    - waloryzację użytków rolnych i leśnych,
    - infrastrukturę techniczną.

Powyższe materiały stanowiły podstawę do prac nad dalszymi etapami studium.

Drugi etap obejmuje:

opracowanie koncepcji uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna w formie mapowej i tekstowej, przy czym sporządzona mapa w skali 1: 10 000 obrazuje:

- uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe,
- uwarunkowania z zakresu osadnictwa.

oraz opracowanie zarysu strategii rozwoju gminy i koncepcji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w formie mapowej i tekstowej, przy czym sporządzona mapa w skali 1: 10 000 obrazuje dające się przedstawić graficznie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Trzeci etap obejmuje:

uwzględnienie wniosków z zaopiniowania projektu uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz opracowanie studium w formie przedłożonej do uchwalenia.

Uchwaleniu podlega studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna, w skład którego wchodzi:

- Uwarunkowania Rozwoju - mapa w skali 1: 10 000,
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego - mapa w skali 1: 10 000,
- tekst, który zawiera w odniesieniu do gminy Łączna:
  - informacje ogólne,
  - zewnętrzne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
  - wewnętrzne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
  - zarys strategii rozwoju gminy Łączna,
  - kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa merytoryczną zawartość studium, które powinno uwzględniać uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ład przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- stanu prawnego gruntów;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin, oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Ponadto w studium określa się w szczególności:

- uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:
  - kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
  - kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ww. ustawy;

- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenie działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41, poz. 412 z późn. zm.),
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary zdegradowane;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁĄCZNA

2.1. Uwarunkowania wynikające z koncepcji polityki zagospodarowania kraju.

Główne materiały studialno-planistyczne kształtujące poglądy na politykę przestrzenną w skali państwa wynikają z "Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030", przyjętej przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r. Według "Koncepcji" dla województwa i rejonu gminy najbardziej wyraźnymi parametrami ustaleń są:

- przebieg istniejącej drogi ekspresowej Warszawa - Kraków S-7,
- położenie w obszarze węzła ekologicznego, zaliczanego do szczególnej ochrony środowiska przyrodniczego, który w "Krajowej sieci ekologicznej (ECONET-PL) posiada znaczenie międzynarodowe (Obszar Świętokrzyski), Obszar węzła obejmuje swym zasięgiem ważne węzły hydrograficzne, tereny źródliskowe i wododziałowe rzek oraz najcenniejsze zespoły roślinności leśnej i łąkowej wchodzące w obręb Świętokrzyskiego Parku Narodowego i Suchedniowsko-

- Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego,
- zasoby wód podziemnych w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w kraju, magazynujące wody przydatne do picia i na potrzeby gospodarcze, wymagające ochrony,
  - bogata strukturalnie rzeźba skał wieku paleozoicznego (znana ze światowej literatury geologicznej),
  - położenie między Kielcami i Radomiem. KPZK 2030 określa Kielce, jako ośrodek krajowy pełniący niektóre funkcje metropolitalne, a Radom jako ośrodek regionalny.

Przyjęta Uchwałą Nr 239/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. przez Radę Ministrów koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. z 2012 r. poz. 252) przewiduje na obszarze objętym zmianą Studium zadania o znaczeniu krajowym. Należą do nich: przebudowa linii kolejowej nr 8 relacji Warszawa - Kraków oraz utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Dokument ten wyznacza nowe ramy polityk posiadających wpływ terytorialny i stanowi podstawę do formułowania wytycznych oraz ustaleń dla wszystkich dokumentów strategicznych, mających znaczenie dla realizacji zapisanych w dokumencie celów. Jednym z podstawowych celów mogących mieć znaczenie priorytetowe odnoszące się do obszaru objętego zmianą Studium jest "przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego". Jest to działanie niezmiernie istotne z punktu widzenia prowadzenia polityki przestrzennej gmin. Powinno być ono również uwzględnione w zapisach studium a uszczegółowione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Plan zagospodarowania przestrzennego może uruchomić tereny inwestycyjne w części wskazanej w polityce przestrzennej gmin. Polityka przestrzenna zapisana w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę długofalową, co oznacza, że tereny inwestycyjne mogą być uruchamiane etapami np. po wyczerpaniu się wyznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego rezerw terenowych. Tak, więc ustalenia niniejszej zmiany Studium uwzględniają to działanie, ponieważ zawiera ono delegację do etapowego wyznaczania terenów zabudowy w zależności od potrzeb i wyniku ekonomicznego, przy uwzględnieniu realnych możliwości ich wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej.

2.2. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w strukturach ponadlokalnych.

Gmina Łączna położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego i południowej części powiatu skarżyskiego. Obejmuje powierzchnię 61,78 km², co stanowi 16,35% powierzchni powiatu skarżyskiego. Graniczy z miastem Suchedniów oraz gminami: Suchedniów, Bodzentyn, Masłów, Zagnańsk i Bliżyn. Pod względem zajmowanej powierzchni (62 km²) gmina zalicza się do najmniejszych w województwie, a pod względem ludności stanowi zaledwie 0,47% ogólnej liczby ludności województwa.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski gmina obejmuje fragmenty mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego oraz Gór Świętokrzyskich. Zajmując obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu, o dużym udziale powierzchni lasów (57,7%) wchodzących w obręb Puszczy Świętokrzyskiej oraz o wyjątkowo malowniczym krajobrazie ma ona uzasadnioną rangę w układzie regionalnym i krajowym. Pełni ważną funkcję w utrzymaniu przestrzennej ciągłości obszarów aktywnych biologicznie. Obszary leśne spełniają tu wielorakie funkcje wynikające z potencjału biologicznego ekosystemów leśnych i preferencji społecznych (funkcje ochronne, gospodarcze i socjalne).

Położenie gminy wzdłuż trasy o znaczeniu krajowym i międzynarodowym Gdańsk -Warszawa - Kielce - Kraków - Chyżne oraz trasy kolejowej relacji Warszawa - Kraków stwarza łatwą dostępność komunikacyjną i korzystne warunki powiązań zewnętrznych. Korzystne warunki środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenie i dostępność komunikacyjna to podstawowe elementy sprzyjające uaktywnieniu gminy jako zaplecza mieszkalnego dla miasta Kielce wzbogaconego o funkcje usługowe i turystyczno - wypoczynkowe.

2.3. Uwarunkowania wynikające z polityki przestrzennego zagospodarowania województwa.

Teren gminy w strukturze funkcjonalno-przestrzennej według "Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego został zaliczony do obszaru funkcjonalnego pn. "obszary wielokierunkowej aktywizacji społeczno - gospodarczej" bazujący na funkcjach nierolniczych o nasilonej urbanizacji i wielokierunkowych procesach gospodarczych. W powyższej ocenie uwzględniono warunki przyrodnicze i kulturowe, poziom urbanizacji, a także zróżnicowanie zagadnień społecznych i gospodarczych związanych z zachodzącymi procesami transformacji ustrojowej. Od południa graniczy z miejskim obszarem funkcjonalnym ośrodka wojewódzkiego pełniącego funkcje metropolitalne co daje dodatkowe możliwości rozwoju gospodarczego.

Obszar ten kwalifikuje się do modernizacji recesyjnej struktury funkcjonalnej i wprowadzenia nowych funkcji gospodarczych, przy wykorzystaniu wsparcia regionalnego i krajowego. Prócz aktywizacji lokalnych ośrodków obsługi podstawowe znaczenie dla przełamania zjawisk recesyjnych będzie miało wykorzystanie wszelkich możliwości rozwoju wielofunkcyjnego z preferencją dla turystyki, gospodarki leśnej oraz nieuciążliwego przemysłu i usług produkcyjnych. Priorytety w zagospodarowaniu przestrzennym to:

- wzmocnienie bazy ekonomicznej i usług publicznych w lokalnych ośrodkach obsługi;
- zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój osadnictwa wiejskiego, umiejętnie łączący różne funkcje tych obszarów z preferencją dla rozwiązań ekologicznych, służących turystyce oraz produkcji biomasy i pozyskiwania energii z OZE;
- aktywizacja tradycyjnych gałęzi przemysłu w oparciu o restrukturyzację bądź modernizację

istniejących zasobów;

- podnoszenie standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną (w tym telekomunikacyjną) oraz społeczną w aspekcie poprawy dostępności do rynków pracy, zwiększenie trakcyjności inwestycyjnej dla turystyki, mieszkalnictwa i nieuciążliwej przedsiębiorczości.

Wymogi środowiskowe dla całego obszaru to:

- podporządkowanie polityki przestrzennej na obszarach chronionych wymogom prawnym określonym w ustawie o ochronie przyrody, planach ochrony i aktach prawnych ustanawiających te obszary;
- zapewnienie zgodności i intensywności zagospodarowania terenu z cechami środowiska oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- ochrona użytków zielonych oraz towarzyszących im enklaw gleb przydatnych do produkcji rolniczej, w tym w postaci tzw. "zielonych pierścieni" wokół miast;
- stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju produkcji ekologicznej poprzez poprawę stanu środowiska naturalnego i kontynuowanie programów rolno-środowiskowych;
- utrzymanie właściwych stosunków wodnych w glebach poprzez zwiększanie retencji wód, zwiększanie powierzchni terenów zadrzewionych i zakrzewionych o funkcji wodochronnej oraz właściwe funkcjonowanie systemów melioracyjnych;
- wzbogacenie struktury wiekowej i gatunkowej kompleksów leśnych oraz właściwe kształtowanie strefy ekotonowej;
- wspieranie działań na rzecz zalesiania gleb o najniższej przydatności rolniczej i o największych spadkach;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- uwzględnienie w dokumentach planistycznych obszarów szczególnie zagrożonych powodzią (studiów ochrony przeciwpowodziowej wykonanych przez Dyrektora RZGW - do chwili sporządzenia map zagrożenia powodziowego opracowanych przez Prezesa KKZGW);
- ograniczenie emisji przemysłowych zanieczyszczeń i niskiej emisji do powietrza oraz zmniejszenie skali narażenia ludności na ponadnormatywny hałas;
- ograniczenie niekorzystnych skutków powierzchniowej eksploatacji złóż surowców mineralnych poprzez ich właściwą rekultywację i odpowiednie zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

W Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 zatwierdzonej Uchwałą Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 obszar objęty zmianą

Studium położony jest w Obszarze Strategicznej Interwencji, w obrębie której wyróżniono 6 typów obszarów strategicznej interwencji. Obszar Studium położony jest w typie Obszary wiejskich", który obejmuje obszary wiejskie województwa świętokrzyskiego z wyłączeniem gmin miejskich (Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko-Kamienna i Sandomierz).

Przyjęto, że wiodącą funkcją tego obszaru jest przemysł, usługi i mieszkalnictwo, gdzie większość funkcji o znaczeniu ponadlokalnym będzie koncentrowała się w Kielcach. Najbliższe miasto Suchedniów oraz miasto powiatowe Skarżysko-Kamienna będą stanowiły w tak wyznaczonym pasmowym korytarzu infrastruktury technicznej, główne węzły wspomaganie rozwoju obszaru.

Ustalono, że podstawowymi problemami przestrzennymi obszaru Aglomeracji Świętokrzyskiej, a zwłaszcza podobszaru doliny Kamiennej są:

a) w strefie gospodarczej:

- konieczność dostosowania się większości gałęzi przemysłu, zwłaszcza "środków produkcji" i zbrojeniowego do warunków rynkowych oraz dostosowania się tego działu gospodarki do standardów jakościowych i ekologicznych U.E.;
- niska aktywność gospodarcza lokalnych podmiotów, szczególnie w pasie gmin Skarżysko-Kamienna - Ostrowiec Świętokrzyski;
- silne rozdrobnienie indywidualnych gospodarstw rolniczych i wysokie "ukryte bezrobocie agrarne";
- bardzo gęsta sieć osadnictwa wiejskiego stwarzająca barierę poprawy struktury agrarnej;
- niewystarczająca ilość oraz niski standard bazy turystyczno-rekreacyjnej w ośrodkach rozrządowych ruchu turystycznego;
- wyczerpywanie się sezonowej chłonności głównych ośrodków wypoczynku sobotnio-niedzielnego i niedobory infrastruktury technicznej w tych ośrodkach;
- niewykorzystanie możliwości rozwoju agroturystyki podmiejskiej;

b) w sferze przyrodniczo-kulturowej:

- niekorzystne oddziaływanie przemysłu na środowisko przyrodnicze, szczególnie na lasy;
- silna presja na zabudowę cennych przyrodniczo obszarów oraz niekorzystne oddziaływanie uciążliwych elementów infrastruktury technicznej, powodujące wytworzenie się lokalnych barier i zagrożeń ciągłości systemu przyrodniczego (w tym rejon Suchedniowa i gminy Łączna);
- silne zanieczyszczenie wód głównych rzek wykluczające ich wykorzystanie dla celów komunalnych i rekreacji;
- zagrożenie głównych zbiorników wód podziemnych i obszarów źródliskowych spowodowane żywiołową ekspansją zabudowy;
- nasilający się proces zagrożenia i dewastacji zabytkowych układów urbanistycznych miast i

układów przestrzennych wsi oraz ich historycznych sylwet przez kolizyjne elementy współczesnej urbanizacji (nowe dominanty kubaturowe i techniczne, poszerzane pasy komunikacyjne itp.);

- niewystarczająca (powodująca silną dewastację) ochrona unikatowego dziedzictwa kulturowego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego i zbyt małe, w stosunku do jego wysokiej rangi europejskiej, wykorzystanie na cele turystyczne;
- niekorzystne tendencje do degradacji krajobrazu kulturowego, związane z nadmiernym rozpraszaniem zabudowy, wypieranie form tradycyjnych, rodzimych, odkształcanie rzeźby powierzchni, dysharmonijne elementy inżynierskie, niedostatek zieleni komponowanej;

c) w sferze społecznej:

- wysoka stopa bezrobocia na lokalnych rynkach pracy,
- nadmierny odpływ ludności w wieku produkcyjnym (o charakterze migracji stałej) z większości gmin północnych;
- postępujące starzenie się ludności;
- utrzymujące się pomimo znacznego zmniejszenia problemy demograficzne i społeczne związane z dwuzawodowością gospodarstw rolniczych;
- silna presja na zabudowę terenów chronionych, w tym obszarów o wybitnych walorach przyrodniczo - krajobrazowych (pod inwestycje infrastrukturalne, rekreacyjne itp.);
- liczne konflikty funkcjonalne (np. między zabudową mieszkaniową i usługowo-produkcyjną);
- powszechny niedobór terenów na cele publiczne, zwłaszcza przygotowanych pod względem własnościowym i uzbrojenia;

d) w infrastrukturze technicznej:

- bariery przepustowości oraz związane z nimi zagrożenia w ruchu na odcinku drogi nr 7 Kielce - Skarżysko-Kamienna;
- niski stopień wykorzystania trakcji kolejowej;
- nadmierne zrzuty ścieków (nieoczyszczonych lub niedostatecznie podczyszczonych) w stosunku do przepływów rzek;
- zagrożenie istniejących ujęć wody (w zasięgu lejów depresyjnych) i zbiorników wód podziemnych przez zanieczyszczenia powierzchniowe oraz presję na zabudowę tych obszarów, ograniczającą w niektórych przypadkach przestrzeń infiltracji;
- duża i pogłębiająca się dysproporcja między postępującym wodociągowaniem a budową systemów kanalizacji i neutralizacji ścieków;
- nierozwiązany problem utylizacji szczególnie uciążliwych dla środowiska odpadów przemysłowych (stwarzający barierę dla funkcjonowania istniejących i budowy nowych zakładów).

Zgodnie z obowiązującym Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego zatwierdzonym Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego zwanej dalej Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014r. poz. 2870) obszar gminy Łączna zaliczony został podobszaru wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej bazującej na rozwoju funkcji nierolniczej. Tak, więc gmina Łączna winna stwarzać możliwości rozwojowe dla jego ośrodka poprzez stworzenie oferty terenów inwestycyjnych (nierolniczych), ponieważ obszar gminy Łączna zakwalifikowany został jako "obszar o niekorzystnych warunkach gospodarowania w rolnictwie (ONW)".

Plan zagospodarowania województwa zawiera następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym odnoszących się do obszaru objętego Studium:

- powiększenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (zadanie planowane do realizacji wynikające z programów innych niż krajowych czy wojewódzkich o znaczeniu krajowym),
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 (zrealizowane na terenie gminy Łączna zadanie wynikające z KPZK, o znaczeniu krajowym),
- program SOPO - rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce (zadanie w trakcie realizacji o znaczeniu krajowym i wynikające z programów krajowych),
- przebudowa linii kolejowej nr 8 relacji Warszawa - Kraków (zadanie planowane do realizacji a wynikające z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jako zadanie o znaczeniu krajowym),
- Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej (zadanie krajowe, wynikające z programów Krajowych),
- przebudowa gazociągu Kielce - Parszów - zadanie planowane do realizacji wynikające z programów innych niż krajowe, KPZK czy wojewódzkie o znaczeniu wojewódzkim.

Obszar objęty ustaleniami Studium położony jest zgodnie z zapisami obowiązującego "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr XXI/360/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" 2012-2018 oraz Uchwałą Nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania "Planu gospodarki odpadami dla województwa dla województwa Świętokrzyskiego" 2012-2018 (Dz. Urz. Woj.

Święt. z 2012 r. poz. 2205) gmina Łączna została zaliczona do regionu 6 gospodarki odpadami komunalnymi.

Zgodnie z Uchwałą Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia "Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkookresowych" (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2015 r. poz. 3890) do obowiązków samorządów lokalnych w ramach poprawy ochrony warunków atmosferycznych należy:

- wymiana niskosprawnych źródeł spalania paliw w budynkach użyteczności publicznej,
- budowa dróg rowerowych,
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budownictwo energooszczędne i pasywne,
- produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- wdrożenie Programów ograniczania niskiej emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej w gminach, w których wyznaczono obszary przekroczeń stężeń dopuszczalnych pyłu PM10 i PM2,5, poprzez stworzenie systemu wsparcia finansowego dla mieszkańców oraz jednostek organizacyjnych,
- realizacja działań krótkoterminowych wynikających z ogłoszonych alarmów przez WCZK,
- opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji z uwzględnieniem zapisów o działaniach niwelujących negatywny wpływ inwestycji na jakość powietrza,
- uwzględnienie korytarzy przewietrzania miasta w pracach planistycznych,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego ograniczeń budowy centrach miast obiektów mogących powodować wzmożone natężenie ruchu jak np. centra logistyczne, czy zakłady przemysłowe,
- rozbudowa infrastruktury zielonej,
- zapewnienie ogólnodostępnej informacji o źródłach i wielkościach emisji zanieczyszczeń oraz obszarach zagrożenia złą jakością powietrza, z wykorzystaniem systemów GIS,
- prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza,
- przekazywanie Zarządowi Województwa informacji o wydawanych decyzjach mających wpływ na realizację programu zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 7 ustawy POŚ,
- przedkładanie corocznego sprawozdania z realizacji POP do Zarządu województwa do 28 lutego za rok poprzedni.

Zadania podmiotów korzystających ze środowiska w ramach realizacji Planu Ochrony Powietrza:

- rozwój budownictwa pasywnego i spełniającego standardy energooszczędności,
- wymiana niskosprawnych źródeł spalania o małej mocy do 1 MW,
- ograniczenie emisji z transportu materiałów sypkich,
- czyszczenie pojazdów opuszczających place budowy, obszary przeróbki kopalin i obszary o znacznym zapyleniu,
- modernizacje instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych,
- modernizacje instalacji spalania paliw w ramach sektora energetyki i ciepłownictwa,
- ograniczenie emisji niezorganizowanej w procesach przeróbki kopalin na obszarach zakładów przeróbczych i kopalni odkrywkowych,
- nasadzenie zieleni wokół obszarów prowadzenia robót przeróbczych i składów magazynowych,
- zraszanie pryzm materiałów sypkich,
- przekazywanie sprawozdań z realizacji działań wskazanych w POP do Zarządu Województwa do 28 lutego za rok poprzedni.

3. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁĄCZNA

3.1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.

Podstawowe uwarunkowania, wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu tworzą:

- struktura funkcjonalno - przestrzenna gminy,
- korytarz infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym,
- sieć drogowa o znaczeniu lokalnym i wojewódzkim,
- układ przestrzenny zabudowy wsi,
- przemysł wydobywczy,
- lokalna sieć infrastruktury technicznej,
- infrastruktura turystyczna.

3.1.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy charakteryzuje się wyraźną trójdzielnością na nie zalesione tereny zainwestowania i upraw polowych w środkowej części oraz duże

kompleksy leśne na północy i południu obszaru gminy, z enklawą śródleśną jaką stanowi wieś Klonów. Obszar zainwestowania i upraw rolnych został zdominowany i usztywniony korytarzem infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym, przecinającym w połowie obszar gminy z północnego - wschodu na południowy zachód, który będzie poszerzony o dodatkowy element, jakim jest droga ekspresowa S-7 w nowym przebiegu. Po obu stronach korytarza, podkreślonego ciągami zwartej zabudowy wsi, położona jest w zasadzie poprzecznie ukształtowana w stosunku do niego zwarta zabudowa pozostałych wsi z przyległą przestrzenią rolniczą dla których korytarz stanowi dezintegrującą barierę.

W skład gminy Łączna wchodzi 13 sołectw: Czerwona Górka, Gózd, Jęgrzna, Kamionki, Klonów, Łączna, Osełków, Podłazie, Podzagnańszcze, Występa, Zagórze, Zalezianka, Zaskale. Siedzibą administracyjną Gminy Łączna jest miejscowość Czerwona Górka. W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane o gminie:

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności	Powierzchnia ogólna	Powierzchnia bezleśna	Powierzchnia lasów
1	Czerwona Górka	364	160,10	159,05	1,05
2	Gózd	552	237,87	236,37	1,50
3	Jęgrzna	495	899,15	262,92	636,23
4	Kamionki	458	145,09	144,02	1,07
5	Klonów	285	1045,55	282,76	762,79
6	Łączna	658	315,93	311,58	4,35
7	Podłazie	410	183,92	182,92	1,00
8	Podzagnańszcze	372	137,10	135,37	1,73
9	Występa	364	152,90	150,18	2,72
10	Zagórze	429	244,31	225,13	19,18
11	Zalezianka	416	2445,64	641,64	1804,00
12	Zaskale	207	176,44	175,2	1,24
13	Osełków	220	92,07	92,07	-

źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy w Łącznej

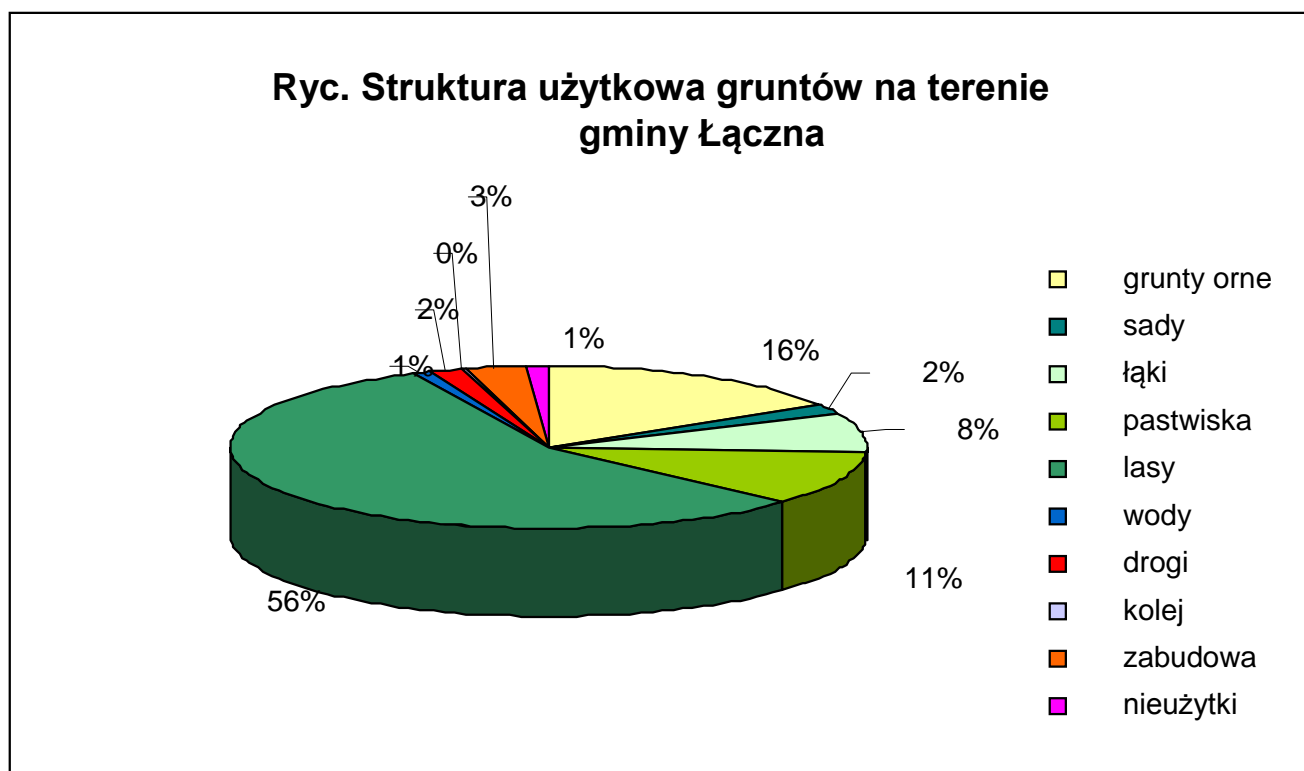
Gmina nie posiada wyraźnie wykształconego ośrodka na skutek stosunkowo świeżej autonomii administracyjnej. Ośrodek taki zaczyna dopiero się kształtować we wsi Kamionki na bazie istniejących tu obiektów użyteczności publicznej o charakterze ogólnogminnym.

Funkcją gospodarczą gminy jest tradycyjne rolnictwo oparte na małych gospodarstwach rolnych oraz w ograniczonym zakresie przemysł wydobywczy, oparty o złożę piaskowców kwarcytowych „Bukowa Góra” i zakład wzbogacania tego surowca. Znaczącą funkcją gminy jest

osadnictwo jednorodzinne, głównie jako wynik związków rodzinnych z gospodarującymi w gospodarstwach rolnych i dostępności rynku pracy w blisko położonych większych ośrodkach miejskich. Stanowi ono blisko 30 % całej zabudowy mieszkaniowej gminy.

Układ przestrzenny gminy nie jest podatny na większe przekształcenia w wyniku dalszego rozwoju.

Strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Łączna przedstawia poniższa rycina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznika statystycznego 2014.

3.1.2. Korytarz infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym

Z zespołu obiektów liniowych ukształtowany został korytarz infrastruktury technicznej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, w skład którego wchodzi:

1) istniejąca droga ekspresowa S-7.

2) magistralna linia kolejowa Nr 8, dwutorowa, zelektryfikowana, relacji Warszawa - Radom - Kielce - Tunel, z rozgałęziającą się bocznica kolejową do Kopalni PCC silicium. Linie kolejową planuje się zmodernizować do parametrów umożliwiających osiągnięcie prędkości pociągów nie mniejszej niż 120 km/ godz. Linia kolejowa krzyżuje się z czterema drogami publicznymi, w tym jedno skrzyżowanie jest bezkolizyjne (wiadukt kolejowy), pozostałe to przejazdy kolejowe strzeżone. Na linii kolejowej i boczniczy występuje ponadto kilka obiektów, które mogą służyć za przejazdy gospodarcze. Ukształtowanie terenu, wysokie nasypy i wykopy na linii kolejowej i boczniczy pozwalają na łatwą

realizację w tych miejscach dodatkowych skrzyżowań bezkolizyjnych. Lokalizacja zabudowy oraz innych obiektów budowlanych winna być zgodna z przepisami odrębnymi w tym zakresie. Na terenie gminy Łączna w granicach terenów zamkniętych zlokalizowane są następujące działki:

- obręb geodezyjny Czerwona Górka: dz. nr ewid. 529/2, 529/3, 529/4,
- obręb geodezyjny Jęgrzna: dz. nr ewid. 253.

Obejmują one linię kolejową Nr 8 zgodnie z Decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych,

3) gazociąg wysokoprężny Ø 350, doprowadzający gaz do Kielc z magistrali gazowej Rozwadów—Piotrków, ze stacją redukcyjną I stopnia w miejscowości Łączna o przepustowości 3000 Nm³/h, z wydzieloną strefą kontrolowaną.

Dla gazociągu wysokoprężnego obowiązuje strefa bezpieczeństwa wynosząca po 25 m od jego osi. Obecnie trwają prace projektowe dla lokalizacji nowego gazociągu wysokiego ciśnienia, po wybudowaniu którego istniejący gazociąg wysokoprężny zostanie wyłączony z użytkowania z uwagi na jego zły stan techniczny. Dla nowego gazociągu zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi obowiązywać będzie strefa kontrolowana wynosząca po 3 m od osi gazociągu.

4) linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Kielce - Skarżysko-Kamienna, z Głównym Punktem Zasilania 110/15 kV w miejscowości Występa, zasilanym z tej linii. Od linii elektroenergetycznej 110 kV należy zachować odległość zabudowy nie mniejszą niż 20m, liczoną od osi linii.

5) dwie magistralne podziemne linie telekomunikacyjne o charakterze ponadlokalnym, nie obsługujące gminy Łączna. Wszelkie roboty ziemne, prowadzone w pobliżu tych linii, wymagają najwyższej ostrożności i powinny być od nich oddalone co najmniej o 1 m.

Powyższe elementy infrastruktury technicznej, poza korzyściami dla gminy, tworzą barierę rozcinającą obszar gminy i niosą znaczne uciążliwości dla środowiska, w tym dla ukształtowanej w ich obrębie zabudowy, rzutujące na sposób zagospodarowania przestrzennego terenów położonych wewnątrz i na obrzeżach utworzonego korytarza.

3.1.3. Sieć drogowa

Najważniejszą drogą przebiegającą przez gminę Łączna jest droga krajowa Nr 7 relacji Gdańsk – Warszawa - Skarżysko-Kamienna – Kraków –Chyżne. Na terenie gminy droga ta ma długość 5 km. Ponadto ogółem na terenie gminy jest 34,65 km dróg powiatowych oraz 19 km dróg gminnych.

Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Łączna:

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość (km)
0307T	Wąsocza - Belno - gr. powiatu kieleckiego/skarżyskiego - Zalezianka - Łączna - droga nr 7	4,710
0587T	Gózd - gr. powiatu skarżyskiego/kieleckiego - Psary Kąty - Psary - Bodzentyn	8,320
0588T	Podlesie - Psary - Podłazy - Hucisko - Wzdół Plebański - Wzdół Rządowy - gr. powiatu skarżyskiego - Zagórze - Czerwona Górka - Łączna	6,380
0589T	Łączna - Podzagnańszcze - Zaskale	3,270
0590T	Łączna - Podłazie	2,280
0591T	Droga nr 7 - Kamionki - Łączna - Czerwona Górka - Jęgrzna - Gózd	5,390
0593T	Występa - Gózd	2,050
0595T	Klonów - Nademłynie	2,250

źródło: Starostwo Powiatowe w Skarżysku-Kamiennej

Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Łączna:

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość (km)
15116001	Ostojów - Pselków - Jaśle	3,256
1516002	Stara Występa przez wieś	0,735
1516003	Ul. Osiedlowa	0,206
1516004	Klonów przez wieś	1,910
1516005	Ostojów - Krzyżka - Podłazie	0,610
1516006	Zalezianka - Osieczno	2,100
1516007	Łączna - Oselków	0,517
1516008	Łączna - Stawik	1,160
1516009	Podzagnańszcze - teren PKP	0,340
1516010	Padzagnańszcze - Dołki - teren PKP	0,760
1516012	Podłazie przez wieś	0,380

1516014	Dulęba - Kamionki	0,630
1516016	Podzagnańszcze - PKP Łączna	0,300
1516017	Podzagnańszcze I - Czerwona Górka	0,700
1516018	Gózd - Jęgrzna - Zajamnie	1,450
1516019	Zagórze - Zajamnie	1,215
1516020	Zaskale - Ostrów - Zagórze	0,950
1516021	Zajamnie - PKP Ostojów	0,880
1516022	Zaciszowice - Zajamnie	0,347
1516023	Gózd - Jęgrzna	0,308
1516024	Gózd - Zaciszowice	0,293
-	Starodroże dawnej drogi krajowej nr 7	5,506

źródło: dane Urząd Gminy w Łącznej

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Warszawa-Radom-Kielce-Tunel z rozgałęziającą się boczną koleją do Kopalni i Zakładów Wzbogacania Kwarcytu „Bukowa Góra”. Jest to jedna z ważniejszych linii kolejowych kraju.

3.1.4. Układ przestrzenny zabudowy wsi

Układ przestrzenny zabudowy wsi stanowią utrwalone wzdłuż dróg, zwarte ciągi zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, rzadko przetykane usługami i budynkami letniskowymi. Niewielki stopień rozproszenia zabudowy występuje w północnej i południowo-wschodniej części gminy. Charakter zabudowy jest zróżnicowany, przeważają stosunkowo nowe budynki mieszkalne, o architekturze nie zawsze zharmonizowanej z otoczeniem, z których około 55% wybudowano po 1960 roku. Korzystnie na tym tle wyróżnia się architektura wcześniejszej zabudowy drewnianej i nieliczne jeszcze przypadki najnowszych budynków mieszkalnych, nawiązujących skalą i architekturą do zabudowy wiejskiej.

Na zwarty charakter zabudowy ma niewątpliwy wpływ utrudniające dostęp ukształtowanie terenu oraz korzyści płynące z położenia siedlisk wzdłuż istniejących dróg. Ta korzystna tendencja może być dodatkowo wzmocniona realizowanymi przy drogach ciągami infrastruktury technicznej.

Na szczególną uwagę zasługuje unikalność wsi Klonów, zarówno za względu na całkowitą izolację od innych nie zalesionych terenów gminy, jak i z uwagi na wyjątkowe walory krajobrazowe otoczenia. Tak, więc układ przestrzenny gminy stanowią wsie o charakterze ulicówki i ulicówki obustronnej. Na terenie gminy nie występuje zabudowa o charakterze zwartych osiedli mieszkaniowych.

3.1.5. Przemysł wydobywczy

Granice terenu oraz obszaru górniczego "Bukowa Góra III" zostały ustalone w koncesji nr OŚ.V.7511-23/09 z dnia 03.12.2009 r. zmieniającej koncesję Nr 22/97 z dnia 10.09.1997 r. wydanej przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego Kopalni i Zakładowi Wzbogacania Kwarcytu "Bukowa Góra" S.A. z siedzibą w Zagórz, gmina Łączna, powiat skarżyski na wydobywanie piaskowców kwarcytowych ze złoża "Bukowa Góra", które położone jest na gruntach miejscowości Jęgrzna, Klonów i Zagórze.

Zasoby przemysłowe części złoża "Bukowa Góra" położonego w granicach obszaru górniczego, tj. przewidzianego do eksploatacji (poza planowanym obszarem Natura 2000 - Łysogóry) zatwierdzone decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27.03.2014 r., znak: OWŚ-V.7427.8.2014, ustalone na dzień 31.12.2012 r. w kat. B+C1+C2 wynoszą 48 075 tys. Mg, w tym w kat.: B - 36 208 tys. Mg, kat. C1 - 9 466 tys. Mg, kat C2 - 2 401 tys. Mg.

Koncesja udzielona została na okres 26 lat, tj. do 31 grudnia 2035 r.

Eksploatacja piaskowców kwarcytowych z części złoża "Bukowa Góra" prowadzone jest:

1. w granicach ustanowionego obszaru górniczego, w terenie dla którego wyłączono tereny leśne z użytkowania leśnego,
2. metodą odkrywkową, systemem ścianowym, w wyrobisku stokowo - wgłębnym, na sześciu poziomach eksploatacyjnych założonych na rzędnych:
  - 1) +430 m npm. (poz. II),
  - 2) +415 m npm. (poz. III),
  - 3) +400 m npm. (poz. IV),
  - 4) +380 m npm. (poz. V),
  - 5) +360 m npm. (poz. VI),
  - 6) +340 m npm. (poz. VII).
3. przy użyciu materiałów wybuchowych oraz sposobami mechanicznymi,
4. w oparciu o projekt zagospodarowania złoża i plan ruchu zakładu górniczego.

Roboty strzałowe w celu urabiania kopaliny projektowane i wykonywane są w sposób wykluczający ich szkodliwe oddziaływanie na obiekty budowlane nie stanowiące własności Przedsiębiorcy oraz zapewniający bezpieczeństwo powszechne. Parametry robót strzałowych, w tym dopuszczalne ładunki materiałów wybuchowych należy określić na podstawie ekspertyz wykonywanych przez rzeczoznawcę ds. ruchu zakładu górniczego z założeniem ochrony obiektów i terenów budowlanych przed szkodliwym oddziaływaniem od tych robót.

Przedsiębiorca prowadzący działalność eksploatacyjną koncesją zobowiązany jest do:

- 1) wydobywania kopaliny ze złoża zgodnie z zasadami techniki górnicznej, z zachowaniem

stateczności skarp roboczych w wyrobisku górnictwie (w celu wyeliminowania obrywów lub osunięć) oraz odpowiedniego wyprzedzania pomiędzy urabianymi skarpami,

- 2) zachowania półek o szerokości ca 5 m pomiędzy końcowymi skarpami w wyrobisku,
- 3) utrzymania w dobrym stanie technicznym oraz czystości dróg technologicznych w obrębie kopalni, a w okresach suchych i wietrznych ich regularnego zraszania,
- 4) prowadzenia działalności górniczej przy użyciu sprawnych technicznie pojazdów (wozideł), maszyn i urządzeń, w celu wyeliminowania zanieczyszczeń gruntu i wód substancjami ropopochodnymi oraz zminimalizowania emisji spalin i propagacji hałasu,
- 5) zachowania pasów ochronnych między górną krawędzią docelowego wyrobiska, a terenami do których nie posiada on prawa, zgodnie z Polską Normą PN-G-02100 "Górnictwo Odkrywkowe. Szerokość pasów ochronnych".

Przy projektowaniu i wykonywaniu robót górniczych należy uwzględnić sukcesywne wylesienie terenu złoża, minimalizując w ten sposób zajęcie terenu pod eksploatację w danym czasie, a tym samym oddziaływanie na środowisko.

Eksploatacja złoża prowadzona jest w partii suchej bez odwadniania złoża, wobec tego nie nastąpi tu zaburzenie stosunków wodnych.

Ścieki socjalne i bytowe z terenu zaplecza socjalnego oczyszczane są w istniejącej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Psarki, na co zakład posiada stosowne pozwolenie wodno - prawne. Docelowo ścieki socjalne i bytowe odprowadzane będą do gminnej oczyszczalni ścieków.

Według klasyfikacji sozologicznej złoża piaskowców kwarcytowych „BUKOWA GÓRA” można określić następująco:

- z punktu widzenia ochrony złóż jest to złożo klasy „2”, tj. złożo rzadkie w skali całego kraju, ze względu na bardzo dużą zawartość krzemionki (znanych jest tylko kilka takich złóż);
- z punktu widzenia ochrony środowiska jest to złożo klasy „A”, tj. złożo mało konfliktowe, możliwe do eksploatacji bez żadnych specjalnych uwarunkowań.

Geologiczno-górnictwe warunki złoża planowanego aktualnie do eksploatacji można określić jako zmienne – wprawdzie złożo jest suche (tylko wody opadowe), grubość nadkładu jest niedużą, ale w północnej części złoża konieczne jest wybranie kilkunastometrowej grubości warstwy łupków, a we wschodniej części złoża upad warstw jest bardzo zmienny (nawet do pionowego).

Złożo piaskowców kwarcytowych „BUKOWA GÓRA” w części zachodniej i północnej przykryte jest nadkładem. Będzie on usuwany ze stropu złoża z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do frontu eksploatacyjnego, przy użyciu spycharek, koparek i samochodów samowładowczych. Przed zdejmowaniem nadkładu prowadzone będzie sukcesywne wylesianie kolejnych partii terenów leśnych.

Dotyczy to terenów w północno – wschodniej i w południowo-wschodniej części złoża, położonych poza aktualnym wyrobiskiem. Przygotowanie terenu do eksploatacji (wyrąb lasu) będzie prowadzone z odpowiednim wyprzedzeniem, co pozwoli zapewnić ciągłość eksploatacji.

Urabianie kopaliny prowadzone będzie z użyciem materiałów wybuchowych. Podstawową metodą będzie strzelanie długimi otworami odchylonymi od pionu nie więcej niż 20°, a metodami pomocniczymi będą:

- strzelanie otworami zwykłymi poziomymi – stosowane w progach przyspągowych powstałych po odstrzale metodą długich otworów oraz na ścianach o wysokości do 6,0 m
- strzelanie otworami pionowymi i odchylonymi od pionu nie więcej niż 20° w celu urabiania niższych ścian eksploatacyjnych, likwidacji progów przyspągowych, a także przy profilowaniu ociosów, wykonywaniu rzapi i rowów odwadniających.

Do rozdrabniania brył ponadwymiarowych używany będzie młot hydrauliczny. W miarę możliwości wykorzystywany on będzie również do likwidacji progów skalnych w spagu wyrobiska.

Urobek ładowany będzie koparkami na samochody technologiczne (wozidła) i przewożony do zakładu wzbogacania. Obecnie w wyrobisku górniczym pracują dwa mobilne urządzenia krusząco – sortujące, które służą do przerobu urobku i produkcji surowca. Masy ziemne i skalne nieprzydatne surowcowo (przerosty ilaste) z poszczególnych poziomów eksploatacyjnych wywożone będą na zwałowisko zewnętrzne.

Eksploatacja prowadzona będzie tak jak dotychczas po wzniosie na poszczególnych poziomach eksploatacyjnych, powoduje to bowiem szybki, grawitacyjny odpływ wód opadowych i osuszanie wyrobiska.

W celu wyeliminowania powstawania obrywów, osunięć i osuwisk skarp roboczych w czasie eksploatacji powinien być zachowany kąt ich nachylenia nie większy niż 85°. Przy skarpach końcowych południowej części wyrobiska, kąty skarp poszczególnych poziomów powinny zachować naturalne kąty zapadania utworów dla zapewnienia stabilności zbocza.

Warstwy nadkładowe, przerosty złożowe oraz szlam i inne odpady pochodzące z procesu wzbogacania kopaliny są składowane w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Sposób prowadzenia obiektu oraz jego parametry techniczne określa Dokumentacja techniczna zwałowania zatwierdzona przez KRZG.

Utwory budujące złoża nie są wodonośne, wobec tego ich eksploatacja nie będzie wymagać odwadniania górotworu, a w kopalni nie wystąpią dopływy wód podziemnych do wyrobiska. Jedyne wody spływające do wyrobiska będą wody z opadów atmosferycznych normalnych oraz opady z deszczów nawalnych, które mają szczególnie istotne znaczenie pod względem bezpiecznego prowadzenia robót w kopalni. Obliczone dopływy z normalnych opadów atmosferycznych wynosić będą

10,4 m³/h, przy wahaniamiach 30÷130 %. Dopływy z deszczów nawalnych zdarzających się raz na 10 lat, wynosić będą 418,56 m³/min, a więc w czasie deszczu trwającego 10 minut do wyrobiska kopalni dopłynie 4 185,6 m³ wody. Dla umożliwienia zgromadzenia wód z opadów normalnych i sączeń ze ścian wyrobiska niezbędne będzie wykonanie rzapi tymczasowych, które winny zostać zlokalizowane w północno-zachodnim krańcu wyrobiska, na najniższym otwartym poziomie eksploatacyjnym. W celu zbierania i zrzucania wód opadowych z sączeń na podstawie dotychczasowej eksploatacji przyjmuje się optymalną pojemność dla rzapi tymczasowego ca 200 m³.

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 72, poz.655), wokół miejsc wykonywania robót strzałowych wyznaczono strefy zagrożenia ze względu na drgania parasejsmiczne górotworu (rs), działanie powietrznej fali udarowej (rp) i rozrzut odłamków skalnych (rr).

Wyznaczenia tych stref dokonano w oparciu o wykonaną w czerwcu 2010 roku przez Poltegor-Istytut z Wrocławia ekspertyzę pt. „Badania zasięgu oddziaływania od robót strzałowych i wyznaczenie bezpiecznych ładunków MW w KiZKW Bukowa Góra S.A.

Wyniki tej ekspertyzy ustaliły, że maksymalny ładunek MW przypadający na jeden stopień opóźnienia milisekundowego warunkujący bezpieczeństwo przyległych obiektów wynosi $Q_z + 160$ kg MW, a ładunek całkowity $Q_c + 5050$ kg MW.

Zgodnie z w/wymienioną ekspertyzą maksymalne zasięgi stref oddziaływania od robót strzałowych wynoszą :

- maksymalny zasięg drgań sejsmicznych od robót strzałowych $R_s = 400$ m,
- maksymalny zasięg strefy powietrznej fali udarowej $R_p = 155$ m,
- maksymalny zasięg strefy rozrzutu odłamków skalnych $R_r = 210$ m.

Przebieg tych stref ujęty jest na załącznikach mapowych do aktualnego planu ruchu zakładu górniczego Bukowa Góra i projektu zagospodarowania złoża oraz wskazany został ma załącznikach graficznych Studium.

Teren złoża „BUKOWA GÓRA” leży w obrębie głównego elementu tektonicznego Gór Świętokrzyskich, w regionie łysogórskim, w Paśmie Klonowskim. Struktura ta traktowana jest jako północne skrzydło antykliny łysogórskiej, bądź południowe skrzydło synkliny bodzentyńskiej. Budowę geologiczną rejonu Bukowej Góry przedstawiono na fragmencie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1: 50 000, arkusz Bodzentyń, powiększonej do skali 1: 25 000.

Stratygraficznie piaskowce kwarcytowe budujące złożę zaliczane są do utworów górnego pietra, dolnego dewonu – emsu. Dzielią się one na dwie serie: piaskowce serii spiriferowej i piaskowce serii ciosowej.

Seria piaskowców spiriferowych buduje południową część złoża. Są to piaskowce drobnoziarniste, o strukturze zlewnej, barwy ciemnoszarej często z odcieniem wiśniowym lub fioletowym. Tworzą one twarde, kilkunastocentymetrowe ławice często przewarstwione piaskowcem szarogłazowym ilastym, łupkami seledynowo-wiśniowymi (łupki seledynowe zawierają seladonit, minerał pochodzenia piroklastycznego) i łupkami ciemnoszarymi. Posiadają one bardzo bogatą faunę brachiopodową, w której dominują spirifery. Upad warstw tej serii zmienia się od 25° do 35°.

Piaskowce serii ciosowej (formacja zagórzańska) stanowią zasadniczą część złoża. Są to piaskowce drobnoziarniste, o barwie od białej do jasnoszarej, miejscami ciemnoszarej, z gęstą siecią spękań wypełnionych materiałem ilastym. Zazwyczaj są mocno przekryształizowane z widocznymi drobnymi ziarnami kwarcu, o barwie od jasnoszarej do szarej, miejscami jasnoróżowej. Grubości ławic wynoszą od kilku do kilkudziesięciu centymetrów. Ławice piaskowca przewarstwione są warstwami łupków i ilów seledynowych (zawierają seladonit i minerał pochodzenia piroklastycznego), miejscami wiśniowymi o miąższości od kilku do kilkunastu centymetrów. Upad warstw waha się od 32° do 40°.

Piaskowce serii ciosowej podzielone są na dwie formacje. Wschodnią i dolną część północnego stoku Bukowej Góry budują piaskowce formacji zagórzańskiej, natomiast górną część północnego stoku Bukowej Góry tworzą piaskowce formacji kapkaskiej. Piaskowce formacji kapkaskiej są różnoziarniste, barwy od szarej do brązowoszarej.

Formacja łupków z Bukowej Góry znajduje się pomiędzy obiema formacjami piaskowców ciosowych w północnym stoku wyniesienia Bukowej Góry. Formację tę budują łupki i mułowce margliste, o barwach od oliwkowoszarej do ciemnowiśniowej, z zachowanymi śladami licznych skamieniałości. Przejścia pomiędzy piaskowcami i łupkami są sedymentacyjne, a więc utwory zalegają zgodnie.

Rozciągłość warstw serii złożowej jest na ogół zgodna z wydłużonym kierunkiem wyniesienia Bukowej Góry, tj. WNW–ESE. Badania geofizyczne wykazały występowanie sześciu stref opornościowych, które obrazują strefy z odmienną litologią i różnym udziałem wkładek łupkowo-mułowcowych:

- 1) Główną serię złożową budują piaskowce kwarcytowe o bardzo wysokich opornościach, drobnoziarniste, barwy szarej. Są one w miarę jednolite, silnie przekryształizowane na poziomach IV (+400) i V (+380);
- 2) Do serii złożowej zaliczane są także piaskowce kwarcytowe o wysokich opornościach, drobnoziarniste, o barwie szarej, z przewarstwieniami piaskowców barwy wiśniowej, ale mniej przekryształizowane i mniej zbite;
- 3) Piaskowce formacji kapkaskiej o wysokich opornościach, z przewarstwieniami ilasto-marglistymi;
- 4) Skały o średnich opornościach, reprezentują je piaskowce różnych odmian, przelawiczone ilami i

mułowcami;

5) Osady o niskich opornościach (formacja łupków z Bukowej Góry);

6) Osadami o niskich opornościach są także wkładki mułowcowo-iłowcowe, barwy seledynowo-wiśniowej.

W wyniku badań geofizycznych stwierdzono również, że złoże jest znacznie zaburzone tektonicznie, liczne uskoki poprzeczne spowodowały niewielkie przesunięcia granic wschodnich, zmiany biegu warstw i zróżnicowane kąty upadu ławic.

Na obszarach nie objętych dotychczasową eksploatacją, złoże przykrywa nadkład osadów czwartorzędowych, w zachodniej części na powierzchni ca o 54 320 m² średniej grubości ca 3 m, a w części północno – wschodniej na powierzchni 37 920 m² o średniej grubości ca 3,3 m oraz w części południowo – wschodniej na powierzchni 22 920 m² o średniej grubości nadkładu ca 1,5 m.

W skład serii złożowej wchodzi:

- piaskowce kwarcytowe odpowiadające wymogom normy BN-74/6761-08 „Kwarc, kwarcyty, piaskowce kwarcytowe”,
- piaskowce nie spełniające wymogów w/w normy występujące w zachodniej części złoża, które po wykonaniu badań dla drogownictwa zostały zaliczone do zasobów geologicznych,
- piaskowce nie spełniające wymogów w/w normy występujące we wschodniej części złoża, nie zostały zaliczone do mas zwałowanych, ale do zasobów, które w miarę postępu eksploatacji zgodnie z aktualnym projektem zagospodarowania złoża, włączane będą do złoża w operatach ewidencyjnych jako przyrost zasobów,
- łupki z Bukowej Góry, o miąższości 15÷17 m, nieprzydatne złożowo,
- wkładki mułowcowo-ilaste o miąższości kilku centymetrów,
- przerosty ilasto-mułowcowe o miąższości od kilku do kilkunastu centymetrów.

Łączny udział w serii złożowej piaskowców spełniających wymagania kryteriów bilansowości zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.12.2011 r. (Dz. U. Nr 291, poz. 1712) wynosi 60,5 % w części zachodniej i 42,1 % w części wschodniej. W kierunku wschodnim zmniejsza się udział piaskowców przydatnych dla przemysłu materiałów ogniotrwałych a wzrasta udział piaskowców przydatnych dla przemysłu drogowego. Wraz ze wzrostem głębokości obserwuje się zwiększanie udziału piaskowców przekrystalizowanych, tj. o dużej zawartości SiO₂, odpowiednich dla przemysłu materiałów ogniotrwałych. Udział przerostów ilasto-mułowcowych w całym złożu wynosi 9 - 13,5 %. Piaskowce kwarcytowe eksploatowane ze złoża „BUKOWA GÓRA” stosowane były przez wiele lat w przemyśle materiałów ogniotrwałych i w przemyśle hutniczym. Dopiero od kilku lat znajdują także zastosowanie jako kruszywo w drogownictwie.

Zgodnie z decyzją zatwierdzającą dodatek nr 2 do dokumentacji geologicznej złoża "Bukowa Góra" z dnia 27.03.2014 r. znak: OWŚ-V.7427.8.2014 rzędna udokumentowanego złoża wynosi 320 m n.p.m.

Poza tym na terenie Studium wskazuje się granice udokumentowanego złoża piaskowców triasowych "Czerwona Górką" celem jego ochrony, o zasobach bilansowych w kategorii C₂ wynoszących 30 298 tys. ton. Udokumentowany surowiec nadaje się do produkcji kamienia łamanego oraz kształtek budowlanych. Złoża tego nie przewiduje się do eksploatacji z uwagi na potrzebę ochrony walorów krajobrazowych.

3.1.6. Lokalna sieć infrastruktury technicznej

Na lokalny układ infrastruktury technicznej składają się:

1) cztery systemy zaopatrzenia w wodę, w tym trzy z ujęć podziemnych zlokalizowanych na obszarze gminy w Czerwonej Górcy, Zaleziancy i Klonowie. Jedynie Podłazie jest zaopatrywane w wodę z miejscowości Krzyżka na terenie gminy Suchedniów.

Ujęcie wody w Czerwonej Górcy zaopatruje odbiorców w miejscowościach: Gózd, Zaciszowice, Jęgrzna, Czerwona Górką, Łączna, Podzagnańszcze, Kamionki, Osełków, Stawik, Zagórze, Ostrów, Zaskale oraz Kopalnię i Zakład PCC Silicjum.

Ujęcie wody w Zaleziancy zaopatruje odbiorców w miejscowościach: Zalezianka, Występa i Sara Występa.

Ujęcie wody w Klonowie zaopatruje odbiorców tylko z tej wsi.

Eksploatowane ujęcia wody nie posiadają ustanowionych stref ochrony pośredniej. Znajdują się w dobrym stanie technicznym, a ich wydajność pokrywa potrzeby odbiorców na obszarze zasilania poszczególnych systemów wodociągowych, obejmujących teren całej gminy.

Poza tym w miejscowości Jęgrzna na działce o numerze ewidencyjny 5/22 zostało zlokalizowane ujęcie wód podziemnych dla potrzeb osiedla domków jednorodzinnych. Dokumentacja hydrologiczna ustalająca zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej J-1, o wydajności poniżej 50 m³/h, z utworów triasowych, otworem studziennym została zatwierdzona decyzją Starosty Skarżyskiego z dnia 1 kwietnia 2015 r. znak: GL.6531.1.2015.

2) Ścieki oczyszczane są w zlokalizowanej na prawym brzegu rzeki Kamionki oczyszczalni komunalnej. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższoną redukcją związków biogennych o przepustowości 150 m³/d. Obecnie siecią kanalizacji sanitarnej objęte są następujące miejscowości: Kamionki, Czerwona Górką, Jęgrzna, Łączna i Gózd.

Na terenie gminy nie ma oczyszczalni przemysłowej.

W zakresie prowadzenia gospodarki ściekowej Polska zobowiązana jest do wypełnienia założeń Traktatu Akcesyjnego (dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej

oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 Z 30.5.1991 r., str. 40-52 z późn. zm.; Dz. Urz. WE polskie wydanie specjalne z 2004 r., rozdz. 15, t. 002, str. 26). Prawa te w Polsce w pełni obowiązują od 31 grudnia 2015 r. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień ww. dyrektywy jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Zgodnie z powyższym na terenie powiatu skarżyskiego wyznaczono 5 aglomeracji priorytetowych od wypełniania postanowień traktatu.

Tabela. Aglomeracje priorytetowe do wypełnienia warunków Traktatu Akcesyjnego na terenie powiatu skarżyskiego:

Aglomeracje	Gminy objęte aglomeracją	RLM objętych aglomeracją
Skarżysko-Kamienna	Skarżysko-Kamienna Skarżysko Kościelne	91500
Suchedniów	Suchedniów	9750
Bliżyn	Bliżyn	8810
Łączna	Łączna, w tym miejscowości: Czerwona Górka, Gózd, Jęgrzna, Kamionki, Łączna i Oselków	2477

- 3) przewodowy system gazowniczy średnioprężny, zasilany ze stacji redukcyjnej gazu, zlokalizowanej w miejscowości Łączna, pozwalającej na zgazyfikowanie całego terenu gminy. Obecnie z sieci gazowniczej jest zaopatrywana miejscowość Łączna, zaś warunki i sposób rozbudowy układu rozdzielczego gazu dla pozostałych miejscowości położonych na obszarze gminy ustalone zostały w programie gazyfikacji gminy Suchedniów i okolic, opracowanym w 1984 r. na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie. Zwraca uwagę stosunkowo duża ilość mieszkańców gminy korzystających z gazu propan-butan w butlach, co rzutuje na rozwój usług, polegających na wymianie i napełnianiu butli gazowych.
- 4) system zaopatrzenia elektroenergetycznego, złożony z napowietrznych linii elektroenergetycznych 15 kV, wyprowadzonych z GPZ 110/15kV „Występa” w kierunku Ostojowa, Wzdolu i do zakładów „Bukowa Góra” oraz z Masłowa do miejscowości Klonów. Poprzez 23 stacje transformatorowe energia elektryczna dociera siecią niskiego napięcia do poszczególnych miejscowości na całym obszarze gminy. Część sieci niskiego napięcia wymaga modernizacji, polegającej na wymianie przewodów i słupów,
- 5) system telekomunikacji na terenie gminy Łączna tworzy układ przewodowy i bezprzewodowy pracujący w oparciu o wieże telefonii komórkowej w rejonie wsi Występa, Jęgrzna, Podłazie i Ostrów.
- 6) system usuwania odpadów komunalnych, na terenie gminy prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3.1.7. Infrastruktura turystyczna

Infrastrukturę turystyczną na obszarze gminy Łączna tworzą:

1) trzy piesze szlaki turystyczne PTTK, w tym:

- szlak zielony (36 km), biegnący z przystanku PKP Łączna przez Bukową Górę do Bodzentyna i Starachowic,
- szlak żółty (11 km) wytyczony od przystanku PPKS w Barczy przez Klonów i Górę Bukową na której łączy się ze szlakiem zielonym,
- czerwony (9 km) wytyczony z miejscowości Łączna przez Zalesiankę Górę Osieczyńską dalej przez Szałas, Odrowążek do Stąporkowa.

2) dwie samochodowe trasy turystyczne:

- Archeo - Geologiczna z punktem węzłowym w Zachełmiu. Trasa szlaku wiedzie od Bałtowa poprzez Krzemionki, Nową Słupię, Święty Krzyż, pasmo Łysogór, Bukową Górę, Barczę, Zachełmie, gminę Miedziana Góra i Kielce do Chęcin. Łączy 20 najciekawszych obiektów geologicznych i archeologicznych w województwie świętokrzyskim. W ramach projektu w kieleckim rezerwacie Wietrznia powstało Centrum Geoedukacji z galerią ziemi, które jest profesjonalnym ośrodkiem kształcenia geologicznego. Na terenie Rezerwatu Archeologiczno-Przyrodniczego w Krzemionkach koło Ostrowca Świętokrzyskiego powstał zespół wystawienniczo-konferencyjny połączony z istniejącą podziemną galerią. Do szlaku włączono także kamieniołom Zachełmie, w którym naukowcy znaleźli skamieniałe tropy tetrapoda najstarszego czworonożnego zwierzęcia lądowego. Ślady te są starsze o ok. 18 mln lat od najstarszych tego typu skamieniałości znanych nauce. Z pierwszych tetrapodów wywodzą się płazy, gady, ptaki i ssaki. Znajdźnik pochodzi z okresu dewońskiego, sprzed 395 mln lat. Odkrycie jest zjawiskiem, które może przyczynić się do promowania regionu, jak to się dzieje w podobnych sytuacjach na całym świecie.
- Literacka; świętokrzyski Szlak Literacki eksponuje interesujące miejsca, z którymi związana jest twórczość literacka bądź biografia znanych twórców zamieszkałych niegdyś na ziemi świętokrzyskiej: od łacińskojęzycznych kronikarzy poprzez ojca literatury polskiej, młodopolską awangardę literacką, po wybitnych reprezentantów poezji i prozy współczesnej m.in.: Stefana Żeromskiego, Henryka Sienkiewicza, Mikołaja Reja, Witolda Gombrowicza, Stanisława Młodożeńca, Jana Długosza czy Wincentego Kadłubka. Województwo świętokrzyskie można poznawać na wiele sposobów. Jednym z najwygodniejszych i najszybszych jest podróż samochodem. Specjalnie dla tego rodzaju turystów został przygotowany Świętokrzyski Szlak Literacki podzielony na trzy pętle: Poniedziałną, Sandomiersko-Ostrowiecką i Kielecką. Obiekty zlokalizowane wzdłuż trasy pozwalają poznać życie i twórczość wielu polskich pisarzy i poetów,

m.in.: Stefana Żeromskiego, Henryka Sienkiewicza, Mikołaja Reja, Witolda Gombrowicza, Stanisława Młodożeniec, Jana Długosza czy Wincentego Kadłubka. Muzea prezentujące ich biografie i pamiątki z nimi związane często mieszczą się w urokliwych pałacykach bądź dworach (H. Sienkiewicza w Oblęgorku czy M. Reja w Nagłowicach). Ślady ich bytności w Świętokrzyskiem upamiętniają liczne pomniki i płyty oraz przechowywane tu dokumenty. Wędrówkę Świętokrzyskim Szlakiem Literackim ułatwiają brązowe znaki drogowe ustawione wzdłuż trzech ww. głównych tras szlaku oraz tablice opisowe zlokalizowane przy obiektach. Przebieg szlaku:

- Pętla Ponidziańska: Nagłowice – Jędrzejów – Pińczów – Busko-Zdrój – Wiślica
- Pętla Sandomiersko-Ostrowiecka: Doły Biskupie – Bodzechów – Dwikozy – Sandomierz – Klimontów
- Pętla Kielecka: Skarżysko-Kamienna – Suchedniów - Zagnańsk – Oblęgorek – Strawczyn – Kielce – Domaszowice – Leszczyny – Ciekoty – Święta Katarzyna – Bieliny.

3) trasa rowerowa "Szlak Architektury Obronnej", o długości 510 km, łączący miejsca, w których zobaczyć można takie obiekty jak zamki, dwory obronne, czy budowle sakralne, które mają cechy obronne. Szlak w terenie wyznaczony kolorem czarnym. Powstał w 2006 roku z inicjatywy Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego. Przeznaczony jest dla entuzjastów architektury obronnej.

4) zajazdy i bazy z istniejącymi i będącymi w budowie miejscami noclegowymi:

- zajazd „Ziółek” w Kamionkach (bar, parking i hotel z 50 miejscami noclegowymi),
- bar „Marzena” w Goździe,
- karczma „Fabian” w Goździe,
- bar „Echa Leśne” w Występie.

Ten skromny stan infrastruktury turystycznej wymaga znacznej rozbudowy, adekwatnej do walorów przyrodniczo - krajobrazowych obszaru gminy i możliwości rozwoju usług turystycznych i wypoczynkowych. Istnieją dogodne warunki do rozwoju agroturystyki na obszarze całej gminy, do rozbudowy sieci pieszych i rowerowych szlaków turystycznych, obejmujących zwłaszcza rejon Suchedniowsko - Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, istniejący rekreacyjny zbiornik wodny na rzece Jaślanej, baz stacjonarnego wypoczynku i rekreacji sobotnio-niedzielnej w Klonowie i Zaleziance, do wykorzystania atrakcyjnych miejsc na zorganizowanie punktów widokowych i budowę parkingów przy trasach komunikacyjnych.

Z sondaży społecznych wynika, że istnieje również zapotrzebowanie na budownictwo letniskowe we wsiach: Czerwona Górka, Jęgrzna, Kamionki, Klonów, Łączna i Zaskale.

3.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego, jego walorów i zagrożeń.

Warunkiem zrównoważonego społeczno-gospodarczego rozwoju gminy jest realizacja zasady ekorozwoju, czyli gospodarowania zrównoważonego z ochroną środowiska przyrodniczego. W tym celu przedstawia się stan istniejących zasobów, walorów i zagrożeń środowiska w zakresie i formie odpowiadającej zadaniom, jakie studium ma do spełnienia. Informacje dotyczące środowiska przedstawiono w formie syntetycznej na mapie uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych, opracowanej na podstawie dokładnych danych zawartych w diagnozie stanu zasobów przyrodniczych. Istniejące uwarunkowania dotyczą zasobów wód, gleb, szaty roślinnej, krajobrazu, form ochrony przyrody oraz zagrożeń dla istniejącego stanu.

Obszar gminy z uwagi na wysokie walory przyrodnicze, charakteryzujące się różnorodnością ekosystemów zbliżonych do naturalnych, włączony został w całości (według "Koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL.) w obręb węzła ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym, obejmującym swym zasięgiem całe Góry Świętokrzyskie, w tym ustanowiony Świętokrzyski Park Narodowy oraz Zespół Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich, jako biocentra węzła. Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze teren gminy poddany jest działaniom ochronnym zgodnie z rygorami prawnymi o większym i mniejszym stopniu działań ochronnych, z którymi wiąże się szereg problemów, jakie powinny znaleźć swe odzwierciedlenie w strategii i kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

3.2.1. Ochrona przyrody

Na terenie gminy łączna występują różnorodne obszarowe i indywidualne formy ochrony przyrody funkcjonujące w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych (WSOCh) w województwie kieleckim:

Obszar południowo-wschodni wchodzący w obręb Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny, którego granice określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. z 1996 r. Nr 4, poz. 29). Obecnie dla ŚPN opracowany jest plan ochrony, gdzie zawarte będą ustalenia wiążące przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu ochrony dla ŚPN jest jednocześnie projektem planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Łysogóry (części obszaru położonego w granicach ŚPN). Wprowadza się następujące ustalenia wynikające z projektu planu:

a) w opracowanym studium jako priorytetowe należy traktować zadania wspólne dla wszystkich jednostek osadniczych - miejscowości położonych na terenie Parku i jego otuliny - których realizacja prowadzić będzie do poprawy stanu środowiska naturalnego i obejmować powinna m.in.:

- likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez modernizację i przebudowę istniejących kotłowni, zmianę systemów grzewczych w drodze systematycznego wprowadzania paliwa gazowego lub oleju opałowego w miejsce dotychczas stosowanego węgla,
- racjonalizację gospodarki energią w tym ewentualne wykorzystanie energii wodnej,
- poprawę stanu czystości wód i wyposażenie wszystkich miejscowości w oczyszczalnie ścieków (również przydomowych) oraz sieć kanalizacyjną,
- likwidację wysypisk śmieci oraz uporządkowanie gospodarki odpadami poprzez stworzenie w gminie systemu ich utylizacji,
- utworzenie w miejscowości Klonów 100 m strefy ekotonowej wolnej od zabudowy, w której dopuszcza się jedynie funkcjonowanie istniejącej już zabudowy wraz z jej remontem i ewentualną wymianą.

b) przy przeprowadzeniu prac związanych z modernizacją rozbudową i budową obiektów budowlanych, zagospodarowaniem szlaków pieszych, rowerowych oraz innych uzupełniających elementów zagospodarowania turystycznego, zakłada się uwzględnienie poniższych ustaleń: - Celem zagospodarowania przestrzennego terenów Parku i otuliny jest m.in. zaspokojenie potrzeb jego użytkowników przy bezwzględnym przestrzeganiu przyjętych w planie zasad ochrony przyrody i krajobrazu oraz zachowaniu właściwych standardów funkcjonalnych, technicznych i estetycznych zabudowy. Zagospodarowanie to związane jest przede wszystkim z funkcjonowaniem obiektów i urządzeń służących obsłudze turystyki oraz gospodarce leśnej. Dla osiągnięcia wyżej wymienionego celu zakłada się w szczególności:

- utrzymanie, wraz z systematycznym przeprowadzaniem modernizacji istniejącej zabudowy mieszkalnej, usługowej i inwentarskiej przy zachowaniu i przeprowadzaniu nieznacznych zmian jej istniejących gabarytów oraz ukierunkowaniu modernizacji na uzyskanie wysokich standardów funkcjonalnych, technicznych i estetycznych,
- budowę nowych obiektów mieszkalnych, usługowych i gospodarczych w granicach rozwoju osadnictwa, przy czym dopuszcza się możliwość sytuowania w obrębie tych terenów budownictwa letniskowego przy założeniu, że nie może być ono sytuowane w tzw. strefie ekotonowej od granic ŚPN ustalonej w Planie ochrony Świętokrzyskiego Parku Narodowego,
- rozbudowę bazy noclegowej i gastronomicznej dla aktywizacji funkcji turystycznej przede wszystkim w istniejących obszarach koncentracji osadnictwa,
- utrzymanie i rozbudowę istniejącego układu szlaków pieszych z przeprowadzeniem ewentualnych lokalnych korekt ich przebiegu, wytrasowaniem i oznakowaniem szlaków

rowerowych i ścieżek dydaktycznych wraz z zagospodarowaniem głównych punktów widokowych i miejsc odpoczynku,

- utrzymanie istniejącego układu dróg (z istniejącymi i projektowanymi parkingami) oraz gospodarczych dróg leśnych z możliwością ich rozbudowy w zależności od potrzeb,
- utrzymanie i przeprowadzenie gruntownej modernizacji wraz z rozbudową sieci i urządzeń infrastruktury technicznej towarzyszącej istniejącej i projektowanej zabudowie,
- wyłączenie z nowej zabudowy pasa o szerokości 100 m od granic ŚPN (w granicach strefy ekotonowej).

Przy modernizacji istniejącej oraz realizacji nowej zabudowy na terenie Parku i jego otuliny obowiązywać winny następujące zasady jej przeprowadzenia:

- uzyskana będzie poprawa standardu zamieszkiwania i obsługi oraz poprawa walorów architektoniczno-estetycznych w zagospodarowaniu działek i wystroju zewnętrznym obiektów,
- wyeliminowane zostaną docelowo z obszaru otuliny ŚPN zagrożenia dla stanu czystości wód, gleby i powietrza,
- uporządkowane będzie najbliższe otoczenie istniejącej zabudowy;
- wprowadzanie nowych obiektów lub rozbudowa istniejących dokonywana będzie przy uwzględnieniu pełnego zharmonizowania ich z otoczeniem (m.in. przy zastosowaniu wystroju zewnętrznego nawiązującego do lokalnych tradycji budowania);

Uwzględniając dotychczasowe uwarunkowania na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego obowiązywać winny następujące wymogi architektoniczno-budowlane (do uszczegółowienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego):

- zaleca się horyzontalne kształtowanie bryły budynku dla jej wkomponowania w istniejące ukształtowanie terenu i ewentualne zespoły zieleni,
- utrzymanie gabarytów zabudowy mieszkalnej, letniskowej i budynków usługowych do maksymalnie 2 kondygnacji,
- w przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi lub wymogami przepisów szczególnych dla obiektów użyteczności publicznej dopuszcza się zwiększanie gabarytu zabudowy do max. 3 kondygnacji,
- wysokość budynków innych niż garaże i gospodarcze: do 12 m,
- wysokość obiektów gospodarczych: do 7 m,
- maksymalna intensywność zabudowy: do 0,7,
- teren biologicznie czynny: min. 30%
- obowiązuje stosowanie dachów dwuspadowych, symetrycznych lub czterospadowych o nachyleniu połaci dachowej od 20° - 45° z możliwością wprowadzenia przyczółków i

naczółków, przy użytkowym poddaszu oświetlenie jego pomieszczeń lukarnami nie może zajmować więcej niż połowę długości połaci dachowej, a zadaszenie nad lukarnami powinno być dwuspadowe lub krzywoliniowe,

- zaleca się stosowanie w budynkach poszerzonych okapów,
- zakazuje się realizowania obiektów z dachami płaskimi, uskokowymi i asymetrycznymi,
- zaleca się stosowanie materiałów pochodzenia rodzimego do prac wykończeniowych budynku (kamień na cokoły i fragmenty ścian piwnic, drewno w kolorze naturalnym jako okładziny szczytów, wykończenie okapów, elementy balustrad itp. bez możliwości stosowania w elewacjach stłuczki szklanej, porcelanowej, lusterek itp.),
- przy realizacji obiektów hodowlanych, produkcyjnych i produkcyjno - usługowych należy realizować pasy zieleni osłonowej z roślinnością zimozieloną a przy nowych siedliskach zadrzewienia przydomowe;

Wyżej wymienione parametry do uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przy modernizacji i realizacji nowych elementów zagospodarowania szlaków pieszych, rowerowych i ścieżek dydaktycznych uwzględniać należy następujące zalecenia:

- elementy zagospodarowania szlaków i ścieżek wykonywane będą z miejscowych materiałów przy niezbędnym ujednoczeniu ich form, wprowadzenie nowych form przestrzennych, nawiązujących do rozwiązań przyjętych przy budowie bram do Parku i towarzyszących im punktów sprzedaży oraz schronów i wiat turystycznych należy poprzedzić opracowaniem kompleksowej koncepcji architektoniczno-plastycznej w/w obiektów,
- ujednoczone będą oznaczenia lokalnego systemu informacji turystycznych wg specjalnie opracowanej i zaakceptowanej przez ŚPN koncepcji;

c) W odniesieniu do istniejącej na terenie gminy Łączna, a funkcjonującej w otulinie ŚPN - Kopalni i Zakładu PCC Silicium S.A. przyjmuje się:

- możliwość prowadzenia eksploatacji złoża jedynie w granicach obowiązującej koncesji na wydobywanie,
- PCC Silicium S.A. bezzwłocznie winna przystąpić do zagospodarowywania terenów hałd zgodnie z posiadaną w tym zakresie koncepcją ich zazielenienia;

Na terenie gminy Łączna w północnej jej części znajduje się Suchedniowsko - Oblęgorski Park Krajobrazowy, dla którego obowiązuje Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko – Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. woj. Święt. z 2014r., poz. 3147). Na terenie tym obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 7) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Do szczególnych celów ochrony parku, o którym mowa powyżej należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny,
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej,
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin,
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy),
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin; zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk,
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej,
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
- 9) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych,
- 10) ograniczenie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz,
- 11) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych.

Suchedniowsko - Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu, położony jest na terenie otuliny Suchedniowsko - Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, na terenie którego zgodnie z Uchwałą Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie

Suchedniowsko - Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 3154) zabrania się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

W zakresie czynnej ochrony ekosystemów na terenie OChK obowiązuje:

- 1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu,
- 2) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk,
- 3) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych,
- 4) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Na terenie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują regulacje prawne zgodne z Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2015 r. poz. 2655). Na terenie gminy Łączna zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, wyznaczono następujące strefy ochrony krajobrazowej: .

- 1) "B" - obejmująca tereny kompleksów leśnych, murawy kserotermiczne i napiaskowe; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny;
- 2) "C" - obejmuje obszary poza strefami "A" i "B"; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższymi rygorami ochronnymi, spośród wyznaczonych stref.

Na terenie strefy krajobrazowej "B" ustalono następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) zachowanie cennych ekosystemów;
  - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
  - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
  - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) ochrona stanowiska chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
  - edukacja ekologiczna,
  - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
  - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;
  - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
  - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,
  - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych,
  - zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk,
  - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
  - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
  - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
  - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
  - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
  - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
  - uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- h) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
  - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,

- rewitalizacja obiektów zabytkowych,
- poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
- promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
- edukacja.

Na terenie strefy krajobrazowej "C" ustalono następujące cele i działania związane z ochroną krajobrazową i kulturową:

- a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
  - edukacja ekologiczna,
  - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
  - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- c) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
  - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
  - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- d) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
  - zalesianie lub utrzymanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
  - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- e) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
  - powstrzymanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
  - uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- f) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
  - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
  - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
  - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
  - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
  - edukacja.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej "B" zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc

rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 3) realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki, określonych zakazem w pkt. 2;
- 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, określonych zakazem w pkt. 2;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej "C" nie ustalono zakazów.

Na terenie objętym zmianą Studium położone są Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000:

- **Lasy Suchedniowskie PLH 260010** - obszar o powierzchni 19 403,12 ha obejmuje wschodnią część Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego obejmującego zachodnie partie Płaskowyżu Suchedniowskiego porośniętego dużym kompleksem naturalnych lasów mieszanych. Park łączy na swoim obszarze ogromne bogactwo przyrodnicze z bogactwem kulturowym - ustanowiono go w celu ochrony unikatowych zasobów przyrodniczych regionu

oraz pozostałości Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego. Największą wartością środowiska przyrodniczego Parku są lasy, stanowiące pozostałość dużego, jeszcze w znacznym stopniu naturalnego kompleksu leśnego zwanego Puszcza Świętokrzyską. Ogólna powierzchnia lasów na obszarze Parku i jego otuliny wynosi 22.296 ha. Przewagę mają siedliska żyznych lasów mieszanych, wyżynnych, wilgotnych i świeżych. Bogactwem różnorodności wyróżnia się runo leśne, w którym występuje 49 gatunków podlegających całkowitej ochronie prawnej. Na uwagę zasługuje: liczydło górskie, arnika górską, omieg górski, czosnek niedźwiedzi. Zbocza wzniesień, silnie nasłonecznione, porastają murawy kserotermiczne, wśród których pięknym wyróżnia się dziewięścił bezłodygowy, różanka właściwa, skalnica trójpalczasta, ciemiężyk białokwiatowy. Najcenniejsze fragmenty lasów objęto ochroną rezerwatową - ustanowiono tu 5 rezerwatów przyrody. Wyjątkowe w skali krajowej znaczenie naukowe ma jedyny w Parku - ścisły, leśny rezerwat przyrody „Świnia Góra”. Lasy stanowią ostoję dla zwierzyny płowej. W świecie zwierząt na uwagę zasługują: łosie, jelenie i dziki oraz rzadko występujące borsuki, popielice, ryjówki. Awifauna reprezentowana jest przez ptaki: bociana czarnego, brodziec samotnego, cietrzewia i jarząbka, słonkę, puchacza. Z płazów zachowały się: rzekotka drzewna, miedzianka, salamandra i traszki. W strumieniach żyje około 20 gatunków ryb. Na terenie Parku występują najokazalsze krajowe chrząszcze objęte ochroną całkowitą m.in. jelonek rogacz, kozioróg dębosz, oraz tęczyki.

- **Specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Ostoja Barcza PLH260025**
Obszar obejmuje zachodnią część pasma Klonowskiego Gór Świętokrzyskich, z wzniesieniami Barcza, Ostra i Czostek oraz położone w południowej części podmokłe łąki. Pasma górskie zbudowane jest z dolnodewońskich piaskowców i kwarcytów twardych i odpornych na wietrzenie, dolna część stoków pokryta jest lessem. Wzniesienia pasma porasta bór jodłowy z domieszką buka. W zachodniej części do lat 1970 funkcjonowały dwa kamieniołomy, w których pozyskiwano jasnoszare, piaskowce kwarcytowe. Warstwy skalne zawierają przeławicenia mułowców i ilowców. W skarpach dawnych kamieniołomów znajdują się też cienkie warstwy popiołów wulkanicznych, tzw. zielonych tufitów. Stanowią dowód na to, że w okresie dewonu w Górach Świętokrzyskich dochodziło do erupcji wulkanicznych. Po zaprzestaniu wydobycia nieeksploatowane wyrobiska stopniowo zapełniły się wodą i utworzyły dwa jeziora. Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe powierzchnie zajmują tutaj kwaśne i żyzne buczyny, które są bardzo dobrze wykształcone. W zbiorowiskach tych występuje wiele rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin. Cała ostoja położona jest w Paśmie Klonowskim, jako przedłużenie Pasma Łysogóry i graniczy z Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, a zatem jest to teren górski z roślinnością związaną

głównie z Karpatami. Lasy o wysokiej naturalności mają puszczański charakter. Tereny te nie były odlesiane ze względu na teren górski. Tereny południowe to fragment doliny Wilkowskiej z rzeką Lubrzanką i kilkoma jej dopływami, gdzie występuje się jedna z najliczniejszych populacji przeplatki aurini w województwie. Rzeka Lubrzanka na terenie ostoi ma naturalny charakter. Warunki ekologiczne rzeki oraz występowanie rzadkich gatunków mięczaków: skójki grubo skorupowej (gatunek z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej) i szczeżuja wielka stanowią o ważności ochrony obszaru. W ramach obszaru występuje Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz rezerwat przyrody "Barcza". Występują tu ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe(*):

- ✓ zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- ✓ niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
- ✓ kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion),
- ✓ żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion),
- ✓ grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
- ✓ łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe),
- ✓ wyżynny jodłowy bór mieszany (Abietetum polonicum)

oraz ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe(*):

- ✓ bocian czarny - *ptak*
- ✓ derkacz - *ptak*
- ✓ głowacz białopłetwy - *ryba*
- ✓ skójka gruboskorupowa - *bezkręgowiec*,
- ✓ czerwończyk nieparek - *bezkręgowiec*,
- ✓ przeplatka aurinia - *bezkręgowiec*,
- ✓ jarząbek - *ptak*,
- ✓ zimorodek - *ptak*,
- ✓ dzięcioł zielonosiwy - *ptak*,
- ✓ dzięcioł średni - *ptak*,
- ✓ dzięcioł czarny - *ptak*.

Specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Łysogóry PLH260002 o pow. 8081,27 ha obejmuje obszar całego Świętokrzyskiego Parku Narodowego i terenów w jego sąsiedztwie (rezerwat Zapusty, rezerwat Skała, najwyższą część Gór Świętokrzyskich - starych gór uformowanych przez wypiętrzenie kaledońskie, a potem przez orogenezę hercyńską. Osobliwością tego pasma jest

obecność podszczytowych rumowisk głazów kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w około 95% porośnięty przez lasy, w większości są to lasy jodłowo-bukowe. Mniej liczne są bory sosnowe i mieszane, z udziałem dębu. W niższych położeniach spotyka się grądy, a w miejscach o właściwych warunkach wodnych, bory wilgotne i bagienne a także olsy. Lasy charakteryzują się znacznym stopniem naturalności, czy wręcz pierwotności, choć niektóre fragmenty drzewostanów mają dość znacznie zmieniony skład gatunkowy i zniekształconą strukturę, co jest efektem prowadzonej tu wcześniej gospodarki leśnej lub niewłaściwych sposobów ochrony (w takich przypadkach obserwuje się jednak spontaniczne procesy renaturalizacyjne). Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk oraz siedlisk kserotermicznych a także liczne, w większości drobne, stałe i okresowe ciekły wodne. W obszarze stwierdzono obecność 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występują tu rzadkie zespoły roślinne, m.in. wyżynny jodłowy bór mieszany **Abietetum polonicum**, czy bór mieszany jodłowo-świerkowy **Abieti-Piceetum** i dolnoreglowy świerkowy bór na torfie **Bazzanio-Piceetum**. Znajdują tu swoją ostoję bogate zbiorowiska mszaków i porostów na gołoborzach oraz występuje jedno z największych stanowisk modrzewia polskiego **Larix decidua subsp. polonica** (interesującego taksonu uważanego za endemiczny) na Chełmowej Górze. Flora roślin naczyniowych jest dość bogato reprezentowana i liczy ok. 700 gat., wśród których jest wiele zagrożonych w skali kraju, rzadkich, lub prawnie chronionych. Stwierdzono tu występowanie ok. 4000 gatunków bezkręgowców (rzeczywista ich liczba jest z pewnością znacznie większa), w tym wiele unikatowych i reliktowych - reliktywów późnoplejstoceńskich i wczesnoholoceńskich (np. chrząszcz **Orithales serraticornis**) oraz reliktywów siedliskowych lasów pierwotnych (np. chrząszcze: wynurt **Ceruchus chrysomelinus**, **Ampedus melanurus**, zgniotek cynobrowy **Cucujus cinnaberinus**). Znane są także rzadkie gatunki kserotermiczne (np. pająk gryziel stepowy **Atypus muralis**). Łącznie w obszarze występuje 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 11 gatunków kręgowców i 10 gatunków bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród tych ostatnich dwa gatunki chrząszczy znane są z terenu ostoi na podstawie danych z lat 50. XX wieku (*Rosalia alpina*, *Boros schneideri*), jednak ze względu na ich trudną wykrywalność i występowanie w obrębie ostoi odpowiadających im siedlisk (makro- i mikrobiotopów rozwoju), nie jest wykluczone ich aktualne tu występowanie. Na terenie ostoi Łysogórskiej wykształciły się dobre populacje skójkę gruboskorupowej **Unio crassus** szczególnie cenne z uwagi na naturalny charakter. W Łysogórach ustalono występowanie 72 gatunków ślimaków lądowych co stanowi 72% gatunków lądowych występujących w Górach Świętokrzyskich. Do gatunków rzadkich należą **Vestia elata**, **Semilimax cotulai**, **Chondrula tridens**, **Ceciloides acicula** i ślimak żółtawy **Helix lutescens**. A także gatunki wskaźnikowe **Vallonia eniensi** i **Cochlicopa nitens**. Szczególnie wymagają podkreślenia bogate zespoły ślimaków lądowych

występujące na odsłonięciach dolomitów dewońskich w Skarpie Zapusty i w rezerwacie Wąwóz w Skalach. Z uwagi na występującą tendencję dotyczącą zmniejszenia liczebności występujących gatunków powierzchni węglanowe wymienionych odsłonień mają znaczenie refugium malakofauny w Łysogórach. Szczególne znaczenie w ostoi Łysogóry mają stanowiska występowania skótki gruboskorupowej w rzekach o naturalnym górskim charakterze. Pod względem administracyjnym Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łysogóry (PLH260002) leży na terenie gminy: Bieliny, Bodzentyn, Masłów, Nowa Słupia, Waśniów, Łączna, Pawłów. Propozycja utworzenia obszaru opracowano w marcu 2001 r. a zaktualizowano w październiku 2013 r. Szczegółowy wykaz lokalizacji obszaru ostoja Natura 2000 Łysogóry PLH260002 w granicach Świętokrzyskiego Parku Narodowego, określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 4, poz. 29) wraz z gruntami Skarbu Państwa znajdującymi się w wieczystym użytkowaniu Parku, położonymi poza jego granicami, przedstawiają tab. 1-3. Powierzchnia całego obszaru Natura 2000 Łysogóry wynosi 8081,27 ha, przy czym w granicach Parku. Z tego pracami terenowymi wchodzącymi w zakres rzeczowy Operatu objęto 7546,64 ha gruntów.

W stosunku do obszarów Natura 2000 zabrania się z zastrzeżeniem art. 34 ustawy o ochronie przyrody podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000,
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- 3) pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie obowiązuje plan zadań ochronnych, zatwierdzony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r., poz. 1458) zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r., poz. 3297).

Poza tym na terenie gminy Łączna, w jej północnej i południowej części występuje Krajowy Łądowy Korytarz Ekologiczny zapewniający swobodną łączność z innymi obszarami przyrodniczo cennymi Polski. Jest elementem przyrodniczym niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego i potrzebne do poprawnego i efektywnego gospodarowania zasobami przestrzeni. Korytarze ekologiczne są istotne jako przestrzeń życia i migracji gatunków roślin, zwierząt, grzybów, stanowią podstawę zachowania różnorodności biologicznej i element bezpieczeństwa w organizacji warunków ruchu drogowego, podnoszą atrakcyjność wizualną przestrzeni. Warunkiem

istnienia korytarza ekologicznego jest jego nieprzerwanie trwałą, nieprzekraczalną barierą infrastrukturalną, a do takich należą tylko bariery antropogeniczne. Zatem korytarze ekologiczne są również elementem organizującym przestrzeń życia człowieka.

Ustalenia do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego mające na celu systematyczną poprawę estetyki terenów zabudowanych, wynikające z położenia gminy na terenach prawnie chronionych:

- zaleca się stosowanie poszerzonych okapów (50-70cm) oraz wprowadzanie materiałów kamiennych i drewna w kolorze naturalnym do prac wykończeniowych na elewacjach budynków,
- ustala się obowiązek realizowania wokół obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych i hodowlanych pasów zieleni osłonowej,
- zaleca się wprowadzanie zadrzewień przydomowych w nowych siedliskach, uwzględnienie stanowisk chronionych i rzadkich gatunków flory i fauny oraz zespołów i obiektów dziedzictwa kulturowego,
- realizacja nowych sieci wodociągowych powinna być poprzedzona wskazaniem zasad utylizacji zwiększonej ilości ścieków oraz formy ich funkcjonowania i bieżącej kontroli, konieczność zapewnienia priorytetów realizacyjnych dla lokalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w miejscowościach posiadających już sieci wodociągowe, a leżących na obszarach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) i terenach źródłiskowych rzek,
- sprecyzowanie zasad prowadzenia prac melioracyjnych, z eliminacją działań wyłącznie odwadniających oraz zakaz osuszania istniejących małych zbiorników wodnych,
- wykluczenie możliwości rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy na terenach parków krajobrazowych i ich otulin,
- wyznaczenie terenów pod realizację parkingów, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc o dużych walorach widokowych oraz atrakcyjnych obiektach zabytkowych.
- sprecyzowania uwarunkowań, zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zapewniającego ochronę zasobów i jakości wód podziemnych na obszarach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP),
- wyeliminowania zabudowy na terenach o wybitnych walorach widokowych (punkty widokowe) oraz w dolinach rzecznych i w obrębie węzłów ekologicznych.

Oprócz w/w obszarowych form ochrony przyrody na terenie zmiany Studium znajdują się indywidualne formy ochrony przyrody tj. pomniki przyrody:

- Nr 121 – Modrzewie europejskie 2 szt., utworzony 24 grudnia 1986r. zarządzeniem Nr 26/86 Wojewody Kieleckiego w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 20, poz. 183). Zostało zmienione rozporządzeniem Nr 276 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001r. w

sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz. 987). Rozporządzenie to zostało zmienione rozporządzeniem Nr 25/2003 z dnia 20 października 2003r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 235, poz. 2202). Wiek drzewa liczony jest na 200 lat. Znajduje się on w obrębie Nr 3 Jęgrzna, nr działki 66/522, jest to obręb leśny- 66c Leśnictwa Barcza, Nadleśnictwo Zagnańsk.

- Nr 288 – Cis pospolity, utworzony 4 grudnia 1991r. rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego Nr 5/91 w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 15, poz. 190). Rozporządzenie to zostało zmienione rozporządzeniem Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz. 987). Znajduje się on w obrębie 13 Zalezianka, działka nr 963, w oddziale 58 d Leśnictwa Osieczno, Nadleśnictwo Suchedniów.

- Nr 038 – Skalki Klonowskie, utworzony Uchwałą Rady Gminy Łączna Nr XII/105/2011 z dnia 30 listopada 2011r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt., z 2011r. poz. 395). Skalki w formie bloków skalnych, baszt i stołów o wysokości 5 m zbudowanych z piaskowca dolnodewońskiego, zajmuje obszar ok. 600 m² w miejscowości Klonów, Nr działki 573 (na północnym zboczu Góry Bukowej, w jej grzbietowej części ok. 400 m na NW od jej szczytu, przy szlaku turystycznym ok. 1,2 km na NNE od wschodnich granic wsi Klonów).

- 861 – jodła pospolita, utworzony 24 czerwca 2011r. Uchwałą Rady Gminy Łączna Nr XII/2011 w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. 185, poz. 2145). Znajduje się w obrębie Klonów, działka nr 12/200 na gruntach Skarbu Państwa.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują zasady określone w przepisach szczególnych z zakresu ochrony przyrody.

Wszelkie działania ochronne i konserwatorskie spoczywają na prawnych właścicielach tych obiektów.

Oprócz sprecyzowania form obszarowej i indywidualnej ochrony przyrody, proponuje się:

- rozważyć, w porozumieniu z Nadleśnictwem Suchedniów, objęcie ochroną lasu bukowego w rejonie leśniczówki Osieczno, o dorodnym drzewostanie i naturalnie ukształtowanej strukturze zbiorowiska, gdzie występują rzadkie gatunki roślin, ustanowić użytek ekologiczny, obejmujący bagno na działce nr 507 w obrębie Jęgrzna, zgodnie z sugestiami Nadleśnictwa Zagnańsk,
- objąć ochroną pomnikową aleję drzew wzdłuż drogi na cmentarz we wsi Kamionki oraz pojedyncze okazy drzew wzdłuż drogi w Czerwonej Górze.

3.2.2. Funkcjonowanie przyrody

W strukturze krajobrazu ekologicznego gminy, objętego w całości formami ochrony obszarowej,

wyróżniono obszary odgrywające najważniejszą rolę biotopotwórczą i zasilającą ze względu na dużą bioróżnorodność, naturalny charakter i stabilność. Noszą one nazwę węzłów ekologicznych, reprezentując najwyższe wartości środowiska przyrodniczego. Węzłowe ekosystemy są wzajemnie połączone korytarzami i ciągami ekologicznymi, umożliwiającymi ich zasilanie poprzez intensywny przepływ materii oraz informacji genetycznej. Takimi korytarzami i ciągami ekologicznymi są doliny większych rzek, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne porastające pasma wzniesień. Na obszarze gminy węzłami ekologicznymi o znaczeniu międzyregionalnym są:

- 1) kompleksy lasów porastających Pasma Klonowskie, objęte częściowo granicami ŚPN. Położenie na tym terenie ważnego działu wodnego pomiędzy Nidą a Kamienną stwarza duże znaczenie dla ochrony czystości wód powierzchniowych.
- 2) kompleksy lasów naturalnych, o dużej bioróżnorodności, spełniające funkcje biotopotwórcze, klimatotwórcze i wodochronne, wchodzące we wschodnią część S-OPK. Położenie na terenie ważnego węzła hydrograficznego i działu wodnego pomiędzy Pilicą Nidą i Kamienną stwarza jego szczególne międzyregionalne uprzywilejowanie. Jest to niewątpliwie najważniejsze regionalne "biocentrum" w województwie.

Południowa i północna część gminy Łączna została włączona zgodnie z zapisami KPZK oraz "projektem korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć ekologiczną Natura 200 w Polsce" (Białowieża 2005) za ważny krajowy łądowy korytarz ekologiczny. Jest to "obszar przyrodniczo cenny" zachowujący pozostałości naturalnych lasów Gór Świętokrzyskich. Ochrona tego obszaru jest niezwykle istotna z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego regionu. Najważniejszym postulatem z zakresie ich zagospodarowania powinno być zapewnienie realnej ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, utrzymanie łączności przestrzennej pomiędzy tymi obszarami oraz przeciwdziałanie ich fragmentaryzacji. Łączność pomiędzy tymi obszarami została przerwana (poza granicami gminy Łączna) poprzez barierę ekologiczną jaką stanowi droga ekspresowa S-7 oraz poprzez linię kolejową Nr 8. W ramach przebudowy drogi krajowej Nr 7 do parametrów drogi ekspresowej nie zapewniono przejść dla zwierząt co stanowiłoby łączność pomiędzy tymi obszarami. Tak więc w szczegółowej ocenie funkcjonowania tego korytarza należy stwierdzić, że został o wyznaczony niewłaściwie, ewentualnie w ramach inwestycji drogowych winne być zachowane przejścia łączące te obszary. Ochronę korytarza ekologicznego na terenie gminy Łączna winna uwzględniać w swoim działaniu kopalnia kwarcytu Bukowa Góra poprzez jego uwzględnienie w dalszych planach inwestycyjnych i raporcie oddziaływania na środowisko.

Funkcje lokalnych korytarzy i ciągów ekologicznych spełniają doliny rzek: Jaślanej, Psarki, Kamionki i Łosiennicy oraz ich doliny boczne. Są to tereny szczególnej i wzmożonej ochrony,

wymagające w zagospodarowaniu przestrzennym zachowania naturalnych wartości (rola przyrodnicza, rynny grawitacyjnego spływu mas powietrza i wód opadowych). W obrębie dolin ze względu na pełnione funkcje i ograniczenia (płytkie wody) nie powinna być wprowadzana zabudowa mieszkaniowa i przemysłowa.

3.2.3. Wody powierzchniowe

W granicach gminy oraz poza jej obrębem znaczne tereny objęte są obszarami źródłkowymi, które obejmują górne odcinki rzek i cieków biorących swój początek w obrębie wzniesień. Obszary te stanowią węzeł hydrograficzny regionu i mają duże znaczenie dla retencji i ochrony zasobów wód powierzchniowych. W tym rejonie winna obowiązywać bezwzględna ochrona wód powierzchniowych (czystości i zasobów).

Wymagane jest przestrzeganie następujących nakazów, zakazów i ograniczeń:

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez jednoczesne realizowanie i objęcie systemem zbiorczych wodociągów i kanalizacji sanitarnej całego obszaru gminy,
- przestrzeganie wszystkich uwarunkowań dotyczących stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych,
- bieżąca renowacja istniejących i budowa nowych zbiorników wodnych,
- likwidacja w obrębie dolin wszystkich "dzikich wysypisk odpadów komunalnych,
- zakaz wylewania nieczystości z szamb w miejscach przypadkowych,
- zakaz lokalizacji zakładów wodochłonnych i uciążliwych dla czystości wód,
- ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin i nawozów mineralnych na terenach dolinnych, płytko występujących wód gruntowych i użytków rolnych o większych spadkach w kierunku dolin rzecznych,
- w terenach, na których brak jest gminnej sieci kanalizacji sanitarnej ustala się gromadzenie ścieków sanitarny w szczelnych zbiornikach opróżnianych okresowo wozami asenizacyjnymi i ich wywożenie do gminnej oczyszczalni ścieków lub oczyszczanie w przydomowych oczyszczalniach ścieków jeżeli warunki gruntowo - wodne spełniać będą stosowne wymagania.

W celu częściowego uregulowania stosunków wodnych w obrębie dorzecza Kamionki w ramach "Programu małej retencji województwa świętokrzyskiego" wybudowano powierzchniowy zbiornik wodny na rzece Jaślanej w rejonie wsi Zalezianka. Zbiornik "Jaśle", charakteryzuje się następującymi parametrami:

- powierzchnia zalewu: max 12 ha, min. 2,5 ha
- objętość: max. 40 miln m³, min. 0,05 miln m³
- rzędna piętrzenia: max. 317,6 m npm., min. 313,0 m npm.

Wskazuje się na rysunku zmiany Studium granicę zasięgu zalewu bezpośredniego wodą o prawdopodobieństwie 1%, w obrębie którego wprowadza się zakazy wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności zakaz budowy kubaturowych obiektów budowlanych, zakaz zmiany ukształtowania terenu oraz prowadzenia czynności, które utrudniać będą naturalny spływ wód, z wyłączeniem terenu, o którym mowa w pkt. 25 rozdziału 5.1.

3.2.4. Wody podziemne

Obszar gminy według regionalizacji hydrogeologicznej kraju położony jest w obrębie wydzielonych trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w kraju, wymagających szczególnej ochrony. Są to następujące zbiorniki:

- 1) GZWP nr 414 Zagnańsk, obejmujący zasięgiem zachodnią część (bardzo niewielki fragment obszaru gminy Łączna) obszaru gminy, położony w obrębie skał triasu dolnego i środkowego. Zasoby dyspozycyjne całego zbiornika oszacowano na 48000 m³/dobę, a moduł zasobowy na 1,86 l/s na 1 km². W obrębie obszaru gminy zasoby dyspozycyjne wynoszą 17,7 m³/h, tj. 425 m³/dobę.
- 2) GZWP nr 415 - Górna Kamienna, położony w obrębie triasu dolnego i środkowego, obejmujący środkową i północną część obszaru gminy. Według opracowania dokumentacji hydrogeologicznej dla ustanowienia stref ochronnych zbiornika, zatwierdzonej decyzją MOŚ,ZNiL nr Gokdh/BJ/489-6079/98 z dnia 1 października 1998 r. jego zasoby dyspozycyjne oszacowano na 24,5 m³/dobę, przy module zasobowym wynoszącym 1,02 l/s na 1 km². Zasoby dyspozycyjne w obrębie obszaru gminy wynoszą 121 m³/h tj. 1453 m³/d,
- 3) GZWP nr 419 - Bodzentyn, częściowo obejmujący wschodnią część obszaru gminy, usytuowany w obrębie paleozoicznych wapieni i dolomitów dewonu środkowego i górnego. Według opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej zbiornika, zatwierdzonej decyzją MOŚ.ZNiL nr KDH 1/013/6075/97 z dnia 6 października 1997 r., jego zasoby dyspozycyjne przyjęto na 364 m³/h (8736 m³/dobę), a moduł zasobowy wynosi 4,08 m³/h na 1 km². Ogólne zasoby tego zbiornika w obrębie gminy wynoszą 4,5 m³/h tj. 108 m³/dobę.

Wszystkie wymienione główne zbiorniki wód podziemnych mają charakter otwarty z uwagi na słabą izolację skał nadkładu od wpływów z powierzchni terenu. Z tych względów należy objąć je szczególną ochroną.

Zgodnie z wymienionymi powyżej decyzjami MOŚZNiL dotyczącymi Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, w celu niedopuszczenia do pogorszenia dobrej jakości wód podziemnych i poprawy jakości wód powierzchniowych, na ich obszarach proponuje się wprowadzić następujące zakazy i nakazy:

- a) zakazuje się:

- lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, a wśród nich:
  - wysypisk i wylewisk,
  - składowisk materiałów niebezpiecznych,
  - dużych baz paliw płynnych i obiektów ich przeładunku,
  - dużych ferm hodowlanych,
  - dużych zakładów przemysłowych,
  - wprowadzania ścieków nieoczyszczonych do rzek i cieków zasilających;
  - wydobywania kopalin na dużą skalę w obrębie zbiorników z prowadzonym odwodnieniem górotworu;
  - przeprowadzania rurociągów transportujących substancje ropopochodne;
  - budowy autostrad i dróg ekspresowych;
- b) nakazuje się:
  - stosować nawozy i środki ochrony roślin najwyższej jakości o właściwym okresie rozpadu jego składników;
  - ustanowić strefy ochronne dla ujęć;
  - wykonać oceny oddziaływania na środowisko dla obiektów uciążliwych dla środowiska,
  - wykonać inwestycje proekologiczne na terenie Kopalni i Zakładu PCC Silicium (stacja paliw, lokomotywownia, oczyszczalnia ścieków);
  - stosować utylizację ścieków z gospodarstw domowych;
  - rozbudowywać sieć kanalizacji sanitarnej, budować tylko szamba szczelne oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków jedynie do czasu budowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz wyjątkowo na terenach, gdzie z przyczyn ekonomicznych i ukształtowania terenu nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej.

3.2.5. Ujęcia wód podziemnych

Obecnie wody podziemne dla celów komunalnych gminy ujmowane są z GZWP - Górna Kamienna w miejscowościach:

1) Czerwona Górka, ujęcie o wydajności 93 m³/h, przy depresji 33 m. Według pozwolenia wodnoprawnego OS.1.6210/290/95 z dnia 04.01.1996 r. ważnego do 2015r. pobór wody przedstawia się następująco:

Qśr.dobowe	=	1213	m ³ /d,
Qmax.dobowe	=	1532	m ³ /d,
Qmax.godz.	=	93,0	m ³ /d,

2) Zalezianka, ujęcie o wydajności 50,8 m³/h, przy depresji 6,0 m (studnia nr 1),

3) Klonów, ujęcie o wydajności 20 m³/h, przy depresji 4,8 m (studnie nr 6 i 7).

Pobór przedstawia się następująco:

$$Q_{\text{max.dobowe}} = 98,26 \text{ m}^3/\text{d},$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 7,93 \text{ m}^3/\text{h}.$$

4) ujęcie wód podziemnych dla potrzeb osiedla domków jednorodzinnych, zlokalizowane na działce nr 5/22 w miejscowości Jęgrzna o wydajności poniżej 50 m³/h, dla którego obowiązuje decyzja Starosty Skarżyskiego z dnia 1 kwietnia 2015 r. znak: GL.6531.1.2015.

5) Krzyżka gm. Suchedniów.

Wszystkie czynne ujęcia (poza ujęciem w Jęgrznej) posiadają strefy ochrony bezpośredniej (ogrodzone). Natomiast ujęcia te nie posiadają ustanowionych stref ochrony pośredniej.

3.2.6. Warunki glebowe

W strukturze walorów środowiska przyrodniczego gminy duże znaczenie mają zasoby gleb dobrych III i IV klasy bonitacyjnej, które zajmują ok. 47%, gleby III klasy bonitacyjnej nie występują w granicach terenów przewidywanych do zabudowy. Ochrona ich narzuca duże ograniczenia proceduralne i finansowe co do przeznaczenia na cele nierolne. Zalicza się tu:

- gleby mineralne III klasy bonitacyjnej (podlegające ochronie prawnej przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze) skupiające się w większych kompleksach w sołectwach: Zaskale, Czerwona Górka (Podzagnańszcze), Zagórz, Goździe i Podłaziu.
- gleby mineralne IV klasy bonitacyjnej występujące we wszystkich sołectwach gminy, głównie w strefach stokowych wzniesień oraz terenach nadmiernie uwilgotnionych,
- gleby organiczne, głównie występujące w obrębie użytków zielonych w sołectwach: Zalezianka, Łączna i Klonów,

Część gleb mineralnych IV klasy bonitacyjnej położonych w strefach krawędziowych oraz na stromych stokach wzniesień (podłoże lessowe) poddana jest silnej erozji wodnej (rejon Zalezianki, Gozdu i Jęgrznej).

3.2.7. Ocena lasów

Lasy w gminie Łączna pełnią główną funkcję przestrzenną zajmując 57,7% powierzchni ogólnej. Wskaźnik ten znacznie przewyższa lesistość województwa wynoszącą 27,2%, a nawet kraju (27,9%).

Największy obszar zajmują lasy zaszeregowane do mezoregionu Puszczy Świętokrzyskiej, wchodzące obecnie w granice Suchedniowsko-Obięgorskiego Parku Krajobrazowego. Porastają one wyniesione garby i wierzchowiny zbudowane głównie z kwaśnych skał piaszczowcowo-ilastych triasu

dolnego. Dominują tu żyzna siedliska lasu mieszanego i lasu mieszanego świeżego, w odmianie wyżynnej oraz wilgotnej. Lasy te zachowały na znacznych powierzchniach charakter drzewostanów naturalnych z udziałem jodły, buka, sosny i modrzewia z domieszkami świerka, jaworu, klonu, lipy szerokolistnej, dębu, jesionu, brzozy, a lokalnie także cisa. Jodła osiagająca tutaj granicę swego północnego zasięgu tworzy korzystne struktury biocenotyczne i stanowi jeden z ważniejszych ośrodków występowania tego gatunku w Polsce, Również modrzew polski - będący osobliwością botaniczną rodzimej flory ma tutaj swą główną krajową ostoję. W runie tych lasów występują liczne gatunki roślin naczyniowych rzadkich, chronionych i zagrożonych, wśród nich także gatunki górskie lub boreaino-górskie takie jak np.: liczydło górskie, pełnik europejski, czosnek niedźwiedzi, paprotnik kolczasty i kilka gatunków widłaków.

Drugim obszarem wyróżnionym w obrębie przyrodniczo-leśnej dzielnicy Gór Świętokrzyskich są lasy mezoregionu łysogórskiego, obejmujące Pasma Klonowskie. Do podstawowych zespołów leśnych należą tu: kwaśna buczyna karpacka (sudecka) oraz las wyżynny. W ich składzie gatunkowym dominują buk i jodła z domieszkami modrzewia, dębu, sosny, lipy szerokolistnej, jaworu, klonu, wiązu i cisa. Z wymienionymi ekosystemami leśnymi związane są liczne gatunki roślin subalpejskich i reglowych będących relikdami z okresów glacialnych. W runie leśnym występują liczne gatunki chronionych roślin rzadkich i zagrożonych takich jak: kostrzewa leśna, miesięcznica trwała, prasownica, rozpierschła, widłak wroniec, kokorycz pełna i pusta, żywiec gruczołowaty i dziewięciolistny. W obrębie wymienionych zespołów leśnych rozprzestrzenione są też fitocenozy borowe, w postaci boru mieszanego i boru wilgotnego, gdzie poszczególne płyty wykazują znaczne różnice składu gatunkowego, uzależnione od odczynu i wilgotności gleby. W drzewostanie zwykle duży udział ma sosna, dąb, brzoza, olcha. Łęgi i niskie grądy miejscami zajmują dna i zbocza dolin rzecznych, gdzie charakteryzują się dużym bogactwem florystycznym. Ponadto w miejscach źródliskowych oraz nad wolno płynącymi ciekami występuje leśna postać torfowiska niskiego - ols. Są to zbiorowiska bardzo bogate w liczne rośliny naczyniowe i mszaki. Lasy na obszarze gminy spełniają wielorakie funkcje począwszy od gospodarczej i ochronnej - stanowiąc tzw. "zielone płuca" Aglomeracji Świętokrzyskiej, po klimatotwórczą turystyczno-rekreacyjną dydaktyczną i kulturową. Odgrywają przy tym bardzo ważną rolę w gospodarce wodnej regionu tworząc potężny zbiornik retencyjny wspomagający w regionie obszar źródliskowy. Obszary leśne w obrębie Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz Suchedniowsko-Oblegorskiego Parku Krajobrazowego z wyżej wymienionych względów zostały uznane w koncepcji Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Zgodnie z ustawą o lasach z dnia 28 września 1991 r. zaliczają się do lasów szczególnie chronionych z uwagi na położenie w odległości 10 km od miasta powyżej 50 tys. mieszkańców oraz pełnią funkcję wodochronną, glebochronną i nasienną. Wymienione

funkcje ochronne zostały uwzględnione w obowiązujących planach urządzania lasów. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania zakłada się, że głównym celem zagospodarowania lasów położonych na obszarze gminy będzie zachowanie i ochrona naturalnych wartości przyrodniczo-krajobrazowych zwłaszcza na obszarach Parków, sukcesywna renaturalizacja obszarów zniekształconych i zdegradowanych, wzbogacenie walorów ochronnych oraz turystyczno-rekreacyjnych. Wszelka działalność w nich musi być zgodna z zatwierdzonymi planami urządzania lasów.

Dokumentami ustanawiającymi ww. lasy ochronne są:

- Zarządzenie nr 125 MOŚZNiL z dnia 14 sierpnia 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Suchedniów.
- Analogicznie brzmiące zarządzenie MOŚZNiL nr 73 z dnia 10 marca 1995 r. dotyczące lasów Nadleśnictwa Zagnańsk.

3.2.8. Zagrożenia w funkcjonowaniu środowiska

Na wszystkie uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, nakłada się działalność człowieka, która zakłóca lub uniemożliwia funkcjonowanie przyrody. W obrębie gminy najczęściej spotykanymi zakłócającymi działaniami antropogenicznymi jest tworzenie barier ekologicznych przegradzających naturalne korytarze i ciągi ekologiczne.

Główne bariery ekologiczne stwarzają arterie komunikacyjne o znaczeniu krajowym i regionalnym. Uwidacznia się to w obrębie drogi S-7 oraz linii kolejowej Warszawa - Kraków, które utrudniają funkcjonowanie korytarzy i ciągów ekologicznych, wręcz uniemożliwiając połączenie części wschodniej i zachodniej Puszczy Świętokrzyskiej oraz w dużym stopniu izolują ŚPN.

Źródłem poważnego zagrożenia dla walorów przyrodniczych i krajobrazowych ŚPN jest konfliktowość oddziaływania eksploatacji złoża "Bukowa Góra". Prowadzona eksploatacja w rozległej zboczowo-wgłębnej kopalni, znalazła się w otulinie i bliskim sąsiedztwie parku narodowego. Powoduje ona duże zniszczenia szaty leśnej oraz przekształcenie powierzchni zboczy, północnej części Góry Bukowej.

Innym źródłem zagrożeń w funkcjonowaniu środowiska jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i wgłębnych w wyniku nieprawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej, gdzie głównymi przyczynami zanieczyszczeń wód są:

- odprowadzenie ścieków bez oczyszczania do wód i gruntów, szczególnie w miejscowościach posiadających wodociągi (szamba),
- stosowanie środków chemicznych do zwalczania szkodników w lasach i na gruntach rolnych,

- stosowanie w uprawach nawozów mineralnych,
- zanieczyszczenie ropopochodnymi pasów terenów wzdłuż trasy drogi krajowej.

Problem ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w obrębie gminy jest ważny z uwagi na jej położenie w obszarze najwyższej ochrony (ONO), Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Fakt ten nakłada obowiązek zabezpieczenia tych obszarów przed zmianami stosunków wodnych oraz rychłą poprawę stanu czystości wód powierzchniowych, to znaczy doprowadzenia ich do I klasy czystości, a następnie utrzymanie optymalnej retencyjności obszarów zasilania tych zbiorników. Wszystkie poruszone uwarunkowania nakazują traktować obszar gminy, jako tereny wzmożonej ochrony zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Ponadto wszystkie lasy na terenach źródłiskowych, wododziałowych i na obszarach GZWP powinny uzyskać rangę lasów wodochronnych, gdzie gospodarka leśna powinna być dostosowana do tej specjalnej funkcji ochronnej. Obecnie w obowiązujących planach urządzania lasów wymienione problemy w dużym stopniu są respektowane. Miejscami zagrożenia dla środowiska przyrodniczego stwarza też erozja wodna gleb, szczególnie intensywnie wyrażona na podłożu lessowym. Erozją bardzo silną zagrożone są gleby na stromych stokach wzniesień oraz ich strefach krawędziowych.

Analiza uwarunkowań przyrodniczych (środowiskowych) wykazała, że tereny istniejącej zabudowy oraz tereny planowane do zabudowy charakteryzują się korzystnymi warunkami ekofizjograficznymi dla rozmieszczenia poszczególnych funkcji.

3.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego, jego walorów i zagrożeń.

Środowisko kulturowe na obszarze gminy tworzą obiekty zabytkowe, miejsca pamięci, formy zabudowy i układy osadnicze, miejsca historycznej techniki, etnografia oraz krajobraz kulturowy. Stan środowiska przedstawiony został na podstawie rozpoznania terenowego, a przeszłość kulturową oparto na dostępnych materiałach historycznych. Bardzo szczegółowe dane dla powyższych zagadnień przedstawiono w "Diagnozie stanu zasobów kulturowych".

3.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej określają zasoby gruntów rolnych, z których ok. 2% podlega ochronie prawnej - położone poza terenami wyznaczonymi do zabudowy, a także dotychczasowy rozwój rolnictwa znajdujący się obecnie w głębokiej recesji gospodarczej.

Gmina zalicza się do obszarów województwa o niskiej przydatności rolniczej gleb. Wprawdzie przeciętny wskaźnik bonitacji użytków rolnych (0,93 pkt.) jest zbliżony do średniwojewódzkiego (0,97 pkt.), to jednak z uwagi na niekorzystny agroklimat oraz utrudnienia w uprawie (duże spadki terenu - tereny górskie) wartość użytkowa gleb nie zapewnia dostatecznej opłacalności produkcji.

3.4.1. Warunki agrarne i demograficzne

Prawie 85% gruntów rolnych użytkuje sektor indywidualnych gospodarstw rolniczych, który obejmuje 655 gospodarstw o przeciętnym areale zaledwie 2,7 ha użytków rolnych, wykazujących ponadto tendencje do dalszego rozdrobnienia (przeciętny areal jednego gospodarstwa indywidualnego w województwie kształtuje się na poziomie 4,8 ha użytków rolnych).

Niekorzystne są także gabaryty działek, gdzie średnia powierzchnia działki rolniczej wynosi 1,8 ha, zaś przeciętna długość 650 m (w województwie odpowiednio - 3,9 ha i 480 m).

Największe rozdrobnienie gospodarstw występuje we wsiach: Kamionki, Gózd, Jęgrzna i Łączna (średni areal gospodarstwa w tych wsiach nie przekracza 2,5 ha użytków rolnych).

Gmina posiada bardzo wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie posiadający cechy "ukrytego bezrobocia" agrarnego. Poziom ten na 100 ha użytków rolnych waha się od 50 osób do ponad 75 osób w Występie (dla porównania optymalny poziom zatrudnienia w odniesieniu do obecnych warunków gospodarowania powinien nie przekraczać według danych z "Małopolskiego programu rozwoju wsi i rolnictwa" - 25 osób).

3.4.2. Stan rozwoju zabudowy produkcyjnej i usług z otoczenia rolnictwa.

Na obszarze gminy przeważa zdecydowanie drobnotowarowa zabudowa zagrodowa skupiająca się wzdłuż większości dróg publicznych, tworząc charakterystyczne układy liniowe.

Do podstawowych uwarunkowań jej rozwoju zalicza się:

- bardzo wysoki stopień zagęszczenia tej zabudowy, typowy dla terenów podmiejskich,
- wielofunkcyjna struktura zabudowy wiejskiej, generująca konflikty przestrzenne,
- minimalne możliwości wyodrębnienia obszarów r. p. p., nadających się do rozwoju towarowej produkcji rolniczej, tym zwłaszcza o charakterze fermowym,
- ograniczenia budownictwa produkcyjnego obowiązujące na terenach objętych planami ochrony Parków,
- niewielki zakres dostosowania się usług z otoczenia rolnictwa do wymogów rynkowych (na obszarze gminy warunki te spełniają w pewnym stopniu usługi weterynaryjne, finansowe, w dziedzinie zaopatrzenia i zbytu, drobne przetwórstwo mięsa oraz skup mleka),
- silny regres pozostałych usług produkcyjnych oraz nie wytworzenie się w to miejsce struktur rynkowych (usługi marketingowe, grupy producenckie itp.).

3.4.3. Rozmieszczenie produkcji rolniczej

Liczącymi się pod względem intensywności i wielkości produkcji towarowej gałęziami produkcji jest chów bydła, zwłaszcza mlecznego oraz (w znacznie mniejszym zakresie) uprawa zbóż i

ziemniaków skupiające się na terenach predysponowanych do rozwoju tych gałęzi ze względów przyrodniczo-glebowych.

W niewielkim zakresie wykorzystywane są warunki ekonomiczne produkcji jak sąsiedztwo miejskich rynków zbytu, możliwości powiązania produkcji z turystyką oraz rozwój gałęzi pracochłonnych (uprawa truskawek, ziół, krzewów jagodowych, produkcja "zdrowej żywności", drobne przetwórstwo rolno-spożywcze itp.).

W niektórych wsiach produkcja rolnicza wykazuje tendencje zanikowe i zbliżyła się do poziomu samozaopatrzenia (Kamionki oraz w mniejszym stopniu Łączna, Jęgrzna i Podzagnańskie).

3.4.4. Obszary problemowe w rolnictwie

Zmienność warunków przyrodniczo-glebowych oraz problemów przestrzennych w rolnictwie pozwala uzgodnić trzy obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej o zróżnicowanych predyspozycjach rozwojowych, są to:

- obszar koncentracji barier rozwojowych w rolnictwie predysponowany do intensywnego rozwoju funkcji nierolniczych,
- obszar o średnich i słabych możliwościach intensyfikacji rolnictwa predysponowany do wspomagającego rozwoju funkcji nierolniczych stosownie do lokalnych uwarunkowań,
- obszar o relatywnie najkorzystniejszych warunkach rozwoju funkcji rolniczej i wprowadzeniu funkcji komplementarnych (agroturystyka, drobne przetwórstwo rolno-spożywcze, rolnictwo ekologiczne).

3.5. Uwarunkowania dotyczące leśnictwa

Wysoka lesistość terenów gminy skupiająca najcenniejsze kompleksy lasów posiadających status lasów ochronnych, wpływa na kształtowanie i warunki prowadzenia w nich działalności gospodarczej. Bogactwo występujących siedlisk i drzewostanów, sprawiło, że całość powierzchni dominujących lasów państwowych i nie stanowiących własności Skarbu Państwa objęta została obszarową ochroną prawną. Położone są one w granicach:

- Świętokrzyskiego Parku Narodowego, gdzie obszar leśny znajduje się we władaniu Dyrektora ŚPN, a w otulinie Nadleśnictwa Zagnańsk,
- Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego (Lasy Państwowe Nadleśnictwa Suchedniów oraz lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa) wraz z obszarem chronionego krajobrazu położonego na otulinie parku,
- Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lasy Państwowe Nadleśnictwa Zagnańsk).

Tak prawnie określona funkcja lasów ogranicza ich eksploatację gospodarczą a stwarza korzystne warunki dla rozwoju turystyki. Podstawowym dokumentem prawnym, który reguluje zasady

prowadzenia gospodarki leśnej w lasach wszystkich kategorii własności jest ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach. W przypadku lasów stanowiących własność Skarbu Państwa gospodarkę leśną reguluje również Zarządzenie Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 1995r. w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Postanowienia tego zarządzenia są w pełni respektowane przez wprowadzenie do planów urządzenia lasów. Zgodnie z ustanowionymi przepisami, nadleśniczowie w pełni odpowiadają za poziom prowadzenia gospodarki leśnej i posiadają w tym zakresie dużą samodzielność. Gospodarkę leśną prowadzi się w oparciu o plany urządzenia lasu, sporządzone dla każdego nadleśnictwa na okres dziesięciolecia. Według cytowanej ustawy o lasach nadzór nad lasami niepaństwowymi sprawuje wojewoda lub do chwili funkcjonowania powiatu kierownik urzędu rejonowego rządowej administracji ogólnej. Dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa obowiązują sporządzone na okres 10 lat uproszczone plany urządzenia lasu, zawierający skrócony opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz podstawowe zadania dotyczące gospodarki leśnej, które winni realizować właściciele lasów. Jak wynika z powyższych danych, powiązania prawne studium z planami urządzenia lasów dotyczą zalesień oraz kształtowania lasów ochronnych. W "Wojewódzkim programie zwiększenia lesistości do roku 2000" potrzeby zalesienia gminy określone zostały na 63 ha i koncentrują się w sołectwach: Zalezianka, Zagórze, Jęgrzna, Łączna i Klonów. Tereny te zostały uwzględnione na mapie uwarunkowań i rozszerzone o dalsze wynikające z wniosków do studium. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe uwarunkowania zakłada się, że głównym celem zagospodarowania lasów położonych w ustanowionych Parkach i w ich otoczeniu, będzie zachowania i ochrona naturalnych wartości przyrodniczo-krajobrazowych, sukcesywna renaturalizacja obszarów zniekształconych i zdegradowanych oraz wzbogacenie walorów ochronnych, naukowo-dydaktycznych i turystyczno-rekreacyjnych, gdzie w dużym stopniu nadają się do tworzenia parków leśnych oraz rozwoju turystyki krajoznawczej (pieszej, rowerowej, konnej i częściowo samochodowej). W zagospodarowaniu należy zwrócić szczególną uwagę na stan zdrowotny i sanitarny lasów, który jest wypadkową jednoczesnego oddziaływania wielu zagrożeń. Do najważniejszych zagrożeń zaliczyć można:

- uszkodzenia drzewostanów spowodowane nadmierną emisją pyłów i gazów z lokalnych ośrodków miejskich, jak i sąsiadujących aglomeracji przemysłowych (emisja wysoka),
- proces wydzielania posuszu, który wprawdzie uległ zahamowaniu, ale jest to wyłącznie wynik konsekwentnego działania służb leśnych Lasów Państwowych w zakresie realizacji cięć sanitarnych oraz pozyskiwania posuszu,
- zaśmiecanie terenów leśnych wokół ośrodków osadniczych oraz szlaków, spowodowane nierozwiązaną kwestią składowania i utylizacji odpadów,
- narastające zagrożenie pożarowe i pożary leśne, zwłaszcza w okresach utrzymującej się suszy,

- kradzieże drewna z lasów wszystkich kategorii własności,
- rabunkowe pozyskiwanie grubizny,
- niedostateczny poziom edukacji ekologicznej społeczeństwa.

3.6. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

W strukturze własnościowej gruntów rolnych dominuje własność prywatna gospodarstw rolnych powyżej 1ha (81,3 %) i działek rolnych poniżej 1ha (14,0 %), obejmująca łącznie 95,3% tych gruntów. Resztę, stanowiącą 4,7% gruntów rolnych posiada Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, Skarb Państwa i Państwowy Fundusz Ziemi, Lasy Państwowe - w tym Świętokrzyski Park Narodowy, Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Goździe, wspólnoty gruntowe i pozostali użytkownicy, w tym własnością komunalną objętych jest tylko około 3 ha.

Taki układ własnościowy gruntów rolnych powoduje trzy główne uwarunkowania:

- 1) utrwała strukturę istniejących, drobnotowarowych, tradycyjnie prowadzonych gospodarstw rolnych, bardzo trudną do przekształceń na drodze powiększania arealu tych gospodarstw kosztem zmniejszania ich ilości. Czynnikiem wpływającym na dodatkową funkcję tych gospodarstw, w szczególności na świadczenie usług agroturystycznych, może być okoliczność, że w przeważającej mierze nie stanowią one jedyne źródła utrzymania ich właścicieli, z reguły poszukujących dodatkowej pracy poza własnym gospodarstwem rolnym,
- 2) nakazuje liczyć się z powszechnie występującym zjawiskiem socjologicznym, polegającym na protestach właścicieli gruntów, zwłaszcza prywatnych, przeciwko lokalizacji na ich gruntach obiektów użyteczności publicznej i szeroko pojętych obiektów infrastruktury technicznej, takich jak drogi, sieci i urządzenia uzbrojenia terenu, przy jednoczesnym domaganiu się dostępu do korzystania z tych obiektów,

Istnieje potrzeba zastosowania odpowiednich środków przeciwdziałania temu zjawisku, utrudniającemu, a niekiedy wręcz uniemożliwiającemu racjonalną politykę przestrzenną. W szczególności należy podjąć działania zwiększające zasoby gruntów komunalnych.

3.7. Uwarunkowania wpływające na jakość życia mieszkańców

Do podstawowych uwarunkowań wpływających na jakość życia mieszkańców należy zaliczyć na terenie gminy Łączna:

- sytuację demograficzną
- poziom wykształcenia,
- stan zatrudnienia i źródła dochodów,
- stan mieszkalnictwa,

- poziom usług,
- komunikacja,
- aspekty obronne.

3.7.1. Sytuacja demograficzna

Gmina Łączna (wg stanu na 31.12.2015 r.) liczy 5253 mieszkańców, w tym: 2603 mężczyzn i 2650 kobiet.

Według danych Urzędu Gminy w Łącznej wskaźniki demograficzne dla gminy Łączna na rok 2015 wynoszą:

- saldo przyrostu naturalnego: +5,
- saldo migracji: - 13 osób,
- procent ludności w ekonomicznych grupach wiekowych: przedprodukcyjnym: 20,18%, produkcyjnym: 61,43%, poprodukcyjnym: 18,39%,
- gęstość zaludnienia 87 osób/km²,
- kobiety na 100 mężczyzn – 101,8.

Dane statystyczne dotyczące sytuacji demograficznej w Gminie Łączna przedstawiają poniższe zestawienia:

Tabela 1. Liczba ludności gminy Łączna w latach 2009 – 2014:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba ludności gminy	5384	5366	5342	5337	5353	5267	5253

* dane Urzędu Gminy

Tabela 2. Struktura ekonomicznych grup wiekowych w gminie Łączna w 2015 roku:

Ekonomiczne grupy wiekowe		
Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny
1060	3227	966

* dane Urzędu Gminy w Łącznej

Ponadto w Planie województwa świętokrzyskiego gminę Łączna oznaczono jako obszar deformacji, gdzie w grupie wiekowej 20-29 lat na 100 mężczyzn przypadło mniej niż 90 kobiet. W latach 2002 - 2012 w gminie Łączna liczba ludności faktycznie zamieszkałej wzrosła o 109 osób, tj. o 20,1%, w wyniku (odnotowanego w poprzednich latach) napływu migracyjnego ludności oraz dodatniego przyrostu naturalnego. Niemniej jednak Prognoza demograficzna dla powiatów przewiduje

w kolejnych latach stały ubytek mieszkańców powiatu skarżyskiego, pogorszenie struktury wiekowej ludności charakteryzującej się nadmiernym wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym i spadkiem udziału dzieci i młodzieży w ogóle ludności.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwa gminy Łączna w latach 2010 - 2015 przedstawia się następująco:

Lp.	Sołectwo	Rok						Dynamika
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1	Czerwona Górką	378	376	373	370	364	362	-16
2	Gózd	571	571	558	557	552	546	-25
3	Jęgrzna	499	497	501	496	495	493	-6
4	Kamionki	471	461	460	465	458	457	-14
5	Klonów	289	290	489	292	285	288	-1
6	Łączna	614	620	614	598	600	610	-4
7	Osełków	282	278	280	282	278	275	-7
8	Podłazie	432	424	421	412	410	406	-26
9	Podzagnańszcze	358	363	366	372	372	374	+16
10	Występa	376	370	369	365	364	361	-15
11	Zagórze	441	437	438	432	429	427	-14
12	Zalezianka	417	415	423	421	416	416	-1
13	Zaskale	231	233	236	237	236	235	+4
Razem		5359	5335	5328	5299	5259	5253	-106

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG w Łącznej

Analiza powyższych danych wskazuje, że w badanym okresie liczba ludności gminy Łączna ogółem zmniejszyła się o 106 osób. Największy ubytek zanotowano w sołectwie Podłazie oraz Gózd. Natomiast w sołectwach Podzagnańszcze i Zaskale zanotowano wzrost liczby ludności.

Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy Łączna w latach 2011-2015 przedstawia się następująco:

Lata	urodzenia	zgony	przyrost naturalny	wymeldowania	zameldowania	Saldo migracji
2011	53	51	+2	66	38	-28
2012	46	67	-21	37	52	+15
2013	36	49	-13	63	46	-17

2014	44	52	-8	65	29	-36
2015	54	49	+5	45	32	-13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG w Łącznej

Na podstawie powyższej tabeli stwierdza się, że saldo migracji na terenie gminy Łączna przez ostatnie 5 lat utrzymuje się na ujemnym poziomie bez wyraźnych tendencji. Z danych ewidencji ludności wynika, że na terenie gminy Łączna osiedlają się ludzie młodzi do 30 roku życia.

Powodem takiego stanu jest korzystna polityka gminy, w zakresie wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. W przez ostatnie 2 lata obserwujemy tendencję spadku salda migracji oraz dodatni przyrost naturalny. Zakłada się, że tendencja taka będzie się utrzymywać w ciągu najbliższych lat. Na teren gminy Łączna migrują głównie mieszkańcy Kielc, znajdując tu lepszą ofertę zamieszkania, czyste środowisko, zwłaszcza, że gmina Łączna, poprzez budowę drogi ekspresowej stała się gminą atrakcyjną pod kątem dojazdu do ośrodka wojewódzkiego.

3.7.2. Poziom wykształcenia

Porównując poziom wykształcenia ludności gminy Łączna ze wskaźnikami średnimi na terenach wiejskich województwa kieleckiego, należy stwierdzić, że odsetek ludzi wykształconych na różnych poziomach nauczania jest tu znacznie niższy w odniesieniu do wykształcenia wyższego (odpowiednio 1,3% i 1,8 %), wykształcenia policealnego (odpowiednio 1,0 % i 1,5 %), średniego ogólnokształcącego (odpowiednio 2,9 % i 3,3 %) i podstawowego ukończonego (odpowiednio 43,5 % i 45,4 %). Wyższy odsetek ludzi posiada wykształcenie średnie zawodowe (odpowiednio 14,9 % i 12 %) oraz wykształcenia zasadnicze zawodowe (odpowiednio 29,6 % i 28,3%).

3.7.3. Poziom zatrudnienia i źródła dochodów

Ludność w wieku produkcyjnym gminy związana jest w 70 % z gospodarstwami rolnymi o powierzchni powyżej 1ha i z działkami rolnymi poniżej 1 ha. Poza rolnictwem pozostaje 30 % zdolnych do pracy.

Spośród dorosłej ludności związanej z rolnictwem, tylko ok. 7 % utrzymuje się wyłącznie z rolnictwa we własnych gospodarstwach rolnych, ok. 40 % utrzymuje się ze źródeł niezarobkowych (emerytury, renty i inne źródła), z czego wynika, że dla około 53 % osób w wieku produkcyjnym (ok. 1133 osób) niezbędne jest dodatkowe źródło pracy zarobkowej.

Uwzględniając 887 osób w wieku produkcyjnym spoza rolnictwa, należy stwierdzić, że na rynku pracy zarobkowej w gminie Łączna w 2013 roku pozostawało ok. 2020 osób, z czego w gospodarce narodowej znalazło zatrudnienie łącznie 687 osób.

3.7.4. Stan mieszkalnictwa

Na terenie województwa świętokrzyskiego znajduje się ogółem 417.601 mieszkań o powierzchni 29.639.875 m², w tym w Powiecie Skarżyskim 29.229 mieszkań o powierzchni 1.085.902 m². Natomiast w gminie Łączna jest 1.610 mieszkań o powierzchni łącznej 112.741 m².

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w województwie wynosi 71 m², w Powiecie 61,1 m², przeciętna powierzchnia na 1 osobę w województwie wynosi 23,2 m², a w Powiecie 22,6 m². W gminie Łączna wskaźnik przeciętnej powierzchni 1 mieszkania wynosi 70,0 m², a wskaźnik przeciętnej powierzchni przypadającej na 1 osobę wynosi 21,4 m².

Tabela Stopień wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Łączna (%):

Wodociąg	Łazienka	Centralne ogrzewanie	Kanalizacja sanitarna
93,2	94,3	100	58,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG w Łącznej

3.7.5. Poziom usług

Prowadzeniem usług i rzemiosła na obszarze gminy zajmuje się 89 podmiotów gospodarczych, co stanowi 54,6 % ogólnej liczby podmiotów gospodarczych gminy, ukierunkowanych głównie na usługi transportowe, galanterię drzewną i stolarstwo, usługi leśne oraz na naprawę sprzętu RTV i usługi elektroniczne oraz inne usługi bytowe, w tym handlu detalicznego.

Największa koncentracja usług występuje w Czerwonej Górcie i Łącznej, najmniejsza w Podzagnańszczu.

Na terenie gminy brak jest stacji oraz warsztatów diagnostycznych i obsługi samochodów, występuje jedna stacja benzynowa w miejscowości Czerwona Górka.

Wydaje się niezbędne większe i bardziej równomierne nasycenie usługami obszaru gminy, z preferowaniem ośrodka usługowego w pobliżu siedziby urzędu gminy.

W odczuciu społecznym brak jest zwłaszcza punktów skupu płodów rolnych, brak sklepów z artykułami przemysłowymi, gospodarstwa domowego i maszynami rolniczymi, brak usług obsługi rolnictwa, w tym usługowo-naprawczych, brak usług drobnego rzemiosła jak: krawiectwo, szewstwo, tapicerstwo.

3.7.6. Komunikacja

Komunikację zbiorową w gminie zapewnia kolej, linie autobusowe i przewóz mikrobusami, przy czym:

- 1) komunikacje zewnętrzną zapewniają:

- a) pociągi, z przystanku osobowego „Łączna”,
  - b) linie autobusowe PKS Kielce, MKS Kielce i MKS Skarżysko-Kamienna, łączące gminę z Kielcami, Skarżyskiem-Kamienną i Starachowicami,
  - c) przewóz mikrobusami przez indywidualnych przewoźników,
- 2) komunikację wewnętrzną zapewniają:
- a) trzy linie autobusowe PKS Kielce, w tym jedna docelowa z przystankiem końcowym obok siedziby urzędu gminy i przystanku PKP,
  - b) jedna linia docelowa komunikacji miejskiej ze Skarżyska-Kamiennej,
  - c) linie mikrobusowa.

Poza 1,5 kilometrowym zasięgiem obsługi znajdują się miejscowości: Podłazie, Zaskale, Zagórze i Klonów. Nie mają one połączeń autobusowych ani z siedzibą gminy, ani z innymi miejscowościami.

3.7.7. Aspekty obronne

Istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony mieszkańców gminy mają przedsięwzięcia z zakresu obrony cywilnej, jakie należy uwzględnić na różnych poziomach działań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wymagań w toku działalności inwestycyjnej w oparciu o wytyczne wojewódzkich służb zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych.

Do tych przedsięwzięć należy budownictwo ochronne i urządzenia specjalne do przeprowadzania odkażania i dezaktywacji sprzętu, alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w przypadku zagrożeń, zaciemnianie i wygaszanie zewnętrznego oświetlenia oraz zaopatrzenie w wodę w warunkach specjalnych, a także zachowanie odpowiednich wymagań dotyczących formy przestrzennej i struktury wewnętrznej zabudowy.

Zgodnie z postulatami z zakresu obrony cywilnej na etapie sporządzania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić:

- przewidzenie przez użytkowników budownictwa jednorodzinnego ukryć przed promieniowaniem jonizującym poprzez adaptację pomieszczeń piwnicznych i innych na wypadek zagrożenia i wojny;
- zabezpieczenie przed likwidacją i przysposobienie do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych istniejących studni;
- przystosowanie nowoprojektowanych łaźni i innych pomieszczeń do prowadzenia zabiegów sanitarnych, zakładów pralniczych do prowadzenia procesów odkażania, dezaktywacji i

dezynfekcji bielizny i odzieży, myjni i parkingów pojazdów samochodowych na punkty zabiegów specjalnych środków transportu;

- rozbudowę systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożenia poprzez uzupełnienie syren alarmowych i zaplanowanie ich włączenia do systemu radiowego powiadamiania;
- zapewnienie przelotowości istniejących i projektowanych dróg w celu zapobieżenia przed ich zagruzowaniem od walących się budynków. Przelotowość ulic powinna zapewnić sprawną ewakuację mieszkańców na wypadek zagrożenia;

oraz:

- należy przestrzegać warunków określonych przez właściwe terytorialnie jednostki odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa powodziowego kraju. W szczególności zaś podejmowane w granicach terenów zagrożonych powodzią działania inwestycyjne powinny uwzględniać zakazy dotyczące:
  - wznoszenia obiektów budowlanych (z wyjątkiem obiektów służących ochronie przeciwpowodziowej),
  - składowania materiałów,
  - dokonywania zmian w ukształtowaniu terenu,
  - sadzenia drzew i krzewów oraz wykonywania urządzeń lub robót, które mogą utrudniać ochronę tych obszarów przed powodzią;
- należy uwzględnić potrzebę konserwacji i wykaszania rowów odwadniających, co zapobiegnie lokalnym podtopieniom;
- odpowiednie kształtowanie zabudowy głównie w pobliżu dróg: krajowej i wojewódzkiej, nie zagęszczanie zabudowy, przewidzenie możliwości odsunięcia linii zabudowy od krawędzi drogi (przy ewent. rozbudowie) itp. w celu ograniczenia skutków ewentualnego skażenia toksycznego związanego z przewozem niebezpiecznych substancji chemicznych.

3.8. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych z zakresu komunikacji

Wojewódzki rejestr zadań rządowych i wojewódzkich nie zawiera zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Niezależnie jednak od wyżej stwierdzonego stanu formalnego, zadaniami służącymi realizacji celów publicznych są:

- 1) droga ekspresowa S-7 w nowym przebiegu, omówiona we wcześniejszych rozdziałach niniejszych uwarunkowań,

- 2) modernizacja magistralnej linii kolejowej relacji Warszawa - Radom - Kielce -Tunel, o jakiej mowa we wcześniejszej części niniejszych uwarunkowań, mająca na celu dostosowanie jej parametrów do osiągania przez pociągi prędkości nie mniejszej niż 120 km/godz.

4. ZARYS STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁĄCZNA

- 1) Głównym celem strategicznym gminy jest osiągnięcie i utrzymanie zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego poprzez działania integrujące politykę społeczną, gospodarczą i przestrzenną z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.
- 2) Głównymi przesłankami rozwojowymi gminy są: położenie oraz walory środowiska przyrodniczego dla wielofunkcyjnego rozwoju gminy.
- 3) Położenie gminy w obszarze wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej, w pobliżu dużych miast regionu, na obszarze nasilonej urbanizacji wzdłuż istniejącego i rozbudowywanego korytarza infrastruktury technicznej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, umożliwia wielokierunkową aktywizację gospodarczą.
- 4) Rozwijana aktywność gospodarcza powinna przede wszystkim uwzględniać korzyści, wynikające z wysokich walorów przyrodniczo - krajobrazowych środowiska, przy jednoczesnej niezbędności ochrony jego zasobów.
- 5) W korzystaniu z walorów środowiska przyrodniczego powinien być szczególnie preferowany rozwój usług turystycznych i wypoczynkowych, którym sprzyja położenie w obrębie Gór Świętokrzyskich i dostępność komunikacyjna, a które mogą stać się kierunkiem aktywizacji gospodarczej nie kolidującym z wymogami ochrony środowiska, wspierającym działania na rzecz poprawy jego stanu i wyeksponowania istniejących na terenie gminy zasobów dziedzictwa kulturowego.
- 6) Rozwój usług turystycznych i wypoczynkowych wymaga odpowiedniego ukierunkowania polityki przestrzennej gminy, w szczególności na rozbudowę infrastruktury technicznej, turystycznej i rekreacyjnej. Wymaga też wsparcia wielokierunkowymi działaniami promocyjnymi oraz szeroką współpracą z przyległymi gminami, pozwalającą na zwiększenie atrakcyjności usług poprzez wspólne przedsięwzięcia realizacyjne i gospodarcze oraz korzystanie z zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, istniejących zwłaszcza na terenie gminy Suchedniów i Zagnańsk.
- 7) Droga ekspresowa S-7 w nowym jej przebiegu przez teren gminy, w powiązaniu z zasobami energetycznymi w postaci energii elektrycznej i gazu, stwarza dogodną możliwość rozwoju usług nie wpływających szkodliwie na środowisko, ukierunkowanych na obsługę podróżnych i wymianą handlową. Sprzyjać temu powinny odpowiednie oferty terenowe, atrakcyjne ze względu na ich

położenie w pobliżu węzłów komunikacyjnych drogi S-7.

- 8) Drobnoskalowe gospodarstwa rolne, nie posiadające szans na liczącą się gospodarczo towarową produkcję upraw tradycyjnych również z uwagi na niekorzystne ukształtowanie terenu i wpływ agroklimatu górskiego, powinny być ukierunkowane na rolnictwo ekologiczne z uwzględnieniem drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego. Na realność takiego kierunku rozwoju wskazuje położenie gminy w strefie żywicielskiej pobliskich miast, zwłaszcza Kielc i Skarżyska-Kamiennej.
- 9) Funkcją uzupełniającą rolnictwo, o rosnącym znaczeniu, powinna być agroturystyka, wyznaczająca kierunek przekształceń terenów wiejskich, zarówno poprzez dostosowanie siedlisk do nowej funkcji jak i przez rozbudowę usług towarzyszących.
- 10) Położenie gminy w bliskości dużych miast regionu, o dobrych powiązaniach komunikacyjnych, wskazuje na celowość rozwoju na jej terenie funkcji zaplecza mieszkaniowego i letniskowego dla tych miast, rzutującego na ożywienie działalności usługowej. Wymaga to odpowiedniej oferty terenów budownictwa jednorodzinnego i letniskowego oraz zwiększenia zasięgu w głąb gminy dogodnej obsługi środkami komunikacji masowej.
- 11) Jedynym liczącym się przemysłem na terenie gminy jest wydobywanie i wzbogacanie kwarcytu ze złoża „Bukowa Góra”, stanowiące źródło zatrudnienia dla znacznej ilości mieszkańców gminy. W interesie gminy jest wspieranie dobrej kondycji tego przemysłu na czas objęty koncesją przy jednoczesnym domaganiu się spełnienia wszystkich wymagań minimalizujących jego konfliktowość z naturalnym środowiskiem, z dokładnie zaplanowaną i zrealizowaną rekultywacją po zakończeniu eksploatacji, uwzględniającą atrakcyjność turystyczną obszarów poeksploatacyjnych.
- 12) Przeważające na terenie gminy obszary leśne są szczególnie istotnym elementem funkcji turystycznej i wypoczynkowej. Wpływa stąd potrzeba dbałości o właściwą gospodarkę leśną w lasach będących własnością osób fizycznych, a także bardzo ścisłej współpracy z zarządcami lasów państwowych przy przeciwdziałaniu zagrożeniom, udostępnianiu obszarów leśnych na cele turystyczne i wyposażenie ich w odpowiednią infrastrukturę.
- 13) Warunkiem, wyznaczającym powodzenie zarysowanych strategicznych kierunków rozwojowych gminy jest ich nierozzerwalny i ścisły związek ze środowiskiem przyrodniczym. Dla zachowania równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, a także w celu utrzymania naturalnych wartości tego środowiska o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, wymagane jest przestrzeganie wszystkich ustanowionych form i rodzajów jego ochrony oraz objęcie ochroną dalszych wartościowych obiektów i obszarów. Równie ważnym czynnikiem jest doprowadzenie do świadomości społecznej omawianej współzależności.
- 14) Przesłanki i uwarunkowania rozwoju gminy powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w

przygotowaniu programów aktywizacji głównych kierunków rozwojowych i na określeniu instrumentów realizacji tych programów, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości, jaką daje umiejętne gromadzenie i dysponowanie gminnym zasobem nieruchomości.

Wydatki budżetu gminy Łączna na realizację infrastruktury technicznej i komunikację, które należą do zadań własnych gminy.

Na realizację infrastruktury komunikacyjnej gmina Łączna w latach 2011 - 2015 przeznaczała następujący procent wydatków ogółem w budżecie gminy:

- 2011 r. - 4,77%,
- 2012 r. - 12,56%,
- 2013 r. - 11,54%,
- 2014 r. - 1,66%,
- 2015 r. - 2,79%.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Analizując dane demograficzne oraz biorąc pod uwagę słabe strony gminy cyna, można określić, w jakim kierunku powinna się ona rozwijać.

Przede wszystkim priorytetowym zadaniem jest zwiększenie ilości miejsc pracy w celu zmniejszenia stopy bezrobocia. Nowe możliwości zatrudnienia nie tylko sprawią, że gmina stanie się atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla ludności, ale także przyczynią się do eliminacji istniejących problemów społecznych, które w dużej mierze są wynikiem trudności materialnych. Gmina powinna również dążyć do podniesienia standardu życia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do usług bytowych, urzędowych oraz poprzez realizację zadań inwestycyjnych w dziedzinie infrastruktury społecznej oraz zadań organizacyjnych wpływających na kondycję społeczną, w także przygotowanie ofert terenów związanych z rozwojem zabudowy pensjonatowej w miejscowości Klonów, jako miejscowości posiadającej najkorzystniejsze uwarunkowania środowiskowe i krajobrazowe dla rozwoju tego typu zabudowy. Taki rodzaj zabudowy zwiększy ofertę pobytową i zapewni rozwój miejscowości Klonów.

Należy mieć także na uwadze starzenie się społeczeństwa i co za tym idzie dostosowywanie infrastruktury oraz stwarzanie udogodnień dla osób, które nie są w pełni sprawne i w wielu czynnościach potrzebują wsparcia. Aktualnie w gminie Krasocin znajdują się 3 Ośrodki Zdrowia: w Krasocinie wraz z laboratorium, Ośrodek Zdrowia w Bukowie, Ośrodek Zdrowia w Olesznie oraz jedna apteka w Krasocinie i dwa punkty apteczne w Olesznie i Bukowej.

Analizy wynikające z bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

- Tereny zabudowy wyznaczone w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego gminy

Gmina Łączna objęta jest w 100% miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który opracowany został zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna zatwierdzonym Uchwałą Nr 27/V/99 Rady Gminy w Łącznej z dnia 27 kwietnia 1999 r. Zgodnie z obowiązującymi dokumentami planistycznymi bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę przedstawia się następująco (powierzchnię terenów zaokrąglono do pełnych jednostek):

- obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej - 29,1000 ha,
- obszar usługowo-przemysłowy - 26,1000 ha,
- obszary zabudowy usługowej - 46,2500 ha,
- US obszar usług sportu i turystyki - 4,1800 ha,
- zakład wzbogacania kwarcytu "Bukowa Góra" - 43,7000 ha,
- obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 302,1500 ha,
- obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - 414,0600 ha,
- obszary zabudowy letniskowej - 6,900 ha.

- Maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Na podstawie przeprowadzonych we wcześniejszych rozdziałach dokumentu analiz, w szczególności ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, a także wniosków złożonych na etapie przystąpienia do sporządzenia niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna stwierdza się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę w skali gminy wynosi ok. 12% istniejących (wyznaczonych w obowiązujących na dzień sporządzania niniejszej analizy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego). W związku z tym zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy (razem z terenami istniejącej zabudowy), w podziale na funkcje zabudowy przedstawia się następująco:

- obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej - 33,1000 ha,
- obszar usługowo-przemysłowy - 29,7000 ha,
- obszary zabudowy usługowej - 44,5900 ha,
- obszar usług sportu i turystyki - 4,7800 ha,

- obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz pensjonatowej - 18,0600 ha,
- zakład wzbogacania kwarcytu "Bukowa Góra" - 43,7000 ha,
- obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 349,6500 ha,
- obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - 470,0600 ha,
- obszary zabudowy letniskowej - 7,5100 ha.

- Szacunkowa chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi)

- obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej - 9,1000 ha,
- obszar usługowo-przemysłowy - 0,0000 ha (teren w całości wykorzystany),
- obszary zabudowy usługowej - 6,1500 ha,
- US obszar usług sportu i turystyki - 3,5800 ha,
- obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz pensjonatowej - 0,0000 ha,
- zakład wzbogacania kwarcytu "Bukowa Góra" - 0,0000 ha (teren w całości wykorzystany),
- obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 15,2000 ha,
- obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - 13,600 ha,
- obszary zabudowy letniskowej - 1,900 ha.

- Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

- obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej - 5,3500 ha,
- obszar usługowo-przemysłowy - 0,0000 ha (teren w całości wykorzystany),
- obszary zabudowy usługowej - 2,5800 ha,
- US obszar usług sportu i turystyki - 0,0000 ha (teren w całości wykorzystany),
- obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz pensjonatowej - 0,0000ha,
- zakład wzbogacania kwarcytu "Bukowa Góra" - 0,0000 ha,
- obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 3,8500 ha,
- obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - 9,2600 ha,
- obszary zabudowy letniskowej - 0,5900 ha.

Mając na uwadze powyższe, tj. maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

stwierdza się, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy w zaistniałej sytuacji bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizowanie nowej zabudowy poza obszarami jednostek osadniczych i obszarami wyznaczonymi w obowiązujących planami zagospodarowania przestrzennego w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRAWA WŁASNOŚCI GRUNTÓW

W strukturze własnościowej gruntów dominuje zdecydowanie własność skarbu państwa, które zajmują 55,96% powierzchni gminy Łączna, 41,74% powierzchni gminy stanowią grunty osób fizycznych.

Struktura własności gruntów

Struktura własności	Udział w pow. gminy
Grunty Skarbu Państwa	55,96%
Grunty osób fizycznych	41,74%
Grunty Gminy i jej związków	1,69%
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	0,11%
Grunty powiatu	0,24%
Pozostałe	0,26%

Grunty komunalne są rozproszone przestrzennie i jeżeli nie są już zainwestowane to znajdują się w większości poza terenami potencjalnego rozwoju zabudowy.

Taki układ własnościowy gruntów powoduje następujące ograniczenia przestrzenne:

- wpływa utrwalająco na istniejącą, rozdrobnioną strukturę agrarną w sektorze prywatnym, ograniczając możliwość zwiększenia areалу gospodarstw rozwojowych,
- Stwarza duże utrudnienie przy lokalizacji inwestycji publicznych, zwłaszcza obiektów infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym domaganiu się przez społeczność lokalną dostępu do korzystania z tych obiektów,
- utrudnia realizację potrzeb w zakresie scalania i wymiany gruntów,
- zmniejsza do minimum możliwość lokalizacji inwestycji samorządowych, w tym obiektów użyteczności publicznej i usług, zwłaszcza o charakterze terenochłonnym.

Brak odpowiednich zasobów gruntów komunalnych uniemożliwia także wskazanie konkurencyjnej oferty terenów dla potencjalnych inwestorów z zewnątrz, stwarzając istotne ograniczenie szans rozwoju gospodarczego.

Zmiana struktury własnościowej gruntów w kierunku powiększenia areálu gruntów komunalnych, zwłaszcza na obszarach predestynowanych do rozwoju zabudowy komunalnej i pod inwestycje gospodarcze o charakterze strategicznym, jest zatem jednym z najważniejszych warunków realizacji gminnej polityki przestrzennej i powinna znaleźć właściwe miejsce w działaniach samorządu.

5. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁĄCZNA

Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią element strategii zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, uwzględniający przede wszystkim;

- wymagania ochrony środowiska przyrodniczego,
- walory krajobrazowe,
- wymagania ład przestrzennego i architektury,
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego przy respektowaniu pozostałych wymagań i zasad zagospodarowania przestrzennego.

5.1. Kierunki polityki przestrzennej

Z przeprowadzonego w części uwarunkowań rozwoju gminy bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, wynika możliwość wyznaczenia następujących nowych terenów zabudowy (istniejących i planowanych) w ilościach wskazanych poniżej:

- obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej - 18,65ha,
- obszar usługowo-przemysłowy - 29,70ha,
- obszary zabudowy usługowej - 35,86ha,
- obszar usług sportu i turystyki - 1,20ha,
- obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz pensjonatowej - 18,06ha,
- zakład wzbogacania kwarcytu "Bukowa Góra" - 43,70 ha,
- obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 330,60 ha,
- obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - 447,20ha,
- obszary zabudowy letniskowej - 5,02ha.

Tereny te wyznaczone zostały na mapie "Kierunki polityki przestrzennej" jako powiększenie już wyznaczonych terenów budowlanych. Stanowią one w większości kontynuację terenów już zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy nie uwzględniają wyników audytu krajobrazowego, ponieważ audyt taki nie został sporządzony przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.

Kierunki polityki przestrzennej są wyznacznikiem ogólnych działań warunkujących osiągnięcie założonego rozwoju przestrzennego gminy.

Ustala się następujące wymogi architektoniczne i urbanistyczne dla wskazanej Studium zabudowy, położonej poza terenem otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

- 1) wysokość budynków mieszkalnych: 10 m,
- 2) wysokość budynków gospodarczych i garaży oraz budynków inwentarskich: do 7 m,
- 3) geometria dachów głównej bryły budynków: dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych w przedziale od 20° do 45° z możliwością wprowadzenia naczółków i przyczółków,
- 4) dopuszcza się dachy jednospadowe jedynie na budynkach gospodarczych i garażach lokalizowanych bezpośrednio przy granicy działki lub w odległości 1,5 m od granicy działki oraz na budynkach garażowych dobudowywanych do budynków mieszkalnych. Kąt nachylenia połaci dachowych takiego dachu nie może być mniejszy niż 15° ,
- 5) przy użytkowym poddaszu doświetlenie jego pomieszczeń lukarnami nie może zajmować więcej niż połowę długości połaci dachowej, a zadaszenie nad lukarnami winno być dwuspadowe lub krzywoliniowe, tzw. "wole oko",
- 6) zakazuje się realizowania obiektów budowlanych z dachem płaskim i uskokowym,
- 7) minimalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01,
- 8) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,6,
- 9) teren biologicznie czynny: min. 50%.

2. obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz pensjonatowej.

- 1) wysokość budynków mieszkalnych: do 12 m,
- 2) wysokość budynków gospodarczych i garaży: do 7 m,
- 3) geometria dachów głównej bryły budynków: dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych w przedziale od 20° do 45° z możliwością wprowadzenia naczółków i przyczółków,
- 4) dopuszcza się dachy jednospadowe jedynie na budynkach gospodarczych i garażach lokalizowanych bezpośrednio przy granicy działki lub w odległości 1,5 m od granicy działki oraz na budynkach garażowych dobudowywanych do budynków mieszkalnych. Kąt nachylenia połaci dachowych takiego dachu nie może być mniejszy niż 15° ,
- 5) przy użytkowym poddaszu doświetlenie jego pomieszczeń lukarnami nie może zajmować więcej niż połowę długości połaci dachowej, a zadaszenie nad lukarnami winno być dwuspadowe lub krzywoliniowe, tzw. "wole oko",
- 6) zakazuje się realizowania obiektów budowlanych z dachem płaskim i uskokowym,
- 7) minimalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01,

- 8) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,8,
- 9) teren biologicznie czynny: min. 30%.

3. obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz usługowej,

- 1) minimalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01,
- 2) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,7,
- 3) teren biologicznie czynny: min. 30%,
- 4) wysokość budynków mieszkalnych oraz usługowych: do 12 m,
- 5) wysokość garaży i budynków gospodarczych: do 7 m,
- 6) geometria dachów głównej bryły budynków: dachy dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych w przedziale od 20° do 45° ,
- 7) przy użytkowym poddaszu doświetlenie jego pomieszczeń lukarnami nie może zajmować więcej niż połowę długości połaci dachowej. Zadaszenie nad lukarnami: dwuspadowe lub krzywoliniowe. Dopuszcza się doświetlenie budynków oknami połaciowymi,
- 8) zakazuje się realizowania obiektów z dachem pulpitowym i uskokowym,
- 9) wyklucza się stosowanie form i detali deformujących architekturę np. schodkowe zakończenie ścian.

4. obszary zabudowy letniskowej,

- 1) wysokość budynków letniskowych: do 8 m,
- 2) wysokość garaży: do 5 m,
- 3) geometria dachów głównej bryły budynków: dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych w przedziale od 20° do 45° z możliwością wprowadzenia naczółków i przyczółków,
- 4) przy użytkowym poddaszu doświetlenie jego pomieszczeń lukarnami nie może zajmować więcej niż połowę długości połaci dachowej a zadaszenie nad lukarnami winno być dwuspadowe lub krzywoliniowe tzw. "wole oko",
- 5) zakazuje się realizowania obiektów budowlanych z dachem płaskim i uskokowym,
- 6) minimalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01,
- 7) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,4,
- 8) teren biologicznie czynny: min. 60%.

5. obszary zabudowy usługowej, w tym Miejsce Obsługi Podróżnych, zabudowy usługowo-przemysłowej, a także ośrodka aktywności ekonomicznej,

- 1) minimalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01,
- 2) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,8,
- 3) teren biologicznie czynny: min. 15%,
- 4) wysokość budynków: do 13 m,
- 5) wysokość garaży i budynków gospodarczych: do 8 m,
- 6) geometria dachów: dachy dwuspadowe, czterospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych w przedziale od 10° do 45° ,
- 7) zakazuje się realizowania obiektów z dachem pulpitowym i uskokowym,
- 8) wyklucza się stosowanie form i detali deformujących architekturę np. schodkowe zakończenie ścian.

6. obszary usług sportu i turystyki.

- 1) minimalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01,
- 2) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,7,
- 3) teren biologicznie czynny: min. 30%,
- 4) forma architektoniczna głównej bryły budynków powinna spełniać następujące wymagania:
  - a) wysokość budynków usług sportu: do 16 m,
  - b) wysokość budynków gospodarczych i garaży: do 6 m,
  - c) geometria dachów: dachy dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych w przedziale od 15° do 45° oraz dachy krzywoliniowe.

7. zabudowa związana z działalnością górnictwem oraz przemysłu wydobywczego - wg indywidualnych rozwiązań do ustalenia w planie zagospodarowania przestrzennego.

8. Obszary zabudowy sakralnej - wg indywidualnych rozwiązań do ustalenia w nowo opracowywanych planach zagospodarowania przestrzennego.

9. Obszary zabudowy obiektów użyteczności publicznej - wg indywidualnych rozwiązań do ustalenia w nowo opracowywanych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, dla wszystkich obszarów inwestycyjnych zaleca się:

- horyzontalne kształtowanie bryły budynku dla jej wkomponowania w istniejące ukształtowanie terenu i zespoły zieleni,

- stosowanie materiałów pochodzenia rodzimego do prac wykończeniowych budynku (kamień na cokoly i fragmenty ścian piwnic, drewno w kolorze naturalnym jako okładziny szczytów, wykończenie okapów, elementy balustrad itp. Bez możliwości stosowania w elewacjach stłuczki szklanej i lusterek;
- wprowadzanie przy realizacji obiektów hodowlanych, produkcyjnych i produkcyjno – usługowych pasów zieleni osłonowej z roślinnością zimozieloną, a przy nowych siedliskach zadrzewień przydomowych,
- w zakresie lokalizacji mieszkalnictwa i usług należy dążyć ponadto do zapewnienia odpowiednich standardów nie tylko pod względem walorów estetycznych zabudowy i zagospodarowania terenu, ale również stanu technicznego budynków oraz ich wyposażenia w pełny zakres infrastruktury technicznej. Tereny lokalizacji tych funkcji powinny mieć zapewnioną prawidłową obsługę transportową i dogodną dostępność do usług publicznych. Powinno się przy tym zadbać o jakość środowiska, oraz atrakcyjność przestrzeni publicznej (oświetlenie, chodniki, kompozycje zieleni dekoracyjnej, mała architektura itp.). Przez usługi należy przez to rozumieć działalność, której celem jest zaspokojenie potrzeb ludności, a nie wytwarzanie bezpośrednio metodami przemysłowymi dóbr materialnych.
- na części terenu objętego granicą bezpośredniego woda o prawdopodobieństwie 1% dopuszcza się realizację nowej zabudowy na następujących warunkach:
  - zakaz realizacji podpiwniczeń budynków,
  - nakaz realizacji poziom "0" budynków powyżej rzędnej zalewu wód 1%,
  - nakaz stosowania zabezpieczeń przeciwwilgociowych budynków,
- wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej na rysunku studium, w ramach których możliwa będzie: modernizacja istniejącej zabudowy, uzupełnienie zabudowy w obrębie ukształtowanych jednostek osadniczych, a także wprowadzanie nowych zespołów zabudowy. W obszarach tych dopuszcza się również lokalizację usług i nieuciążliwej (niestanowiących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) przedsiębiorczości dostosowanej do miejscowych potrzeb i uwarunkowań,
- ustala się zakaz stosowania ostrych, jaskrawych kolorów elewacji i dachów, tj. niebieski, fiolet, róż, itp.

Na terenie obszarze gminy Łączna nie przewiduje się oraz nie wyznacza się:

- lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000m²,
- obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,

- obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z przepisami odrębnymi,
- obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszarów zdegradowanych,
- obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania,
- krajobrazów priorytetowych.

Projekty studiów, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej Parku Narodowego i jego otuliny wymagają obowiązkowego uzgadniania z Dyrektorem Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Dla terenów położonych w otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego wymogi architektoniczno budowlane zgodnie z zapisami na stronie 37-38 Studium.

Ponadto:

- 1) Dalszy rozwój gminy, wyznaczony jej aktualnym stanem, potencjalnymi możliwościami i występującymi uwarunkowaniami, kwalifikuje się do ukierunkowania głównie na:
  - usługi turystyczne i wypoczynkowe, ze szczególnym wskazaniem możliwości rozwoju takiej funkcji we wsiach Klonów i Zalezianka,
  - usługi związane z wykorzystaniem nowego przebiegu drogi ekspresowej S-7, polegające w szczególności na obsłudze podróżnych i stworzeniu warunków aktywności ekonomicznej, ze wskazaniem na wymianę handlową,
  - rolnictwo ekologiczne z drobnym przetwórstwem rolno-spożywczym oraz na świadczenie usług agroturystycznych,
  - zaplecze mieszkaniowe i letniskowe, związane z bliskością dużych miast w zakresie respektującym ochronę środowiska przyrodniczego i nie naruszającym jego równowagi, przy konieczności poprawy warunków i jakości życia mieszkańców gminy.
- 2) Występujące na obszarze gminy i odgrywające najważniejszą rolę biotwórczą i zasilającą:
  - węzły ekologiczne o znaczeniu międzyregionalnym, z tworzącymi je kompleksami lasów porastających Pasma Klonowskie (częściowo w granicach ŚPN) mających duże znaczenie dla ochrony gleb i wód powierzchniowych a także kompleksami lasów naturalnych we wschodniej części Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego (Suchedniowski Węzeł Ekologiczny), spełniających funkcje biotopowótórcze, klimatowótórcze i wodochronne,
  - korytarze i ciągi ekologiczne w dolinach rzek: Jaślanej, Psarki, Kamionki i Łosiennicy oraz w ich dolinach bocznych, stanowiące rynny grawitacyjnego spływu mas powietrza i wód opadowych, są terenami szczególnej i wzmożonej ochrony, wymagającymi zachowania ich naturalnej wartości, bez możliwości zabudowy,

- krajowy lądowy korytarz ekologiczny, łączący europejską sieć ekologiczną Natura 2000; wskazuje się na brak zapewnienia łączności pomiędzy pozostałymi jego częściami poprzez barierę ekologiczną - drogę ekspresową nr 7 i linię kolejową nr 8,
  - zadrzewienia inne niż przyrośnięte i nadwodne podlegają zachowaniu w ilości min. 45% występujących na działce budowlanej,
  - wskazuje się na rysunku studium granicę strefy ekotonowej, która obejmuje obszar 100 m od granic Świętokrzyskiego Parku Narodowego, wolnej od nowej zabudowy. W strefie tej dopuszcza się funkcjonowanie istniejącej już zabudowy wraz z jej remontem i ewentualną wymianą.
- 3) Występujące na terenach gminy obszarowe i indywidualne formy ochrony przyrody:
- części Świętokrzyskiego Parku Narodowego (południowo-wschodnie tereny gminy), w planach ochronnych parku uwzględnia się jego powiększenie w kierunku zachodnim od bukowej Góry i Klonowa po linię kolejową Kielce-Warszawa. Przedsięwzięcie to zostało zawarte w "Wykazie inwestycji celu publicznego oraz innych zadań o znaczeniu ponadlokalnym ..." zawartym w Planie Zagospodarowania Województwa Świętokrzyskiego, które zarekomendowane zostało do uwzględnienia w dokumentach krajowych, w tym KPZK,
  - część Suchedniowsko – Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego, (północne tereny gminy), obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów odrębnych,
  - część Suchedniowsko-Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, stanowiący otulinę Suchedniowsko – Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego (centralne tereny gminy), obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów odrębnych, poza zakazem *"likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych"* w granicach terenu oznaczonego symbolem FO, ponieważ strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu,
  - część Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (centralnie położone i południowe tereny gminy) obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów odrębnych,
  - obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty: Lasy Suchedniowskie, Ostoja Barcza i Łysogóry obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów odrębnych,
  - cztery pomniki przyrody (skałki na północnym zboczu Góry Bukowej, dwie sztuki modrzewia europejskiego w leśnictwie Barcza, cis pospolity w leśnictwie Osieczno oraz jodła pospolita) podlegają prawnej ochronie, której przestrzeganie powinno być wspomagane kształtowaniem proekologicznych postaw ludności,
  - krajowy lądowy, korytarz ekologiczny.

- 4) Pozostające dotychczas poza obszarowymi i indywidualnymi formami ochrony:
- bagno w obrębie ewidencyjnym Jęgrzna, z charakterystyczną szatą roślinną jako planowany użytek ekologiczny,
  - aleja drzew wzdłuż drogi na cmentarz we wsi Kamionki oraz pojedyncze okazy drzew wzdłuż drogi w Czerwonej Górze, wymagają odpowiednio: objęcia ochroną konserwatorską - ustanowienie pomnika przyrody w celu wzbogacenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy.
- 5) W rejonie węzła hydrograficznego regionu, na który składają się tereny źródliskowe i górne odcinki rzek biorących swój początek w obrębie wzniesień i który ma duże znaczenie dla retencji i ochrony wód powierzchniowych, obowiązuje bezwzględna ochrona wód powierzchniowych (czystości i zasobów), wymagająca zwłaszcza uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, właściwego zorganizowania usuwania odpadów komunalnych i ograniczenia chemizacji rolnictwa.
- 6) Przeważające obszary gminy, w obrębie wydzielonych trzech głównych zbiorników wód podziemnych w kraju:
- GZWP nr 414 - Zagnańsk,
  - GZWP nr 415 - Górna Kamienna,
  - GZWP nr 419 - Bodzentyn,

wymagają szczególnej ochrony przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z powierzchni ziemi, zgodnie z dokumentacjami hydrogeologicznymi opracowanymi dla potrzeb powyższych zbiorników.

- 7) Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy dla celów komunalnych w miejscowościach:
- Czerwona Górka,
  - Zalezianka,
  - Klonów,
  - Jęgrzna (ujęcie prywatne)

posiadają strefy ochrony bezpośredniej (poza ujęciem w Jęgrznej), ujęcia nie posiadają stref ochrony pośredniej. Istnieje więc potrzeba ich ustanowienia, zgodnie z przepisami odrębnymi. Działanie takie ciąży na właścicielu ujęcia.

8) Istotne w strukturze walorów środowiska przyrodniczego i gospodarki gminy zasoby gleb III i IV klasy bonitacyjnej i pochodzenia organicznego, wymagają wsparcia tej ochrony działaniami ograniczającymi ich przeznaczenie na cele nierolnicze. W szczególności dotyczy to nierolniczej zabudowy lub rozpraszania zabudowy poza terenami jej koncentracji. Część gleb w strefach krawędziowych oraz na stokach stromych wzniesień, wymaga działań ograniczających ich silną erozję.

9) Lasy na obszarze gminy, pełniące wielorakie funkcje, w szczególności glebochronne i wodochronne, zaliczane także do lasów szczególnie chronionych, wymagają zachowania i ochrony ich

naturalnych wartości przyrodniczo-krajobrazowych, sukcesywnej renaturalizacji obszarów zniekształconych i zdegradowanych, wzbogacania ich funkcji ochronnych i turystyczno-rekreacyjnych.

10) Skutki antropogenicznych barier ekologicznych, do których należy linia kolejowa, powinny być ograniczone poprzez poszukiwanie i egzekwowanie takich rozwiązań projektowych w toku jej modernizacji, które zmniejszą wzajemną izolację ekologiczną północno-zachodniej i południowo - wschodniej części gminy.

11) Konfliktowość eksploatacji złoża „Bukowa Góra” dla walorów przyrodniczych i krajobrazowych Świętokrzyskiego Parku Narodowego wymaga podjęcia w przyszłości odpowiednich kroków w kierunku rekultywacji terenów poeksploatacyjnych po wygaśnięciu koncesji na wydobywanie kopaliny, w terminie i zakresie nałożonym przez właściwe organy w decyzjach rekultywacyjnych udzielonych Przedsiębiorcy. Uwzględnienie w dalszych planach rozwojowych krajowego lądowego korytarza ekologicznego obejmującego otaczające lasy.

12) Istniejący układ funkcjonalno-przestrzenny gminy, ze względu na jego utrwalenie i wartości kulturowe części układów osadniczych, nie jest podatny na przekształcenia i nie wymaga znaczących przekształceń w wyniku dalszego rozwoju. Należy założyć jego adaptację w zakresie, na jaki pozwolą zmiany funkcjonalne gminy i potrzeby polepszające jakość życia jej mieszkańców, przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych.

13) Odcięcie drogą ekspresową S-7 w nowym jej przebiegu siedlisk zagrodowych wsi Gózd i Łączna od gruntów rolnych położonych po północno-zachodniej stronie tej drogi wymaga zminimalizowania skutków takiej izolacji przez wybudowanie po obu stronach drogi S-7 zbiorczych dróg gospodarczych, połączonych w dogodnych terenowo miejscach przepustami przejazdowymi. Wykorzystanie w tym celu aktualnej drogi E-77 po zmianie jej funkcji i dróg poprzecznych przekraczających drogę S-7 w węźle obok wsi na styku wsi Gózd i Łączna byłoby niewłaściwe zarówno z przyczyn gospodarczych jak i komunikacyjnych. Potrzeba budowy drogi gospodarczej istnieje również wzdłuż obrzeża terenów leśnych.

14) Zmiany funkcjonalne gminy wymagają uzupełnień jej układu funkcjonalno-przestrzennego, polegających głównie na;

- rozbudowie infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej, w tym na wytyczeniu i zagospodarowaniu nowych szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i tras samochodowych, na budowie parkingów, obiektów wypoczynkowych, noclegowych i gastronomicznych,
- wyznaczeniu obszarów, w granicach których mogą być wznoszone obiekty letniskowe, pensjonatowe i inne usługi turystyczno - wypoczynkowe lub gdzie może nastąpić przekształcenie istniejących siedlisk na cele letniskowe i agroturystyki,
- wyznaczeniu terenów budownictwa jednorodzinnego na potrzeby zaplecza mieszkaniowego dla

pobliskich miast,

- stworzeniu terenów zbiorowego wypoczynku i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem terenów po południowej stronie zbiornika wodnego na rzece Jaślanej i ich zagospodarowaniu na cele sportu i rekreacji,
- zapewnieniu miejsca pod budowę obiektów obsługi podróżnych w pobliżu nowego przebiegu drogi S-7, z wykorzystaniem dodatkowej atrakcji, jaką powinny stać się tereny zbiorowego wypoczynku i rekreacji
- zapewnieniu terenów aktywności ekonomicznej, wyznaczonych głównie przez sąsiedztwo nowego przebiegu drogi S-7, ze wskazaniem na możliwość wykorzystania istniejących i budowy obiektów pozwalających na wymianę handlową o różnej skali.

15) Uzupełnienia układu funkcjonalno-przestrzennego gminy i działania rzutujące na ten układ, wynikające z potrzeby polepszenia jakości życia i bezpieczeństwa jej mieszkańców oraz zlikwidowania zagrożeń dla środowiska, dotyczą głównie:

- rozbudowy i ulepszenia sieci drogowej o znaczeniu lokalnym w celu dogodniejszego wzajemnego powiązania obszarów gminy oraz w celu zapewnienia dogodniejszych lub dodatkowych dojazdów do gmin Bodzentyn i Suchedniów,
- wyznaczenia niekolizyjnych granic powiększenia terenów zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, z możliwością lokalizowania usług nie uciążliwych dla otoczenia,
- wykształcenia gminnego ośrodka usługowo-mieszkalnego, koncentrującego obiekty użyteczności publicznej, usługi o znaczeniu ogólnogminnym na potrzeby gminy,
- zapewnienia warunków do zwiększenia sieci usług podstawowych w poszczególnych wsiach, w szczególności poprzez korzystną promocję odpowiednio ukierunkowanej działalności gospodarczej oraz po przez zwiększenie gminnych zasobów nieruchomości o ukierunkowanym miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sposobie ich wykorzystania,
- rozbudowy lokalnego układu infrastruktury technicznej, obejmującego głównie przewodowe systemy zaopatrzenia w gaz i telefony oraz systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych. Te ostatnie mają szczególne znaczenia również dla poprawy stanu środowiska naturalnego i zachowania jego walorów,
- zapewnienie warunków do obsługi komunikacyjnej środkami komunikacji zbiorowej, obejmującej cały obszar gminy, w szczególności poprzez poprawę stanu technicznego istniejących dróg we wschodniej części gminy i wybudowania zadaszonych przystanków autobusowych,
- uwzględnienia aspektów obronnych w toku zagospodarowania przestrzennego gminy w celu zwiększenia bezpieczeństwa i ochrony jej mieszkańców,

- współdziałania z sąsiednimi gminami przy lokalizacji, budowie i utrzymaniu składowisk odpadów komunalnych i grzebowiska lub spalarni zwłok zwierzęcych, co powinno wpłynąć na polepszenie stanu sanitarnego i zmniejszenie zaśmiecenia środowiska.

16) Potencjalne możliwości wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ze względu na położenie gminy w strefie żywicielskiej dużych miast, tkwią w odpowiednim ukierunkowaniu drobnotowarowej gospodarki rolnej na rolnictwo ekologiczne w różnych jego odmianach, wsparte drobnym przetwórstwem rolno-spożywczym.

17) Istniejące na terenie gminy liczne obiekty i elementy środowiska kulturowego, nie wyeksponowane i nie objęte ochroną takie jak:

- układy osadnicze i formy tradycyjnej zabudowy,
- miejsca historycznej techniki,
- obiekty etnograficzne,
- miejsca pamięci narodowej,
- krajobraz kulturowy,

Wymagają stosownej ewidencji, fachowego opracowania i wykorzystania ich walorów w turystycznym zagospodarowaniu gminy, jako bardzo istotnego czynnika promocji jej funkcji turystyczno-wypoczynkowej.

18) Obszary zabudowane, charakteryzujące się w znacznej mierze nie zharmonizowanymi z otoczeniem formami architektonicznymi, powstałymi w okresie powojennego budownictwa murowanego, wymagają konsekwentnej polityki naprawczej i kreatywnej, polegającej na:

- likwidacji wyraźnych dysonansów architektonicznych w toku przebudowy i modernizacji budynków,
- podniesieniu wymagań dotyczących architektury obiektów i ich otoczenia w toku dalszych realizacji budowlanych,
- wzmożenia nadzoru nad realizacją i eksploatacją zabudowy w oparciu o plany ochrony Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego i Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uwzględniające również potrzeby w zakresie obrony cywilnej.

19) Tereny budowlane, niezbędne do uzupełnienia układu funkcjonalno-przestrzennego gminy, winny spełniać uwarunkowania środowiska przyrodniczego w celu zachowania jego funkcji i walorów. Wymagają także niekonfliktowego wpisania w strukturę przestrzenną gminy.

20) Stosownie do przepisów szczególnych (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo Geologiczne i górnicze) dla terenu górniczego „Bukowa Góra II”, utworzonego dla złoża „Bukowa Góra” obowiązuje opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zapewniając integrację wszelkich

działań podejmowanych w granicach tego terenu, w celu:

- wykonania uprawnień określonych w koncesji,
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Studium przewiduje dalszą eksploatację złoża po uwzględnieniu wymogów wynikających z obowiązujących przepisów odrębnych.

21) Na terenie objętym zmianą Studium nie wskazuje się granic obszarów wymagających obowiązkowego sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ponieważ takie obszary nie występują, poza tym obszar gminy Łączna pokryty jest w 100% miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

22) Uwzględniając ukierunkowanie rozwoju gminy na obsługę turystyki i wypoczynku oraz rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wskazuje się na celowość sukcesywnego opracowywania zmiany obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach sołectw jako odrębnych planów.

23) Ochroną obejmuje się obszary zarejestrowanego osuwiska oraz obszary predysponowane do powstawania osuwisk, jako tereny wyłączone spod zabudowy.

24) Założenie pasa zieleni o zróżnicowanym pokroju składającego się głównie z gatunków zimozielonych pomiędzy zakładem PCC Silicjum a zabudową wsi Zagórze. Dopuszczalna jest tutaj również budowa ekranów akustycznych, które tłumić będą hałas, w przypadku niedotrzymania w środowisku normatywnych poziomów hałasu określonego w przepisach szczególnych.

25) Dla części terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonej w granicy zasięgu zalewu bezpośredniego wodą o prawdopodobieństwie 1% ustala się:

- zakaz realizacji podpiwniczeń budynków,
- poziom "0" budynków należy kształtować powyżej rzędnej zalewu wód 1%,
- zastosować zabezpieczenia przeciwwilgociowe budynków.

26) ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień nie stanowiących zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w obrębie terenów przewidzianych do zmiany zagospodarowania poprzez ich wkomponowanie w zieleń urządzoną towarzyszącym terenom budowlanym. Istniejące zadrzewienie i zakrzewienia jakie występują na terenach przeznaczonych do zabudowy zostaną pozostawione w ilości min. 45% występujących na działce budowlanej.

27) W opracowywanych nowych planach zagospodarowania należy uwzględnić właściwy sposób zagospodarowania wód opadowych wraz z ich prawidłowym odprowadzeniem do naturalnych odbiorników (rzeki, potoki, rowy melioracyjne).

28) Gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi na terenie objętym gminy - powierzchniowo do

naturalnych zbiorników oraz zgodnie z przepisami odrębnymi

5.2. Polityka przestrzenna dla obszarów i terenów funkcjonalnych gminy

Polityka przestrzenna jest odniesiona do zróżnicowanych przestrzennie i funkcjonalnie obszarów gminy i uzupełniona szczególnymi wskazaniem dla terenów wyodrębnionych w granicach tych obszarów.

Wspólne dla większej ilości obszarów ustalenia polityki przestrzennej ujęto osobno, aby uniknąć powtórzeń i uwypuklić ich generalny charakter.

5.2.1. Obszar A

Obejmuje północną część gminy w zasięgu Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego.

1) Politykę przestrzenną na tym obszarze wyznaczają;

a) wymagania ochrony środowiska, związane z położonymi tu w całości lub w części:

- Suchedniowsko-Oblęgarskim Parkiem Krajobrazowym, z zakazami, celami ochrony Parku i odstępstwami od zakazów,
- Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych: nr 415 Górna Kamienna,
- obszarem źródłiskowym.

b) udział w turystycznym zagospodarowaniu gminy, w postaci:

- wyznaczenia pieszych szlaków turystycznych,
- wyznaczenia ścieżek rowerowych.

2) Wskazania uzupełniające dla terenów wchodzących w skład obszary A;

Teren lasów państwowych w zarządzie Nadleśnictwa Suchedniów, zaliczonych do lasów ochronnych nasiennych, położonych w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców.

- Obowiązują ustalenia planu urządzenia gospodarstwa leśnego.
- Szczególnej ochronie podlega pomnik przyrody (nr ewid. 288) - cis pospolity o wysokości 5 m położony w oddziale 58d leśnictwa Osieczno, z zasadami ochrony wynikającymi z przepisów odrębnych.
- Postuluje się objąć ochroną las bukowy w rejonie leśniczówki Osieczno.
- Postuluje się zalesienia wskazane na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego.
Teren lasów prywatnych.
- Obowiązują ustalenia uproszczonych planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

- Postuluje się zalesienia wskazane na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego. Teren prywatnych łąk z częściowym zadrzewieniem i zakrzewieniem, o cennych walorach przyrodniczych.
- Postuluje się zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania i ochronę przed zmniejszeniem powierzchni tych terenów.
- Postuluje się dolesienia terenów wskazanych na mapie Kierunków zagospodarowania przestrzennego.

6.2.2. Obszar B

Obejmuje bezleśną część gminy w zasięgu Suchedniowko-Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, położonego na otulinie Suchedniowko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego.

1) Politykę przestrzenną na tym obszarze wyznaczają:

a) wymagania ochrony środowiska, związane z położonymi tu w całości lub w części:

- Suchedniowko – Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stanowiący otulinę Suchedniowko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego wraz z zakazami i działaniami w zakresie czynnej ochrony ekosystemów,
- korytarzem ekologicznym i ciągami ekologicznymi, wymagającymi szczególnej i wzmożonej ochrony poprzez zachowanie ich w naturalnym, niezmienionym stanie,
- Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych nr 414 Zagnańsk i nr 415 Górna Kamienna,
- obszarem źródłiskowym,
- ujęciem wód podziemnych z Zaleziance, z ustanowioną strefą ochrony bezpośredniej;

b) ograniczenia związane z obiektami infrastruktury technicznej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, w skład których wchodzi:

- istniejąca linia elektroenergetyczna 110 kV, wymagająca zachowania wolnej od zabudowy przestrzeni na odległość nie mniejszą niż 15m od jej osi, a także Główny Punkt Zasilania 110/15 kV w Występie - ze strefą ochronną II stopnia o zasięgu 14,5m,
- istniejący gazociąg wysokoprężny Ø 350, wymagający zachowania strefy bezpieczeństwa na odległość 25m od jego osi, ze stacją redukcyjną I stopnia w miejscowości Łączna, z wydzieloną strefą ochronną,
- projektowany gazociąg wysokoprężny wraz ze strefą bezpieczeństwa wynoszącą 3 m od osi gazociągu w obie strony,
- istniejąca magistralna kablowa linia telekomunikacyjna o znaczeniu ponadlokalnym, wymagająca szczególnej ostrożności w prowadzeniu robót ziemnych, z zakazem ich

wykonywania w odległości 1m od jej osi,

- istniejąca droga ekspresowa S-7. Bariera ekologiczna powodowana przez tę drogę i ograniczenie przez nią dostępu do pól uprawnych powinny być zminimalizowane przez przepusty przejazdowe i obustronne drogi gospodarcze oraz poprzez powiązania obu stron drogi przepustami ekologicznymi.

c) przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno - przestrzenne, polegające na:

- wykorzystaniu sprzyjających warunków do rozwoju usług turystycznych i wypoczynkowych we wsi Zalezianka, do organizacji terenów wypoczynkowych i sportowych w oparciu o zbiornik wodny na rzece Jaślanej, a także do rozwoju usług związanych z przebiegiem drogi ekspresowej S-7 w oparciu o niżej zawarte wskazania uzupełniające,
- powiększeniu terenów budowlanych wsi w ciągach i w oparciu o ciągi istniejącej zabudowy oraz przystosowaniu budownictwa zagrodowego i jednorodzinnego do świadczenia usług agroturystycznych,
- uzupełnieniu lokalnej sieci drogowej o odcinki drogi gminnej ze Stawika do Zalezianki,
- uzupełnieniu infrastruktury turystycznej o pieszy szlak turystyczny i ścieżki rowerowe, a także na podjęciu działań na rzecz wyeksponowania obiektów o cechach zabytkowych i etnograficznych,
- zachowaniu naturalnego otoczenia wskazanych na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego punktów i ciągów widokowych oraz zapewnieniu dogodnych możliwości z ich korzystania,
- rozbudowie lokalnego układu infrastruktury technicznej,
- rozbudowie systemu usuwania odpadów komunalnych,

d) dbałość o wymagania ładu przestrzennego i architektury.

2) Wskazania uzupełniające dla terenów wchodzących w skład obszaru B:

Sołectwo Występa, predestynowane do rozwoju agroturystyki oraz rolnictwa ekologicznego i drobnej wytwórczości rolno - spożywczej;

- wskazuje się na potrzebę właściwego wyeksponowania grobu powstańca styczniowego.
- postuluje się wprowadzenie zadrzewienia przy węźle komunikacyjnym z drogą ekspresową S-7. Wprowadza się zakaz bezpośredniej obsługi terenów przyległych do drogi S-7 z jezdni zasadniczej drogi.
- wskazuje się na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego obszar rozwoju usług o charakterze nieuciążliwym dla środowiska z możliwością lokalizacji usług produkcyjnych i wytwórczych,

- realizacja ośrodka aktywności ekonomicznej, z obiektami i urządzeniami służącymi wymianie handlowej (obiekty handlowe do 2000m² powierzchni sprzedaży) i wystawiennictwu przemysłowemu lub innej działalności gospodarczej związany z bliskością drogi ekspresowej Nr 7 oraz węzłem drogowym oraz obszaru usług z mieszkalnictwem i przemysłem,
- wskazuje się potrzebę przełożenia przebiegu turystycznych tras samochodowych wg propozycji wskazanej na planszy "Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

Część sołectwa Zalezianka, predestynowana do rozwoju funkcji obsługi turystycznej i wypoczynkowej oraz jako zaplecze mieszkalnictwa jednorodzinnego i letniskowego dla okolicznych miast.

- Wymagane zapewnienie terenów pod budowę obiektów obsługi turystycznej, wypoczynkowej i gastronomicznej oraz pod rozwój budownictwa jednorodzinnego i letniskowego o łącznej powierzchni około 5 ha.
- Wymagane jest zachowanie wolnych przestrzeni w zabudowie wsi w obrębie ciągów ekologicznych.
- Istniejące ujęcie wody wymaga ustanowienia stref ochrony pośredniej i przestrzegania zakazów w zasięgu tych stref.
- Wskazuje się na potrzebę wyeksponowania pomnika partyzantów z czasów II wojny światowej.
- Wymagane jest stosowanie zabiegów przeciwoerozyjnych na terenach podlegających erozji gleb.

5.2.4. Obszar C

Części sołectwa Gózd, Zalezianka i Łączna, predestynowane do rozwoju funkcji zbiorowego wypoczynku i rekreacji, obsługi podróżnych i aktywności ekonomicznej.

- Wymagane urządzenie terenów zbiorowego wypoczynku i sportu, obejmujące zbiornik wodny na rzece Jaślanej oraz przyległych urządzeń sportowych i rekreacyjnych.
- Wymagane wyznaczenie terenów pod budowę obiektów obsługi podróżnych, w pobliżu nowego przebiegu drogi ekspresowej S-7 i w powiązaniu z terenami zbiorowego wypoczynku, w skład których wejdą co najmniej: stacja paliw, motel, restauracja, bar szybkiej obsługi, warsztat naprawczy z myjnią, kemping oraz parking dla samochodów osobowych i ciężarowych, stanowiących poszerzoną ofertę usługową niezależną od typowych MOP-ów przewidzianych w projekcie drogi ekspresowej.
- Wymagane wyznaczenie terenów aktywności ekonomicznej, stymulowanej sąsiedztwem drogi ekspresowej S-7 w nowym jej przebiegu, obsługiwanych z drogi dojazdowej do węzła na drodze ekspresowej.

Ograniczenia związane z obiektami infrastruktury technicznej o znaczeniu krajowym i

międzynarodowym, w skład których wchodzi:

- istniejąca magistralna linia kolejowa, dwutorowa, zelektryfikowana, nie obsługująca lokalnego ruchu pasażerskiego, umożliwiająca jednak dogodne połączenia zewnętrzne w obrębie Aglomeracji Świętokrzyskiej, stanowiąca barierę ekologiczną i barierę w komunikacji drogowej na obszarze gminy w związku z jednym tylko skrzyżowaniem bezkolizyjnym na istniejące cztery skrzyżowania z drogami. Szansę zmniejszenia tych barier daje planowana modernizacja linii kolejowej, w toku której należy zwiększyć liczbę skrzyżowań bezkolizyjnych, a także przepustów w ciągach ekologicznych,
- istniejąca druga magistralna kablowa linia telekomunikacyjna wymagająca szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych, z zakazem ich prowadzenia w odległości 1 m od jej osi;

Przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno-przestrzenne, w skład których wchodzi:

- rozbudowa sieci drogowej o znaczeniu lokalnym, obejmująca odcinek drogi łączącej Kamionki z Suchedniowem wzdłuż toru kolejowego, stanowiący przedłużenie takiej drogi postulowanej na obszarze gminy Suchedniów, odcinek drogi łączącej Podłazie z Wiącką i dalej z Bodzentynem oraz odcinek drogi łączącej Zagórze przez Zajamnie do Jęgrznej, z niekolizyjnym skrzyżowaniem z linią kolejową,
- ulepszenie istniejących dróg, między innymi w celu stworzenia warunków do rozbudowy sieci autobusowej komunikacji zbiorowej, z zadaszonymi przystankami,
- powiększenie terenów budowlanych w ciągach i w oparciu o ciągi istniejącej zabudowy wsi,
- uwzględnienie możliwości przekształcenia siedlisk zagrodowych na budownictwo jednorodzinne i letniskowe oraz ich przystosowania do świadczenia usług agroturystycznych,
- uzupełnienie infrastruktury turystycznej o piesze szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe, a także podjęcie działań na rzecz wyeksponowania obiektów o cechach zabytkowych i etnograficznych,
- zachowanie naturalnego otoczenia wskazanych na mapie punktów i ciągów widokowych oraz zapewnienie dogodnych możliwości z ich korzystania,
- rozbudowa lokalnego układu infrastruktury technicznej,
- rozbudowa systemu usuwania odpadów komunalnych,
- realizacja inwestycji o znaczeniu proekologicznym w obszarze lokalizacji odnawialnych źródeł energii - Farmy fotowoltaiczne.

Uwarunkowania związane ze złożami kopalini:

- część utworzonego terenu górniczego, stanowiącego przestrzeń objętą przewidywanymi wpływami robót górniczych przy eksploatacji złoża kwarcytu „Bukowa Góra”,

- złożę piaskowców „Czerwona Górką”, udokumentowane w kat. C₂, nie przewidziane do eksploatacji.
- dbałość o wymagania ład przestrzennego i architektury,

2) Wskazania uzupełniające dla terenów wchodzących w skład obszaru C:

Części sołectw Jęgrzna i Czerwona Górką, predestynowane do przekształcenia w zaplecze mieszkalnictwa jednorodzinne dla okolicznych miast, do rozwoju usług nieszkodliwych dla środowiska i turystycznych, ze wskazaniem na obiekty gastronomiczne i hotelowe oraz do rozwoju rolnictwa ekologicznego - ukierunkowanego na uprawy w tunelach foliowych.

- Przy kształtowaniu zabudowy wymagane jest zachowanie ciągu ekologicznego wzdłuż rzeki Kamionki i jej dopływu.
- obudowa południowej strony istniejącej drogi krajowej E-77 jest możliwa z uwagi na wybudowę drogę ekspresową S-7.
- Wskazuje się na potrzebę wyeksponowania pozostałości cmentarza epidemicznego w Jęgrznej oraz kuźni i zagród drewnianych, noszących cechy obiektów zabytkowych.

Część sołectwa Jęgrzna, predestynowana do rozwoju funkcji zaplecza mieszkalnictwa jednorodzinne i budownictwa letniskowego dla okolicznych miast oraz rolnictwa ekologicznego.

- rozwój tej części sołectwa w zakładanym kierunku jest uwarunkowany budową drogi, łączącej Zagórze z zachodnią częścią wsi Jęgrzna, a także włączeniem tego terenu do lokalnych układów infrastruktury technicznej, ze szczególnym uwzględnieniem kanalizacji sanitarnej.
- przy kształtowaniu zabudowy wymagane jest zachowanie ciągu ekologicznego wzdłuż bocznic kolejowej,
- postuluje się zadrzewienia i zakrzewienia oraz zalesienia w rejonie Góry Jamno.

Sołectwo Kamionki, predysponowane do funkcji centrum administracyjnego i usługowego gminy, a także do przekształcenia w zaplecze mieszkalnictwa jednorodzinne dla okolicznych miast oraz do rozwoju rolnictwa ekologicznego - ukierunkowanego na uprawy w tunelach foliowych.

- Wymagane zapewnienie terenów pod gminny ośrodek usługowo-mieszkalny, o powierzchni ok. 5 ha, koncentrujący obiekty użyteczności publicznej, usługi o znaczeniu ogólnogminnym i mieszkalnictwo wielorodzinne na potrzeby gminy,
- Przy kształtowaniu zabudowy wymagane jest zachowanie ciągów ekologicznych, prowadzących do korytarza ekologicznego,
- Możliwość zwiększenia obudowy usługami południowej strony drogi ekspresowej S-7,
- Dla oczyszczalni ścieków niezbędne jest ustanowienie strefy ograniczonego użytkowania, uwzględniającej docelową wielkość tej oczyszczalni,

- Wymagana jest szczególna dbałość o zabytkowy kościół parafialny i zabytkowy cmentarz parafialny z mogiłami ofiar wojny 1939 - 1945r.,
- Szczególne walory alei drzew wzdłuż drogi na cmentarz wskazują na potrzebę objęcia jej ochroną pomnikową w porozumieniu z Regionalnym Konserwatorem Przyrody w Kielcach, Część sołectwa Czerwona Górka oraz sołectwa Podłazie, Podzagnańszcze i Zaskale, predestynowane do rozwoju rolnictwa ekologicznego ze wskazaniem na krzewy owocowe oraz na hodowlę bydła i trzody chlewnej, z drobną przetwórczością rolno-spożywczą a także do rozwoju agroturystyki jako funkcji uzupełniającej.

- Przy kształtowaniu zabudowy wymagane jest zachowanie ciągów ekologicznych przez pozostawienie wolnych przestrzeni w ich obrębie.
- Postuluje się objęcie ochroną pomnikową pojedynczych okazów drzew wzdłuż drogi w Czerwonej Górcie - w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach.
- Wskazuje się na potrzebę wyeksponowania obiektów o cechach zabytkowych: krzyża żeliwnego w Podłaziu.

Sołectwo Zagórze (z fragmentem sołectwa Czerwona Górka), predestynowane do rozwoju rolnictwa ekologicznego ze wskazaniem na hodowlę bydła mlecznego i trzody chlewnej, z drobną przetwórczością rolno-spożywczą a także do rozwoju agroturystyki jako funkcji uzupełniającej.

- W przyszłości likwidacja wydobywania i wzbogacania kwarcytu wpłynie na zwiększenie atrakcyjności sołectwa jako bazy agroturystycznej letniskowej,
- W granicach terenu górniczego i do czasu istnienia zakładu górniczego postuluje się ograniczenie ruchu budowlanego do potrzeb wykluczających budowę nowych siedlisk,
- Postuluje się dolesienie terenów przyległych do Świętokrzyskiego Parku Narodowego w granicach wskazanych na mapie Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

5.2.4. Obszar D

Obejmuje zalesioną południową część gminy z bezleśną częścią sołectwa Klonów, z włączeniem Zakładu PCC silicium oraz zwałowiska mas ziemnych i skalnych przyległych do tego zakładu.

1) Politykę przestrzenną na tym obszarze wyznaczają:

a) wymagania ochrony środowiska, związane z położonymi tu w całości lub w części:

- Świętokrzyskim Parkiem Narodowym i jego otuliną z ustaleniami mającymi odniesienie do terenów leśnych i do zagospodarowania otuliny,

- węzłem i korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzyregionalnym, wymagającymi wzmożonej ochrony,
- Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu, z zaleceniami działań wymienionych powyżej,
- Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych nr 415 Górna Kamienna i nr 419 Bodzentyn,
- istniejącymi lasami, wymagającymi ochrony przed zagrożeniami, Obszary w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, na zasadach określonych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wyznaczają ustalenia graficzne "Studium ...".

b) przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno-przestrzenne, polegające na:

- wykorzystaniu szczególnych warunków do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej we wsi Klonów poprzez rozwój zabudowy pensjonatowej, z zachowaniem jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych i odpowiednio ukierunkowanej funkcji rolniczej,
- zapewnieniu dogodnych dojazdów środkami komunikacji masowej,
- zwiększeniu atrakcyjności turystycznej poprzez wyznaczenie sieci turystycznych ścieżek rowerowych i turystycznej trasy samochodowej, pozwalających na penetrację terenów leśnych i Klonowa, a także na podjęciu działań na rzecz wyeksponowania obiektów o cechach zabytkowych i etnograficznych.

c) uwarunkowania związane z wydobywaniem i wzbogacaniem kwarcytu: utworzony teren górniczy stanowiący przestrzeń objętą wpływami robót górniczych przy eksploatacji złoża piaskowca kwarcytowego „Bukowa Góra”, przewidzianej na okres obowiązywania koncesji.

2) Wskazania uzupełniające dla terenów wchodzących w skład obszaru D:

Teren lasów państwowych w zarządzie nadleśnictwa Zagnańsk, zaliczonych do lasów glebochronnych i wodochronnych, z częścią otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

- Obowiązują ustalenia planu urządzenia lasów państwowych,
- Dla otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego będą wiążące ustalenia planu ochrony tego parku, po jego zatwierdzeniu przez Ministra Środowiska.
- Szczególnej ochronie podlega pomnik przyrody (Nr ewid. 121) - 2 sztuki modrzewia europejskiego o wieku ok. 200 lat - położony w oddziale 66c leśnictwa Barcza, w stosunku, do którego obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody.
- Postuluje się utworzenie użytku ekologicznego o pow. 0,39 ha - działka nr 507 obrębów ewidencyjnych Jęgrzna, stanowiąca bagno, na którym występuje charakterystyczna szata roślinna.
- Postuluje się niewielkie dolesienia w obrębach ewidencyjnych Jęgrzna i Klonów o łącznej powierzchni ok. 8,67ha.

- PCC Silicium S.A. z częścią obszaru górniczego, działająca w oparciu o koncesję na wydobycie nr 22/97 z dnia 10 września 1997 r. wydaną przez Ministra OŚZNiL. zmienioną decyzjami Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, znak: OWŚ.V.7511-23/09 z dnia 03.12.2009 r. oraz decyzją znak: OWŚ.V.7422.2.2011 z dnia 20.01.2011 r., z terminem ważności koncesji do 31.12.2035 r.
- Budowa lub przebudowa trwałych budowli i urządzeń w granicach terenu górniczego, do czasu opracowania dla tego terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wymaga uzgodnienia z właściwym organem państwowego nadzoru górniczego.

Teren lasów państwowych, stanowiących część Świętokrzyskiego Parku Narodowego i jego otuliny:

- Wiążące dla tego terenu będą ustalenia planu ochrony ŚPN po jego zatwierdzeniu przez Ministra Środowiska.
- Szczególnej ochronie podlega pomnik przyrody (nr ewid. 038) - skałki zbudowane z piaskowców dolnodewońskich - na północnym stoku góry Bukowej, w stosunku, do którego obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Centralna część sołectwa Klonów, szczególnie predestynowana do funkcji ośrodka turystyczno-wypoczynkowego, z zachowaniem gospodarki rolnej ukierunkowanej na żywność ekologiczną, uzupełnianej świadczeniem usług agroturystycznych.

- Niezbędne jest zapewnienie wskazanych na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów pod budowę infrastruktury turystyczno-wypoczynkowej, a także pod budowę obiektów świadczących usługi, w tym usługi lotniskowe.
- Powiększone ciągi zabudowy wsi mogą być przeznaczone na cele określone na załączniku graficznym, z możliwością przekształceń istniejących siedlisk na funkcję usługową lotniskową i agroturystyczną.
- Potrzebna jest modernizacja istniejących dróg wiejskich i powiększenia ich zasięgu do wyznaczonych terenów budownictwa lotniskowego.
- Konieczne jest uzupełnienie istniejącego uzbrojenia terenu,
- Istniejące ujęcie wody wymaga ustanowienia stref ochrony pośredniej i przestrzegania ustanowionych zakazów w zasięgu tych stref.
- Wskazuje się na potrzebę wyeksponowania dla celów turystycznych istniejących obiektów o cechach zabytkowych, w tym drewnianej kuźni i murowanej kaplicy, a także miejsca pamięci narodowej - pomnika ofiar egzekucji w 1943 r.
- Wymagane jest zachowanie naturalnego otoczenia wskazanych na mapie punktów i ciągów widokowych oraz zapewnienia dogodnych możliwości korzystania z tych miejsc,

- Niezbędne jest zachowanie niezwykle cennego krajobrazu kulturowego, z rozważeniem celowości objęcia go ochroną jako park kulturowy,
- Wymagane jest stosowanie zabiegów przeciwozyjnych na terenach podlegających erozji gleb,
- Istnieje potrzeba szczególnej dbałości o ład przestrzenny i architekturę,
- Istnieje potrzeba zalesień terenów wskazanych na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego.

5.2.5. Polityka przestrzenna, wspólna dla wszystkich obszarów.

Politykę przestrzenną wyznaczają:

- 1) wymagania ochrony środowiska, związane z położonymi na terenie gminy w całości lub w części:
  - Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: nr 414 Zagnańsk, nr 415 Górna Kamienna i nr 419 Bodzentyn wraz z wymagającymi szczególnej i najwyższej ochrony wraz z zakazami i nakazami wynikającymi z przepisów odrębnych,
  - ujęć wód podziemnych - wymagane ustanowienie stref ochrony pośredniej ujęć. Zadanie ciążące na właścicielu ujęcia,
  - obszarów źródłiskowych - stanowiących węzeł hydrograficzny regionu, z bezwzględną ochroną wód powierzchniowych poprzez przestrzeganie nakazów, zakazów i ograniczeń;
- 2) przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno-przestrzenne, w skład których wchodzi:
  - powiększenie terenów budowlanych w ciągach istniejącej zabudowy wsi, z możliwością wznoszenia budownictwa zagrodowego, jednorodzinnego, letniskowego, nieuciążliwych usług i obiektów nieszkodliwego dla środowiska, drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego, w proporcjach uzależnionych od predestynowanego kierunku rozwoju wsi,
  - rozbudowa lokalnego układu infrastruktury technicznej, w szczególności telekomunikacji przewodowej, średnioprężnej sieci gazowej oraz systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, z których dwa ostatnie czynniki mają istotne znaczenie również dla ochrony środowiska,
  - prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami, szczególnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego.
- 3) Ustala się ochronę wskazanych na mapie pn. Kierunki zagospodarowania przestrzennego punktów widokowych, poprzez zakaz grodzenia nieruchomości, na których one występują, przez co staną się

ogólnie dostępne. W ich obrębie dopuszcza się realizację obiektów małej architektury związanej z obsługą turystyczną.

4) W zakresie ochrony systemu środowiska oraz przyrody, w stosunku do nowej zabudowy planowanej na terenie parku krajobrazowego oraz obszarów chronionego krajobrazu oraz otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego, ustala się następujące zasady:

- obiekty budowlane należy odpowiednio wkomponować w istniejącą zielen. W przypadku realizacji zabudowy na terenach zadrzewionych i zakrzewionych należy w maksymalnym stopniu ograniczyć ich wycinkę. Dla zachowania wartości przyrodniczych i ekologicznych terenu dopuszcza się w tych przypadkach wycinkę istniejących zadrzewień i zakrzewień w 40%,
- ogrodzenie terenu inwestycji zarówno w czasie budowy jak i docelowo należy tak projektować, aby umożliwić migrację zwierząt, np. poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań ażurowych,
- prace ziemne należy tak wykonywać aby zachować istniejące ukształtowanie terenu, a ingerencje w ukształtowanie terenu należy planować tam, gdzie jest to niezbędne,
- w celu zachowania obudowy biologicznej cieków wodnych, na terenach oznaczonych symbolem ZZ wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, za wyjątkiem dróg i urządzeń infrastruktury technicznej,
- obowiązuje bezwzględna ochrona przed osuszaniem małych i okresowych zbiorników wodnych oraz zakaz regulacji naturalnych cieków wodnych.

W zakresie ograniczania uciążliwości obiektów ustala się:

- dotrzymanie standardów jakości środowiska w rozumieniu przepisów odrębnych,
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych,
- ograniczenie uciążliwości lokalizowanych obiektów do terenu, do którego odnosi się tytuł prawny,
- zakaz budowy ujęć wód podziemnych do celów niezwiązanych z zaopatrzeniem w wodę ludności, produkcją żywności lub upraw polowych.

5) w zakresie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi z dróg publicznych ustala się ich odprowadzenie do naturalnych odbiorników (rzeki, cieki wodne, rowy melioracyjne) po wcześniejszym ich oczyszczeniu jeżeli przepisy odrębne będą tego wymagać lub w inny sposób zgodny z przepisami odrębnymi, natomiast zagospodarowanie wód opadowych z terenów zabudowy mieszkaniowej powierzchniowo na terenie działki budowlanej, odprowadzenie wód opadowych z terenów usług i przemysłu oraz utwardzonych do odbiorników, po wcześniejszym ich oczyszczeniu jeżeli przepisy odrębne będą tego wymagać.

6) W zakresie zaopatrzenia w wodę, ustala się:

- 1) budowę, rozbudowę i przebudowę sieci wodociągowej,
- 2) projektowaną sieć wodociągową należy włączyć do istniejących wodociągów i wyposażyć w niezbędną armaturę i hydranty przeciwpożarowe. Sieć, o ile istnieje taka możliwość, należy wykonać w postaci zamkniętego układu, umożliwiającego jej obustronne zasilanie,
- 3) do czasu budowy gminnych sieci wodociągowych na terenach nie posiadających takich sieci dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z indywidualnych studni z uwzględnieniem warunków określonych w przepisach odrębnych.

7. W zakresie odprowadzania ścieków bytowych, ustala się:

- 1) budowę, rozbudowę i przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej,
- 2) docelowo ścieki bytowe z obszaru planu należy odprowadzić do sieci kanalizacji sanitarnej,
- 3) ścieki za pośrednictwem projektowanej sieci kanalizacyjnej sanitarnej zostaną odprowadzone do gminnej oczyszczalni ścieków,
- 4) do czasu budowy gminnej sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się budowę i użytkowanie szczelnych zbiorników na ścieki sanitarne oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków,
- 5) wyjątkowo, na terenach, gdzie z przyczyn ekonomicznych i ukształtowania terenu nie ma możliwości podłączenia budynków do sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się szczelne zbiorniki na ścieki sanitarne oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

8. W zakresie zaopatrzenia w gaz, ustala się:

- 1) budowę systemu sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia,
- 2) gazociągi średniego i niskiego ciśnienia należy wykonać zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych, w przypadku budowy sieci gazowej należy ustalić strefy kontrolowane o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi, w strefach tych wprowadza się zakaz budowy kubaturowych obiektów budowlanych, stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie należy podejmować żadnej działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji,
- 3) do czasu budowy sieci gazowej dopuszcza się rozwiązania indywidualne w oparciu o gaz propan – butan.

9. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ustala się:

- 1) zasilanie terenów objętych planem z istniejących sieci niskiego i średniego napięcia poprzez jej rozbudowę i przebudowę. Zaleca się aby nowe linie energetyczne były kablowe,
- 2) budowę nowych stacji transformatorowych, celem zaopatrzenia terenów budowlanych w energię elektryczną,
- 3) stacje transformatorowe 15/0,4 kV lokalizować w sposób bezkolizyjny z innymi obiektami budowlanymi,
- 4) linie średniego i niskiego napięcia należy budować zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych,
- 5) budowa nowych oraz modernizacja istniejących linii napowietrznych i kablowych prowadzona będzie przez zarządcę sieci w zależności od potrzeb z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych aspektów danej inwestycji,
- 6) przy realizacji zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi należy zachować bezpieczny odstęp od linii elektroenergetycznych zgodny z PN – E – 05100. Zaleca się przyjęcie następujących odległości (stref technicznych) dla budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi:
  - a) min. 7 m od osi linii napowietrznych średniego napięcia (15kV) i stacji transformatorowych,
  - b) min. 3 m od osi linii napowietrznych niskiego napięcia,
  - c) ewentualne zbliżenie budynków do osi linii należy uzgodnić z zarządcą linii.
- 7) dopuszcza się budowę i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW dla zaopatrzenia budynków w energię elektryczną.

10. W zakresie łączności telekomunikacyjnej, ustala się: na obszarze objętym Studium z wyłączeniem terenów lasów dopuszcza się lokalizację obiektów z urządzeniami infrastruktury telekomunikacyjnej oraz sieci internetu szerokopasmowego przy uwzględnieniu dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych jakie muszą być spełnione dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc przebywania dla ludzi, oraz przy uwzględnieniu przepisów odrębnych.

11. W zakresie zaopatrzenia w ciepło, ustala się: przyjmuje się rozwiązania oparte na stosowaniu niskoemisyjnych technologii opartych na paliwach ekologicznych (gaz, energia elektryczna, olej opałowy, kolektory słoneczne, itp.), a w przypadku braku takich możliwości wykorzystanie paliw stałych.

12. W zakresie gospodarki odpadami stałymi, ustala się:

- 1) w zakresie gospodarowania odpadami stałymi dla mieszkańców ustala się zasadę odbioru odpadów w systemie zorganizowanym pod nadzorem Gminy Łączna, ze szczególnym uwzględnieniem segregacji odpadów u źródła ich powstawania,
- 2) gospodarka odpadami stałymi na terenach obiektów usługowych i przemysłowych zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. W przypadku tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych należy zabezpieczyć grunt przed możliwością przesiąkania ewentualnych zanieczyszczeń do gruntu i wód.

6. DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY

Obiekty ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i proponowane do wpisania do Gminnej Ewidencji Zabytków:

1. Czerwona Górka zespół kościoła św. Szymona i Judy Tadeusza:
  - kościół mur. erygowany w 1912r.,
  - ogrodzenie mur.-żel. lata 20-te XX,
  - plebania mur. lata 30-te XX w.
2. Czerwona Górka - cmentarz parafialny
3. Klonów, bud. szkoły podstawowej, drew. lata 20-te XX w.
4. Klonów kaplica mur. (lata 30-te XX w.)(?)
5. Zagórze kaplica drew.
6. Podłazie kaplica drew.
7. Klonów kuźnia
8. Jęgrzna, cmentarz epidemiczny z zachowanym krzyżem z 1906r.
9. kapliczka drew. z mogiłą żołnierza napoleońskiego z 1813r. i partyzanta z 1943r (na grzbiecie Bukowej Góry, na polanie Obrozik.

Ponadto, na terenie gminy występują 3 miejsca pamięci:

- Klonów - pomnik ofiar egzekucji, 1943 r.,
- Występa - pomnik powstańca z 1863 r.,
- Zalezianka - pomnik partyzantów, 1943 r.

Niski stopień nasycenia zabytkami stawia gminę na odległym miejscu w województwie pod tym względem, co z jednej strony nie sprzyja odwiedzinom turystów zainteresowanych poznawaniem dziedzictwa przeszłości kulturowej, z drugiej strony wskazuje na konieczność weryfikacji danych w oparciu o rozpoznanie terenowe. W trakcie inwentaryzacji urbanistycznej obszaru gminy dokonano poszerzonego rozpoznania walorów historycznych i w jego wyniku ujawniono wiele zachowanych elementów i obiektów o cechach zabytkowych.

Na obszarze gminy zidentyfikowano:

- 1) Obiekty sakralne (kapliczki, figury, krzyże przydrożne), reprezentowane przez około 50 takich elementów, w tym kilkanaście o metryce przekraczającej 50 lat, a nawet sięgającej do połowy XIX wieku.
- 2) figury o starej metryce zasługujące na pełną ochronę (z potrzebą fachowej konserwacji), występujące w kilku miejscach przy trasie E77. Jest tu stara figura przydrożna Chrystusa Frasobliwego oraz duża figura świętego w głębi ogrodzonej działki prywatnej,
- 3) krzyże metalowe: żeliwne, na ogół na kamiennym postumencie, z odlewanyymi lub rytymi w kamieniu tabliczkami wotywnymi fundatorów. Szczególnie wyróżnia się tu krzyż metalowy w Występie na grobie powstańca styczniowego, krzyż żeliwny w Podłaziu (1862r.) oraz krzyż datowany na 1906 r., jako pozostałość cmentarza epidemicznego w Jęgrznej;

4) Miejsca historycznej techniki, m.in.:

- dawne kopalnie rudy żelaza w rejonie Świniej Góry,
- obiekty inżynierskie kolei (murowane przejścia i przepusty w nasypach, umocnienia nasypów itp.) posiadające tu tradycję ponad 110-letnią,
- trakty drogowe (150 lat traktu warszawskiego), znana już w XVIII wieku karczma w Występie, a także XIX wieczne karczmy w Występie, Goździe oraz w Łącznej,

5) Układy osadnicze, które po akcji "urządzania wsi" w pierwszej połowie XIX wieku zachowały swój stan mający ponad 150 lat (Zalezianka, Zagórze, Czerwona Górka, Klonów, Podłazie);

Ustala się zachowanie i ochronę miejsc pamięci narodowej oraz elementów środowiska kulturowego mających wpływ na kształtowanie tożsamości miejsca tj. istniejących przydrożnych obiektów kultu religijnego: kapliczek i krzyży przydrożnych.

Wszelkie parce związane z prowadzeniem robót budowlanych i w otoczeniu zabytków, a także zamiany sposobu przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytków oraz podejmowanie innych działań mogących doprowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu obiektów zabytkowych wymaga pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W stosunku do zabytkowych cmentarzy i miejsc pamięci postuluje się zachowanie i właściwą ekspozycje.

Ustala się, iż powyższe zasady są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków podlegają ochronie z uwagi na formę, gabaryt oraz detal architektoniczny. Wszelkie działania inwestycyjne w obrębie tych obiektów, wymagają postępowania zgodnego z obowiązującymi przepisami odrębnymi odnoszącymi się do obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Na terenie objętym ustaleniami zmiany Studium nie występują obiekty archeologiczne oraz obiekty posiadające cechy dóbr kultury współczesnej.

Krajobraz kulturowy.

Przy analizie walorów krajobrazu kulturowego uwzględniono elementy krajobrazu przyrodniczego w powiązaniu z wartościami lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Obszar gminy można podzielić na dwa makrownętrza krajobrazowe, przy czym ich granicą (ścianą) jest Pasma Klonowskie - Bukowej Góry, Ostrej, Barczy oraz kontynuowane drugoplanowymi Wzgórzami Tumlińskimi. Makrownętrze południowe powiązane jest z Doliną Wilkowską i zamknięte Pasmem Masłowskim oraz Łysogórami. W jego obrębie usytuowany jest Klonów, Na obrzeżach występuje harmonijny krajobraz rolny i osiedleńczy. Oba charakteryzują się wybitnymi walorami.

W rejonie Klonowa nie występują istotne kulturowe dysonanse krajobrazowe. Dawna wieś puszczańska o tradycjach bartniczych, drzewnych - wyrób gontów oraz patriotycznych (powstańczych, partyzanckich), z wieloma zachowanymi obiektami tradycyjnej architektury i stosunkowo mało odkształcona nowymi realizacjami może być zaliczona do objęcia ochroną typu Park Kulturowy. Makrownętrze północne powiązane jest z Doliną Bodzentyńską, przechodzącą w Kotlinę Suchedniowską i ramowane Pasmem Sieradowickim oraz drugoplanowymi wzgórzami Płaskowyżu Suchedniowskiego. W jego obrębie usytuowane są pozostałe wsie gminy. Makrownętrze podzielone jest na szereg mikrownętrz, na ogół półotwartych, występujących między lokalnymi wzgórzami. Na obrzeżach występuje harmonijny krajobraz naturalny leśny i leśno-rolny, w centrum harmonijny na ogół krajobraz rolny i osiedleńczy. Dominuje krajobraz pagórkowaty i sfalowany, lokalnie pocięty wąwozami okresowych spływów wód. W centrum wyodrębnia się krajobraz doliny rzeki Kamionki. Północno-zachodnie obrzeże gminy posiada krajobraz sfalowany i równinny (dolina Jaślanej), ramowany ścianami lasów.

Całość oceniana jest jako miejsce o dominujących wysokich walorach krajobrazowych. Lokalnymi dysonansami krajobrazowymi wpływającymi negatywnie na walory krajobrazowe na terenie gminy łączna są:

- wyrobiska stokowe "Bukowej Góry", hałdy odpadów eksploatacyjnych (krajobraz przemysłowy zdewastowany), zabudowa przemysłowa zakładu przerobczego oraz bocznica kolejowa,
- kolejowe budowle inżynierskie (wysokie nasypy, głębokie wykopy),
- wysokie wieże i maszty telefonii komórkowej,
- słupy sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej,
- niektóre obiekty mieszkalne o nadmiernych gabarytach wysokościowych lub obcej i pretensjonalnej architekturze.

Pozytywną dominantą kulturową jest obiekt nowego kościoła w Występie, w pobliżu najwyższego niezalesionego punktu wysokościowego gminy - wybitny punkt widokowy.

Wymienione wyżej obiekty zasługują na ochronę konserwatorską co najmniej w formie wpisu do ewidencji i wykonania dokumentacji, zaś te najbardziej wartościowe - do wpisu rejestrowego i wspomaganiu w remontach. Jest to szczególnie ważne dla zachowania rodzimej tożsamości kulturowej Małej Ojczyzny. Ma to również istotne znaczenie dla promocji turystyki.

Istniejące lokalne zgrupowania obiektów tradycyjnych, o dużych walorach estetycznych, zwłaszcza w powiązaniu ze starodrzewem przydomowym lub przyulicznym warto objąć ochroną obszarową.

Istnieje tu wymóg objęcia ochroną konserwatorską wszystkich obiektów podanych w wykazie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wszelka działalność w tych obiektach i ochronnym ich otoczeniu musi być każdorazowo uzgadniana z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Kielcach. W wykazie tym należy uwzględnić obiekty wnioskowane do ochrony.

7. USTALENIA FORMALNE

W zmianie Studium określa się następujące obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- sieci wodociągowe wraz z ujęciami wód podziemnych,
- sieci kanalizacji sanitarnej wraz z gminną oczyszczalnią ścieków,
- szkoły publiczne,
- świetlice środowiskowe,
- gminne i powiatowe drogi publiczne.

Określa się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego oraz innych programów:

- droga ekspresowa S-7 relacji Gdańsk - Chyżne (inwestycja o znaczeniu krajowym, zrealizowana na obszarze gminy Łączna),
- przebudowa linii kolejowej Nr 8 relacji Warszawa - Kraków (inwestycja wynikająca z KPZK o znaczeniu krajowym - zadanie planowane do realizacji),
- istniejący gazociąg wysokoprężny Ø 350 mm,
- projektowany gazociąg wysokoprężny (inwestycja o znaczeniu wojewódzkim, planowana do realizacji),
- linia energetyczna wysokiego napięcia 110kV (inwestycja o znaczeniu wojewódzkim, zrealizowana),
- Główny Punkt Zasilania 110/15 kV w Występie (inwestycja o znaczeniu wojewódzkim,

zrealizowana),

- uporządkowanie gospodarki wodno ściekowej na terenie gminy Łączna (inwestycja o znaczeniu lokalnym, w trakcie realizacji),
- zbiornik wodny na rzece Jaślanej,
- powiększenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (inwestycja o znaczeniu krajowym, planowana do realizacji).
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 (zrealizowane na terenie gminy Łączna zadanie wynikające z KPZK o zadanie o znaczeniu krajowym),
- program SOPO - rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce (zadanie w trakcie realizacji o znaczeniu krajowym i wynikające z programów krajowych). Na mapie Kierunki zagospodarowania przestrzennego wskazuje się obszar zarejestrowanego osuwiska oraz obszary predysponowane do powstawania osuwisk. Obszary te pozostawia się w dotychczasowym użytkowaniu.
- Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej (zadanie krajowe, wynikające z programów Krajowych).

Na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje się obszary wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Nie występują tereny wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

8. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

- 1) Ustalenia zawarte w tekście i rysunku Studium wyrażają kierunki polityki przestrzennej gminy Łączna,
- 2) W stosunku do zapisów tekstu i rysunku Studium zawierających jego ustalenia, przyjmuje się następującą interpretację:
  - a) Granice wyznaczonych terenów pod różne formy zabudowy traktuje się jako orientacyjne, a więc jako zgeneralizowany obraz użytkowania terenów. Ostateczne ustalenia powinny być dokonywane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - b) Przedstawione na rysunku przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną i może być uzupełnione innymi funkcjami, które nie mogą być jednak przeciwstawne funkcji wiodącej. W związku z tym, na terenach rolniczych dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej oraz budynków gospodarczych i garaży,

- c) W opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić zielen publiczną stwarzającą warunki wypoczynku, estetyki, przejść pieszych oraz wzbogacenie terenów o usługi publiczne i komercyjne,
- d) Przyjmuje się, że kierunki zagospodarowania wraz z politykami dotyczącymi środowiska przyrodniczego, komunikacji, infrastruktury technicznej, stanowiąc będą podstawę do ustalenia kolejnych wersji programów rozwoju infrastruktury technicznej,
- e) Znaczna ilość terenów przeznaczonych na określone cele wynika z przyjętej w Studium zasady, że władze samorządowe powinny dysponować szeregiem możliwości lokalizacyjnych dla realizacji programu rozwojowego gminy.
- f) Dopuszcza się etapowe wprowadzanie terenów zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w stosunku do wyznaczonych w Studium w zależności od potrzeb oraz rachunku ekonomicznego, przy uwzględnieniu realnych możliwości ich wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej. Przez co osiągnięty zostanie cel wynikający z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego oraz KPZK 2030 związany z poprawą atrakcyjności osiedleńczej i ograniczeniem rozproszenia zabudowy.

9. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYnteZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Na podstawie § 4 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łączna, zwany dalej zmianą studium, sporządzony został w oparciu o następujące materiały wyjściowe:

1. Opracowanie ekofizjograficzne,
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego,
3. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego,
4. Kleczkowski A.S., 1990 – Mapa Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, skala 1:500 000. AGH Kraków,
5. Leśniak A., Stachurski M., Wójtowicz B., 2000 – Przyroda województwa świętokrzyskiego. Urząd Wojewódzki w Kielcach.
6. Przeniosło S., (red.), 2002 – Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce (stan na rok 1999), PIG Warszawa,

7. Rubinowski Z. (red.) Dokumentacja dla utworzenia Obszarów Chronionego Krajobrazu w województwie kieleckim. KTN w Kielcach,
8. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2004. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Świętokrzyski Urząd Wojewódzki. Kielce 2005,
9. Mapa Glebowo-Rolnicza skala 1: 5 000, WBG i UW w Kielcach, Kielce 1976r.,
10. Obowiązujące przepisy prawa,
11. Wnioski instytucji opiniujących i uzgadniających projekt studium oraz wnioski osób fizycznych złożonych do Wójta Gminy Łączna po ogłoszeniu do przystąpienia sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zmiana Studium dokonuje aktualizacji polityki przestrzennej w zakresie wskazanym w uchwałach o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium.

Głównym celem zmiany Studium jest stworzenie nowej polityki przestrzennej gminy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Projekt zmiany Studium obejmuje teren położony w granicach administracyjnych gminy Łączna. Przedmiotem ustaleń zmiany Studium jest określenie nowej polityki przestrzennej gminy Łączna zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W projekcie zmiany Studium uwzględniono uwarunkowania wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawnych oraz przepisów prawa miejscowego.

Przy określaniu sposobów zagospodarowania terenów w projekcie zmiany Studium należy zapewnić warunki do utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi środowiska, ochrony walorów krajobrazowych oraz warunków klimatycznych. Zagospodarowanie terenu powinno ponadto w jak największym stopniu zapewniać zachowanie naturalnych walorów terenu.

Przewidziany sposób zagospodarowania terenu przyczyni się do zmian w środowisku przyrodniczym przedmiotowego obszaru, ponieważ nowe zainwestowanie będzie powodować zmiany w środowisku przyrodniczym i nie da się ich całkowicie wyeliminować. Realizacja nowych obiektów, poprzez miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego winna być zgodna z wytycznymi zawartymi w projekcie zmiany Studium.

Teren objęty granicami zmiany Studium położony jest w: Świętokrzyskim Parku Narodowym, otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, Suchedniowsko-Oblęgarskim Parku Krajobrazowym, Suchedniowsko-Oblęgarskim Obszarze Chronionego Krajobrazu położonym na otulinie Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego oraz Podkieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu, a także obszarach Natura 2000 „Lasy Suchedniowskie”, „Łysogóry” oraz „Ostoja Barcza”.

Projektowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Projekt zmiany Studium zakłada wyłączenie z zabudowy doliny stałe i okresowo prowadzące wody. Są to teren o niekorzystnych warunkach fizjograficznych dla funkcji mieszkaniowej i usługowej. Wprowadzone zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym nie wpłyną negatywnie na obszary chronione, ponieważ projektowane zagospodarowanie terenu nie koliduje z zakazami jakie obowiązują na tych terenach.

Ponadto projektowane zagospodarowanie terenu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000.

Część planowanych form zagospodarowania może spowodować zmiany w środowisku. Dotyczy to w szczególności zwiększenia powierzchni terenów mieszkaniowych i usługowych oraz terenów związanych z eksploatacją złoża piaskowców kwarcytowych Bukowa Góra. Powstawanie i emisja hałasu na terenie opracowania związana będzie głównie z pracą sprzętu ciężkiego w wyrobisku oraz podczas transportu urobku. Znaczna odległość wyrobiska od zabudowań mieszkalnych oraz 'schodzenie' eksploatacji na coraz niższe poziomy spowoduje, że uciążliwości akustyczne pozostaną na dotychczasowym poziomie.

W projekcie Studium wskazano, iż po zakończeniu wydobycia teren kopalni musi zostać zrehabilitowany. Zrehabilitowane tereny pokopalniane wzbogaca krajobraz gminy i mogą stać się osobliwością na skalę regionalną i krajową. Dzięki tym działaniom udostępnione mogą zostać również nowe unikalne odsłonięcia geologiczne o wysokich walorach przyrodniczych i naukowych.